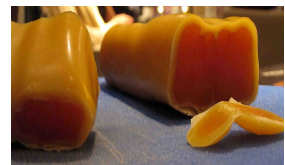
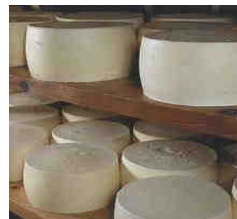
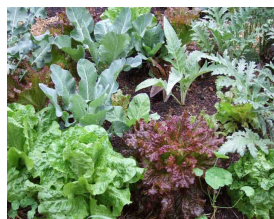

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

«ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΤΡΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή.....	4
1.1 Αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων / αγροδιατροφικό μοντέλο.....	4
2. Διατροφικά Προϊόντα και Ασφάλεια	7
2.1 Προϊόντα με Γεωγραφική Προέλευση: εργαλείο περιφερειακής ανάπτυξης	9
2.2 Η Περιφερειακή Ταυτότητα ως στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης.....	11
3. Η έννοια και ο στόχος του Καλαθιού Προϊόντων της ΠΔΕ.....	15
3.1 Οφέλη από την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	17
3.2 Μεθοδολογία υλοποίησης.....	18
4. Η υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	21
4.1 Γενικά και βασικά μακροοικονομικά στοιχεία	21
4.2 Στοιχεία Πρωτογενούς Τομέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	24
4.2.1 Φυτική παραγωγή	24
4.2.2 Ζωική παραγωγή	26
4.2.3 Τομέας αξιοποίησης γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων	29
4.2.4 Τομέας αξιοποίησης κρέατος	30
4.2.5 Αλιεία - Ιχθυοκαλλιέργειες	31
4.2.6 Τομέας μελισσοκομίας.....	32
4.2.7 Μεταποίηση	34
4.2.8 Παρεμβάσεις στον πρωτογενή τομέα - καλλιεργητικό πλάνο – ενδεικνυόμενες καλλιέργειες για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	37
5. Ο Προσανατολισμός της Αγροτικής Παραγωγής	40
5.1 Εντοπισμός Αγροτικών Προϊόντων	40
5.2 Επιλογή Αγροτικών Προϊόντων για εισαγωγή τους στο καλάθι	41
5.3 Μέτρα προώθησης του Καλαθιού Προϊόντων της Π.Δ.Ε.....	46
6. Αγροδιατροφική Σύμπραξη.....	46
6.1 Αγροδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας	46
6.2 Σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	47
6.3 Σύμφωνο Ποιότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.....	51
7. Υποστηρικτικές δράσεις	54
7.1 Άμεσες υποστηρικτικές δράσεις.....	54
7.1.1 Πιστοποίηση Προϊόντων	54
7.1.2 Ηλεκτρονικό Καλάθι Προϊόντων	57
7.2 Έμμεσες υποστηρικτικές δράσεις	59
7.2.1 Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών.....	60
7.2.2 Συμβολαιακή Γεωργία	62
7.2.3 Παρατηρητήριο Τιμών Αγροτικών Προϊόντων και Αγροτικών Εφοδίων	63
7.2.4 Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων	63
7.2.5 Υγιεινή και Ασφάλεια αγροτικών προϊόντων και τροφίμων - Ελληνοποίηση Ξένων Αγροτικών Προϊόντων.....	66
7.2.6 Εκπαίδευση αγροτών	67
8. Πηγές χρηματοδότησης και εργαλεία.....	71
8.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (Π.Α.Α.) 2007-2013	72

8.2	Αναπτυξιακός Νόμος 3908/2011	74
8.3	Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας	77
9.	Συμπεράσματα – προτάσεις	78
	Παραρτήματα	83
	Βιβλιογραφία	109

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ανάπτυξης & Αγροτικής Οικονομίας

Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 28

26441 | Πάτρα

Τηλ. 2613 600181 | fax 2610 452298

Email: anapt.agrot@pde.gov.gr

www.pde.gov.gr

1. Εισαγωγή

Η γεωργία και η αγροτική παραγωγή βρίσκονται στο επίκεντρο της κοινωνίας και της οικονομίας, εξασφαλίζοντας τη διατροφική ασφάλεια και επάρκεια του πλανήτη, παρέχοντας ανανεώσιμες πρώτες ύλες, προστατεύοντας το περιβάλλον, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και διατηρώντας ζωντανό και υγιή τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό στην περιφέρεια («πολυλειτουργική γεωργία»). Είναι μια ύψιστης σημασίας δραστηριότητα, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρώπης.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Κοινή Αγροτική Πολιτική¹ έχει αποτελέσει το κεντρικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και παραμένει η πιο σημαντική κοινή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ της γεωργίας, του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, της αλλαγής του κλίματος και της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων μας, όπως το νερό και το έδαφος. Η γεωργία δεν είναι μόνο σημαντική για τη θετική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, αλλά αποτελεί και την πηγή των τροφίμων που φτάνουν στο πιάτο μας. Οι γεωργοί της Ευρώπης παράγουν δημόσια αγαθά που ωφελούν την κοινωνία ως σύνολο.

Η αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων αποτελεί τον καίριο κρίκο για τη βιωσιμότητα όχι μόνο της γεωργίας, αλλά της οικονομίας στο σύνολό της και είναι γεγονός αποδεκτό από όλους ότι η ομαλή λειτουργία της αγροδιατροφικής αλυσίδας από το γεωργό έως τον καταναλωτή, προσφέρει εγγύηση για τη διατήρηση χιλιάδων θέσεων εργασίας σε ένα ασταθές και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

1.1 Αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων / αγροδιατροφικό μοντέλο

Η υπεράσπιση του διατροφικού μοντέλου σημαίνει μια πραγματική διατροφική πολιτική η οποία α) καταπολεμά τις διατροφικές ανεπάρκειες αλλά και τα προβλήματα που συνδέονται με την διατροφική αφθονία, β) προτείνει λύσεις για τα μειονεκτικά τμήματα του πληθυσμού που δεν έχουν πρόσβαση σε ένα ισορροπημένο καθεστώς

¹ Βλέπε «Η Κοινή Αγροτική Πολιτική μετά το 2013»,
http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm

διατροφής, γ) προωθεί μια διατροφική εκπαίδευση προσανατολισμένη στην ποιότητα και δ) συμφιλιώνεται με τις ευρωπαϊκές διατροφικές κουλτούρες.

Η διατροφική ασφάλεια της Ε.Ε. στα βασικά προϊόντα συνιστά στρατηγική επιλογή. Προέχει, επίσης, η υπεράσπιση του ευρωπαϊκού (και του μεσογειακού) γεωργικού και διατροφικού μοντέλου. Η αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων αποτελεί τον πιο ζωτικό και κείμενο κρίκο για την επιβίωση όχι μόνο της Ελληνικής γεωργίας αλλά ολόκληρης της οικονομίας. Η ομαλή λειτουργία όλης της αλυσίδας από το γεωργό έως τον καταναλωτή προσφέρει εγγύηση για την απασχόληση χιλιάδων ανθρώπων σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Σε ότι αφορά την Ελλάδα, ο μεταποιητικός τομέας των αγροδιατροφικών προϊόντων είναι ένας από τους σημαντικότερους κλάδους της Ελληνικής μεταποιητικής βιομηχανίας. Σύμφωνα με αναλύσεις, ο κλάδος των τροφίμων και ποτών είναι αυτός με την υψηλότερη συμβολή σε όλα τα βασικά μεγέθη της μεταποίησης, όπως αριθμό επιχειρήσεων, απασχόληση, πωλήσεις και προστιθέμενη αξία.

Εντούτοις, η αγροδιατροφική αλυσίδα στην Ελλάδα φαίνεται να αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα:

1. Έλλειψη αποτελεσματικής συνεργασίας και κατανόησης ανάμεσα στους κρίκους της αγροδιατροφικής αλυσίδας

Το πρόβλημα εντείνεται από την εντύπωση που επικρατεί ότι τα επιμέρους στοιχεία της αλυσίδας δεν συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα συνύπαρξης και επιβίωσης. Η σωστή συνεργασία ανάμεσα στους παραγωγούς και τους μεταποιητές μπορεί να εξασφαλίσει συνέχεια και συνέπεια στην τροφοδοσία με προϊόντα που καλύπτουν τις απαιτήσεις της αγοράς και έχουν συγκεκριμένα και σταθερά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά.

2. Μειωμένη διαπραγματευτική δύναμη των αγροτών-παραγωγών αγροτικών προϊόντων

Συνέπεια της μειωμένης διαπραγματευτικής δύναμης των αγροτών-παραγωγών αγροτικών προϊόντων, είναι η πώληση των προϊόντων τους σε πολύ χαμηλές τιμές σε σχέση με τις τιμές που πληρώνει ο καταναλωτής και κατ' επέκταση η απώλεια εισοδήματος.

3. Μεταφορές

Σημαντικό πρόβλημα στην αγροδιατροφική αλυσίδα για τα ελληνικά δεδομένα είναι οι μεταφορές, κυρίως λόγω του υψηλού κόστους, της ύπαρξης μονοπωλιακών δυνάμεων, της ανομοιομορφίας και μη ισοδύναμης τροφοδοσίας του συνόλου της αγοράς.

4. Ο αυξημένος βαθμός μονοπωλιακής δύναμης της Ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών

Σύμφωνα με μελέτες, ο βαθμός μονοπωλιακής δύναμης της Ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών για την περίοδο 1983-2007 είναι πολύ υψηλός. Η ύπαρξη μονοπωλιακής δύναμης υποδηλώνει ότι η τιμολόγηση του προϊόντος επιτυγχάνεται σε επίπεδα υψηλότερα του οριακού κόστους παραγωγής, περιορίζοντας την παραγόμενη ποσότητα, επιβάλλοντας υψηλότερες τιμές στους καταναλωτές και δημιουργώντας μονοπωλιακά κέρδη στους μεταποιητές με συνέπεια την μείωση της κοινωνικής ευημερίας σε σχέση με την ανταγωνιστική περίπτωση.

Ως πιθανές ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγροδιατροφικής αλυσίδας αναφέρονται τα εξής:

- Λειτουργία μηχανισμών που να εξασφαλίζουν "δίκαιο" μερίδιο του κάθε εμπλεκόμενου στην αλυσίδα
Προς την κατεύθυνση αυτή μπορούν να συμβάλλουν η ιχνηλασιμότητα στα προϊόντα και η καταγραφή του συνόλου των συναλλαγών κατά τη διακίνηση των προϊόντων μέσα σε ολόκληρη την αλυσίδα.
- Ενίσχυση της διαπραγματευτικής ικανότητας των αγροτών
  1. Νομικό πλαίσιο ευέλικτο για συμπράξεις παραγωγών με καθαρά εμπορικά και κερδοσκοπικά κριτήρια
  2. Συνεταιρισμοί με επιχειρηματικές βάσεις και συμπράξεις μεγάλου μεγέθους
  3. Ανάληψη κάθετων δραστηριοτήτων μεγάλου μεγέθους (χώρας, περιφέρειας) από παραγωγούς για 'ειδικά' 'ποιοτικά' προϊόντα.
- Δημιουργία κινήτρων για συγκέντρωση, συνεργασία και συνύπαρξη όλων των εμπλεκόμενων στην αλυσίδα. Αυτό θα συμβάλλει στην καλύτερη αντιμετώπιση και επίλυση προβλημάτων (όπως, π.χ. ποιότητα, μεταφορές, ασφάλεια) που απασχολούν ολόκληρη την αλυσίδα

- Κίνητρα ανάπτυξης δραστηριοτήτων που αξιοποιούν συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας:
  1. Τοπικά, παραδοσιακά προϊόντα, προϊόντα ονομασίας προέλευσης, κ.λπ.
  2. Τουρισμός
  3. Συνδυασμός δραστηριοτήτων για την από κοινού διακίνηση και προώθηση του συνόλου των παραγόμενων προϊόντων μιας περιοχής (ή και πολλών περιοχών), διότι τα κανάλια διανομής δεν μπορούν να στηριχθούν και να λειτουργήσουν αποτελεσματικά αν ασχολούνται με τη διακίνηση μόνο ενός προϊόντος.
- Απλούστευση γραφειοκρατικών διαδικασιών
- Δημιουργία παρατηρητηρίου τιμών σε επίπεδο παραγωγού και καταναλωτή (τελικές τιμές αγοράς) για την καλύτερη ενημέρωση παραγωγών, εμπόρων και καταναλωτών

Αναγνωρίζοντας τα παραπάνω, η νέα Περιφερειακή Αρχή είναι πεπεισμένη πως η ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα αποτελεί το πρώτο βήμα προκειμένου η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας να μετασχηματιστεί σε ένα πόλο βιώσιμης ανάπτυξης και υψηλής ανταγωνιστικότητας. Τα ιδιαίτερα κοινωνικά, πολιτισμικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά της περιοχής αποτελούν ταυτόχρονα και τα πλεονεκτήματά της, προκειμένου να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα στη γεωργία και κατ' επέκταση να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού τομέα.

Σε αυτά τα πλαίσια, η στήριξη του αγροτοδιατροφικού τομέα, ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη βιωσιμότητα του πρωτογενή, αποτελεί στρατηγική επιλογή για ένα ισχυρό αναπτυξιακό και παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης και ταυτόχρονα ενσαρκώνει το όραμα για μια βιώσιμη και πράσινη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, που θα παρέχει θέσεις εργασίας, ασφάλεια και ευημερία στους πολίτες.

2. Διατροφικά Προϊόντα και Ασφάλεια

«Διατροφική ασφάλεια υπάρχει όταν όλοι οι άνθρωποι, οποιαδήποτε στιγμή, έχουν φυσική και οικονομική πρόσβαση σε ασφαλή και θρεπτικά τρόφιμα, τα οποία

ικανοποιούν τις διατροφικές τους ανάγκες και προτιμήσεις για ενεργή και υγιή διαβίωση.»

(Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για τα Τρόφιμα, 1996)

Στα πλαίσια του παραπάνω ευρύ ορισμού, η ποιότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τροφίμων, η ποικιλία/πολυμορφία και η τοπική πρόσβαση είναι σημαντικοί παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Σε διάφορα μέρη του κόσμου, γενιές ανθρώπων έχουν «κτίσει» την δική τους τοπική ταυτότητα, μέσω:

- Της τεχνογνωσίας που αναπτύσσουν,
- Των αναγνωρισμένων διατροφικών προϊόντων που παράγουν, και
- Ενός φυσικού περιβάλλοντος που αντανακλά την αλληλεπίδραση μεταξύ φυσικών πόρων και παραγωγικού συστήματος

Σήμερα, ο δεσμός μεταξύ ενός προϊόντος, ενός τόπου και των κατοίκων, δεν αντιπροσωπεύει απλά μια κληρονομιά που πρέπει να διατηρηθεί, αλλά αποτελεί μια σημαντική αυτοτελή οικονομική αξία, καθώς οι καταναλωτές ενδιαφέρονται όλο και πιο πολύ για την ποιότητα που συνδέεται με την γεωγραφική προέλευση και την τοπική παράδοση και τα τοπικά έθιμα.

Λαμβάνοντας υπόψη την θετική επίδραση που έχουν οι δεσμοί αυτοί στην βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη και στη διατήρηση της τοπικής βιοποικιλότητας, η νέα αιρετή Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανέλαβε την πρωτοβουλία της καθοδήγησης και του συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων Φορέων για τη δημιουργία «Καλαθιού Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας».

Ο σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής είναι:

- να υποστηρίξει όλους τους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένων των μικρών παραγωγών, στην προσπάθεια τους να προωθήσουν και να διατηρήσουν τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ώστε, εκμεταλλευόμενοι το αυξημένο ενδιαφέρον των καταναλωτών για ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα που έχουν συγκεκριμένη γεωγραφική προέλευση, να ενισχύσουν την τοπική οικονομία και το εισόδημα των αγροτών
- να προωθήσει την βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

2.1 Προϊόντα με Γεωγραφική Προέλευση: εργαλείο περιφερειακής ανάπτυξης

Τις προηγούμενες δεκαετίες, όλο και περισσότερα τρόφιμα προωθούνται μέσω της ανάδειξης του γεωγραφικού τόπου απ' όπου προέρχονται και του τρόπου που παράγονται. Η προώθηση των προϊόντων βάσει της προέλευσης τους α)ενδυναμώνει τους δεσμούς μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών, β)προσδίδει προστιθέμενη αξία στην τοπική παραγωγή και γ)διαφυλάσσει την τοπική γνώση και τον τοπικό πολιτισμό. Παρότι οι πρακτικές αυτές έχουν μακρά ιστορία, ωστόσο μόλις τα τελευταία χρόνια η σημαντικότητά τους, τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους καταναλωτές, αυξάνει συνεχώς, εν μέρει και ως αντίδραση στην παγκοσμιοποίηση.

Οι τοπικοί παραγωγοί έχουν ανάγκη να διαφοροποιούν τα προϊόντα τους στα μάτια των καταναλωτών, από τα μαζικοποιημένα και μερικές φορές φθηνότερα προϊόντα των μεγάλων εταιρειών και των πολυεθνικών. Και όσο πιο διεθνοποιημένη είναι η αγορά, τόσο πιο σημαντικά είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να διακρίνουν τα τοπικά προϊόντα. Παράγοντες που δεν σχετίζονται με την τιμή (όπως η αντιλαμβανόμενη ποιότητα, η εικόνα και η γεύση ενός τροφίμου) αποκτούν συνεχώς μεγαλύτερη σπουδαιότητα, την ίδια στιγμή που ο ανταγωνισμός των τιμών γίνεται όλο και πιο σκληρός. Και αυτό, δεν ισχύει μόνο για τα εξαγόμενα προϊόντα, αλλά και για τα προϊόντα που προωθούνται στις τοπικές αγορές, και τα οποία συχνά έχουν να ανταγωνιστούν τα συνεχώς αυξανόμενα εισαγόμενα προϊόντα.

Η Ε.Ε. έχει από καιρό αναγνωρίσει τη σημασία που έχουν τα τοπικά προϊόντα για την περιφερειακή ανάπτυξη, ενώ από το Μάρτιο του 2006 έχει εκδώσει Κανονισμό² για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων.

«Η Ευρώπη είναι γνωστή για την ποικιλομορφία της γεωργίας της και των γεωργικών της προϊόντων, ποικιλομορφία που οφείλεται στο φυσικό της περιβάλλον και στις καλλιεργητικές μεθόδους που αναπτύχθηκαν με το πέρασμα των αιώνων. Σε συνδυασμό με την καλή κουζίνα, τα τρόφιμα και τα ποτά της Ευρώπης παίζουν σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική ταυτότητα των λαών και των περιφερειών της Ευρώπης.»

(Κοινή Γεωργική Πολιτική)

---

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 2006

Τα παραδείγματα όπου ετικέτες προέλευσης σε κρασιά, τυριά, κρέας, ελαιόλαδο και άλλα προϊόντα συνέβαλλαν σημαντικά στη διατήρηση της αγροτικής παραγωγής και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων είναι αρκετά. Ακόμα και σήμερα όπου σε συνθήκες παγκόσμιας οικονομικής κρίσης οι καταναλωτές διαθέτουν λιγότερα χρήματα για να ξοδέψουν, η «ταυτότητα προέλευσης» για ένα προϊόν είναι σημαντική. Επίσης, σε ένα συνεχώς αστικοποιούμενο περιβάλλον, η προέλευση είναι δείκτης ποιότητας. Η γεωγραφική προέλευση προσδίδει εμπιστοσύνη στο προϊόν στον αστικό πληθυσμό.

Επιπλέον, σήμερα που η κινητικότητα ανθρώπων και προϊόντων είναι μεγάλη, η αναφορά στην γεωγραφική προέλευση ενός προϊόντος γίνεται ακόμα πιο σημαντική. Καταναλωτές συγκεκριμένης γεωγραφικής ή εθνικής προέλευσης, τείνουν να αναζητούν προϊόντα με τα οποία ήταν εξοικειωμένοι πίσω στον τόπο τους. Σταδιακά, αυτά τα τοπικά προϊόντα κερδίζουν σε φήμη και εμπιστοσύνη σε ευρύτερες ομάδες καταναλωτών (για παράδειγμα, πλέον σχεδόν όλοι αναγνωρίζουν το ρύζι Basmati, το τσάι Κεϋλάνης ή τη μαστίχα Χίου κ.α.).

Τέλος, καθώς η πηγές προέλευσης των τροφίμων απομακρύνονται - τόσο γεωγραφικά όσο και πολιτισμικά - από τους καταναλωτές, οι τελευταίοι αναζητούν περισσότερες εγγυήσεις ότι τα προϊόντα που αγοράζουν είναι αυθεντικά, ασφαλή και διαθέτουν ποιοτικά χαρακτηριστικά. Οι διατροφικές και επισιτιστικές κρίσεις, η επικινδυνότητα από τα παρασιτοκτόνα, οι γενετικά μεταλλαγμένες καλλιέργειες, η ερημοποίηση και οι κλιματικές αλλαγές, γεμίζουν ανησυχία τους καταναλωτές σχετικά με τα τρόφιμα που καταναλώνουν.

Έτσι, η γεωγραφική και πολιτισμική προσέγγιση μεταξύ παραγωγών, εμπόρων και καταναλωτών παίζει πλέον σημαντικό ρόλο στη δυναμική της οικονομικής ανάπτυξης.

Για παράδειγμα, τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ)³ εγγυώνται ότι προέρχονται από μία συγκεκριμένη περιοχή και ότι παράγονται με έναν συγκεκριμένο τρόπο, και έτσι κερδίζουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Όμως η εμπιστοσύνη των καταναλωτών, δεν είναι ένα απλό λογότυπο εκτυπωμένο στη συσκευασία, αλλά βασίζεται στην μοναδική σχέση που έχει ο άνθρωπος με την τροφή. Τα τρόφιμα είναι τα μόνα προϊόντα που ο καταναλωτής στην κυριολεξία «ενσωματώνει» (μέσω της πέψης) και τα κάνει μέρος του οργανισμού του. Τα τρόφιμα είναι ζωή και πολιτισμός, μεταφέρουν αξίες και δημιουργούν ισχυρούς δεσμούς μεταξύ καταναλωτή και παραγωγού.

2.2 Η Περιφερειακή Ταυτότητα ως στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης

Η διεργασία της καθιέρωσης μιας περιφερειακής ταυτότητας (και άρα φήμης) είναι παράλληλη με την εμφάνιση της έννοιας των εταιρικών σημάτων (brand names). Από την αρχαία Αίγυπτο ακόμα, τα τοπωνύμια προέλευσης των διαφόρων προϊόντων, χρησιμοποιούνταν για να προσδιορίσουν τα διάφορα προϊόντα και να σηματοδοτήσουν την ποιότητα τους. Κατά τον Μεσαίωνα, οι διάφορες Ευρωπαϊκές

³ Ως «**Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης - ΠΟΠ**» νοείται το όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται στην περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου που κατάγεται από αυτήν την περιοχή, το συγκεκριμένο τόπο ή τη χώρα, και του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο γεωγραφικό περιβάλλον, που περιλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες και του οποίου η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία λαμβάνουν χώρα στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή.

Ως «**Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη - ΠΓΕ**» νοείται το όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται στην περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου που κατάγεται από αυτήν την περιοχή, το συγκεκριμένο τόπο ή τη χώρα, και του οποίου μία συγκεκριμένη ποιότητα, η φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό μπορούν να αποδοθούν στη γεωγραφική αυτή καταγωγή και του οποίου η παραγωγή ή/και μεταποίηση ή/και η επεξεργασία πραγματοποιούνται στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή.

Προϊόν που φέρει το λογότυπο **ΠΟΠ** πρέπει αποδεδειγμένα να έχει χαρακτηριστικά τα οποία οφείλονται αποκλειστικά στο έδαφος και στις ικανότητες των παραγωγών της περιοχής όπου παράγεται.

Προϊόν που φέρει το λογότυπο **ΠΓΕ** έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή ιδιαίτερη φήμη που παραπέμπουν σε κάποια συγκεκριμένη περιοχή, και τουλάχιστον ένα στάδιο της παραγωγής του πραγματοποιείται στην περιοχή αυτή.

Το λογότυπο **Εγγυημένο Παραδοσιακό Ιδιότυπο Προϊόν (ΕΠΙΠ)** χρησιμοποιείται για προϊόντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία είτε έχουν παραδοσιακά συστατικά είτε παράγονται με παραδοσιακές μεθόδους.

συντεχνίες απέδιδαν στα προϊόντα τους συγκεκριμένα ονόματα για να εγγυηθούν στους καταναλωτές συνεπή ποιότητα, έτσι ώστε να διασφαλίζουν την εμπορική αποκλειστικότητα αλλά και για να προστατεύονται νομικά οι ίδιοι οι παραγωγοί. Η ιστορία μερικών διάσημων τυριών ανιχνεύεται από εκείνους τους χρόνους: Parmigiano Reggiano στην Ιταλία, Edam στην Ολλανδία, and Comte & Gruyere στη Γαλλία.

Και στις δύο περιπτώσεις, οι παραγωγοί προσπαθούν να προσδώσουν επιπλέον αξία στα προϊόντα τους, παρέχοντας στον καταναλωτή ένα διακριτικό όνομα:

- Το όνομα ενός μόνο παραγωγού, στην περίπτωση των εταιρικών σημάτων, ή
- Το όνομα μιας περιοχής, που αντιπροσωπεύει μια συλλογικότητα παραγωγών, στην περίπτωση των περιφερειακών προϊόντων

Με την ανάπτυξη του εθνικού και διεθνούς εμπορίου, τεχνικές προδιαγραφές και πρότυπα άρχισαν να αναπτύσσονται και να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο εμπόριο. Μεγάλες εταιρείες άρχισαν να παρουσιάζουν παγκόσμια εταιρικά σήματα, όπως για παράδειγμα η Coca-Cola. Τα παγκόσμια εταιρικά σήματα είναι τυποποιημένα προϊόντα, που διακινούνται παγκοσμίως με το ίδιο διακριτικό όνομα, συνεισφέροντας στην εξασθένιση των πολιτισμικών συνόρων, προσφέροντας σύγκλιση των γεύσεων και των προτιμήσεων.

Σήμερα, οι καταναλωτές έχουν στη διάθεση τους πληθώρα εναλλακτικών για κάθε είδους προϊόν, και συχνά επιλέγουν βάσει της ταυτότητας ενός προϊόντος, η οποία κατά κάποιον τρόπο εγγυάται ένα συγκεκριμένο επίπεδο ποιότητας ή αντανάκλα μια επιθυμητή εικόνα.

Από την άλλη πλευρά, σε αυτό το ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι προτιμότερο για τους παραγωγούς ή τους μεταπωλητές να εγκαθιστούν σταθερές σχέσεις με τους καταναλωτές, από ότι να κάνουν μια αδιάφορη μεμονωμένη πώληση. Η βασική αρχή είναι απλή: όσο πιο ισχυρός είναι ο δεσμός με τον καταναλωτή, τόσο υψηλότερες είναι οι πωλήσεις. Οι μεγάλες εταιρείες και οι πολυεθνικοί κολοσσοί, επενδύουν σημαντικά ποσά του κύκλου εργασιών τους στην προσπάθεια ενδυνάμωσης της εταιρικής τους εικόνας μέσω της διαφήμισης. Όμως, είναι η ποιότητα ενός πολυεθνικού προϊόντος πραγματικά ανώτερη ενός τοπικού προϊόντος;

Κατά παράδοξο τρόπο, η ανάπτυξη των παγκοσμίων εταιρικών σημάτων οδήγησε και στην αύξηση της επιθυμίας των καταναλωτών για μεγαλύτερη ποικιλομορφία και τη διατήρηση των τοπικών προϊόντων. Πολλές μεγάλες εταιρείες πλέον αναγνωρίζουν τις

τάσεις αυτές, και επαναπροσδιορίζουν την εμπορική τους στρατηγική από την μαζική προώθηση των προϊόντων τους, σε στρατηγικές προσαρμοσμένες στις τοπικές αγορές. Οι τάσεις αυτές ενίσχυσαν την προώθηση των παραδοσιακών τοπικών προϊόντων και πυροδότησαν την αναζήτηση νέων περιφερειακών προϊόντων για διάθεση στις αγορές. Η αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος για χαρακτηριστικά περιφερειακά προϊόντα είναι αδιαμφισβήτητη: «Bordeaux», «Roquefort», «Havana» είναι μερικά πασίγνωστα παραδείγματα γεωγραφικών ονομάτων που συνδέονται με συγκεκριμένα προϊόντα, παγκόσμιας εμβελείας.

Η φήμη των προϊόντων αυτών απορρέει από τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά που κατέχουν τα προϊόντα που προέρχονται από αυτά τα μέρη, και η εικόνα της περιοχής προέλευσης τους χρησιμοποιείται για την προώθηση τους. Οι ετικέτες ονομασίας προέλευσης είναι το αντίθετο των μεγάλων εμπορικών σημάτων και των πολυεθνικών. Και τα δύο βασίζονται στην ίδια αρχή: στο να βοηθήσουν τον καταναλωτή να επιλέξει, εγγυώμενες του ένα σύνολο προδιαγεγραμμένων χαρακτηριστικών ποιότητας.

Ωστόσο διαφέρουν ριζικά μεταξύ τους στον τρόπο με τον οποίο εγκαθίσταται η σχέση εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές. Για τα μεγάλα εμπορικά σήματα, η παραγωγική διαδικασία είναι ίδια σε όλους τους τόπους παραγωγής τους. Αντίθετα, τα προϊόντα ονομασίας προέλευσης, μπορούν να παραχθούν μόνο εντός μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, η οποία προσδίδει στο τελικό προϊόν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που το καθιστούν μοναδικό στο είδος του.

Ονομασία προέλευσης σημαίνει μια ιστορικά ανεπτυγμένη αλληλεπίδραση μεταξύ προϊόντος και συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, δηλαδή, μεταξύ:

- Των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του προϊόντος που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, και
- Τις πρακτικές, τα ήθη, τα έθιμα και τον πολιτισμό της τοπικής κοινωνίας της περιοχής.

Τα προϊόντα με γεωγραφική ταυτότητα δεν «προέρχονται» απλώς από μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, αλλά «ανήκουν» στην περιοχή αυτή. Εμπεριέχουν αξίες και πολιτισμό, δηλαδή, διαθέτουν «ταυτότητα». Η ταυτότητα των προϊόντων αυτών αντανακλά τον μοναδικό συνδυασμό των τοπικών φυσικών πόρων (κλίμα, έδαφος, τοπικές ποικιλίες και εκτροφές, παραδοσιακός εξοπλισμός, κλπ.) και του πολιτισμικού κεφαλαίου της περιοχής (παραδόσεις, τεχνογνωσία, δεξιότητες και πρακτικές, που συχνά περνούν από γενιά σε γενιά).

Το μείγμα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ενός προϊόντος και της περιοχής απ' την οποία προέρχεται, προσδίδει στο προϊόν μια μοναδική αυθεντικότητα και αυξάνει την αξία του, ενώ παράλληλα επιδρά θετικά στη διατήρηση του παραγωγικού ιστού, των διατροφικών προτύπων και των τοπικών κοινοτήτων της περιοχής που προέρχεται.

Τα προϊόντα με γεωγραφική προέλευση είναι εξ ορισμού ευεργετικά για μία περιοχή και της προσφέρουν ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για βιώσιμη ανάπτυξη.

Ειδικότερα, συνεισφέρουν στα παρακάτω:

- ✓ Οικονομική βιωσιμότητα: Συνεισφέρουν βελτίωση του εισοδήματος και του επιπέδου διαβίωσης των παραγωγών και κάνουν ολόκληρη την οικονομία της υπαίθρου της περιοχής πιο δυναμική.
- ✓ Κοινωνική και Πολιτισμική βιωσιμότητα: Η τοπική κοινωνία θεωρεί «δικά της» τα προϊόντα αυτά και συμμετέχει στη διαμόρφωση αποφάσεων και στην ανάληψη ενεργειών. Επίσης ευεργετείται από δίκαιη κατανομή των ωφελημάτων. Τέλος, οι τοπικές παραδόσεις, γνώσεις και δεξιότητες διατηρούνται, ενώ παράλληλα ενισχύεται η τοπική ταυτότητα και κοινωνική συνοχή.
- ✓ Περιβαλλοντική βιωσιμότητα: Οι αναπτυσσόμενες πρακτικές παραγωγής, εμπορίας και κατανάλωσης των προϊόντων αυτών διατηρούν και συχνά βελτιώνουν τη διατήρηση των τοπικών φυσικών πόρων (ιδίως της βιοποικιλότητας), του τοπίου, του εδάφους και των υδάτων για τις επόμενες γενιές.

Αντιλαμβανόμενος τις ευθύνες του ο νέος θεσμός της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, σε συνεργασία με το σύνολο των τοπικών φορέων και των παραγωγών, στέκεται σημαντικός συμπαραστάτης στην ανάδειξη των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, πιστεύοντας πως η προστασία τους εγγυάται σε σημαντικό βαθμό την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Η προστασία των ιδιαίτερων προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσω της ανάδειξης της γεωγραφικής τους προέλευσης, έχει πολλαπλό όφελος, καθώς:

- Διαφυλάσσεται η μοναδικότητα των προϊόντων αυτών
- Διασφαλίζονται τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων αυτών (π.χ. το Δανέζικο τυρί «τύπου φέτα» δεν πλησίασε ποτέ ούτε κατά διάνοια τα γευστικά και θρεπτικά χαρακτηριστικά της πραγματικής Ελληνικής φέτας)

- Προστατεύεται η τοπική κοινότητα, εξασφαλίζοντας μία βιώσιμη πηγή ανάπτυξης. Τα μεγάλα εμπορικά σήματα δεν ωφελούν την τοπική κοινότητα, στον βαθμό που την ωφελούν τα τοπικά προϊόντα (ονομασίας προέλευσης)
- Τα προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μπορούν να διεισδύσουν στη τοπική, στην εθνική και στη διεθνή αγορά

Η ταυτότητα τους τεκμηριώνεται από:

- Τις ιδιαιτερότητες της γεωγραφικής περιοχής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από την οποία αντλούν την προέλευση τους
- Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους, και
- Τη φήμη τους

Και η ταυτότητα τους αυτή θα αποτελέσει το μέσο για την εθνική και διεθνή αναγνώριση της κληρονομιάς και του διατροφικού πολιτισμού της περιοχής από την οποία προέρχονται.

3. Η έννοια και ο στόχος του Καλαθιού Προϊόντων της ΠΔΕ

Το «Καλάθι Προϊόντων» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας απαρτίζεται από χαρακτηριστικά προϊόντα της περιοχής. Ως χαρακτηριστικά προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας αναζητήθηκαν:

- Τα **ιδιαιτέρα τοπικά προϊόντα**, τα οποία βασίζονται στην ισχυρή ταυτότητα και φήμη της περιοχής,

ή/και

- Τα **συνήθη τοπικά προϊόντα**, τα οποία βασίζονται σε συγκεκριμένες μεθόδους παραγωγής και των οποίων η ποιότητα, η φήμη και τα λοιπά χαρακτηριστικά αποδίδονται σε σημαντικό βαθμό στην γεωγραφική τους προέλευση (Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας).

Τα προϊόντα αυτά προέρχονται είτε από τον τομέα της Φυτικής Παραγωγής, είτε από τον τομέα της Κτηνοτροφίας είτε από τον τομέα της Αλιείας και της Ιχθυοκαλλιέργειας.

Επιπλέον, τα προϊόντα αυτά:

- ✓ Συνδέονται με το διατροφικό πρότυπο της περιοχής
- ✓ Έχουν επαρκή παραγωγή
- ✓ Είναι βιώσιμα επιχειρηματικά και εμπορικά, και
- ✓ Μπορούν να αποτελέσουν «αιχμή του δόρατος» για την ανάπτυξη και την εξωστρέφεια της περιοχής

Τα προϊόντα που πληρούν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά και προτείνεται να απαρτίσουν το Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας επιλέχθηκαν μέσα από τη διαβούλευση και τη συν-απόφαση μεταξύ της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης και του συνόλου των τοπικών παραγόντων (τοπικές κοινότητες, φορείς, παραγωγοί, δίκτυα διανομής, κλπ.).

Οι δράσεις που θα ακολουθήσουν συνοψίζονται στα παρακάτω:

1. Προώθηση των προϊόντων του καλαθιού της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με Εθνικό σήμα (Ελληνικό brand name), υπό την αιγίδα του Υπ.Α.Α.Τ.
2. Θεσμοθέτηση Περιφερειακού Σήματος για την πιστοποίηση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων του καλαθιού
3. Υποστήριξη των συγκεκριμένων προϊόντων, εκ μέρους του ΥΠΑΑΤ και των Οργανισμών του, καθώς και των τοπικών Εκπαιδευτικών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων, όσον αφορά την εμπορική έρευνα και τεκμηρίωση, την εφαρμοσμένη έρευνα, την εκπαίδευση, την προβολή και τα κίνητρα
4. Προώθηση της βιώσιμης πράσινης ανάπτυξης (βιολογικές καλλιέργειες, ΠΟΠ, ΠΓΕ, ολοκληρωμένη διαχείριση)
5. Προστασία της βιοποικιλότητας της Δυτικής Ελλάδας μέσα από την διατήρηση και την ενίσχυση των παραδοσιακών και ντόπιων ποικιλιών, καλλιεργειών και εκτροφών, ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχιση τους και η σύνδεση τους με την τοπική οικονομία (τουριστικό προϊόν, εγχώρια αγορά, εξαγωγές, κλπ.)
6. Ανάδειξη της γεωγραφικής ενότητας της Δυτικής Ελλάδας ως προορισμό (τόπο) με ιδιαίτερη ταυτότητα, χαρακτηριστική γεύση και άρωμα

3.1 Οφέλη από την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, τα οφέλη που θα προκύψουν από την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, είναι ιδιαίτερως σημαντικά και αφορούν όλο τον κοινωνικό ιστό της περιοχής. Η οργάνωση της δομής της παραγωγής των τυποποιημένων αγροτικών προϊόντων του καλαθιού θα προσφέρει οικονομική αναζωογόνηση σε πολλούς επαγγελματικούς κλάδους της περιοχής της Περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι παραγωγοί θα μπορέσουν να αυξήσουν το εισόδημά τους, λόγω της βελτίωσης και της σταθεροποίησης της ποιότητας παραγωγής, τις καλύτερες τιμές των προϊόντων, τη μείωση του κόστους παραγωγής, την είσπραξη υψηλότερου ποσοστού από την τελική τιμή στην αγορά και την εξασφάλιση της παραγωγής τους. Επίσης θα μπορούν να προχωρήσουν σε καθετοποίηση της παραγωγής τους, μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένες ομάδες παραγωγών ή συνεταιρισμούς στα στάδια εμπορίας και προώθησης των προϊόντων τους στις αγορές
- Η σύσταση ομάδων παραγωγών, υγιούς οργανωτικής δομής συνεταιρισμών και επιχειρήσεων/φορέων, η ίδρυση ή βελτίωση εγκαταστάσεων των μεταποιητικών μονάδων και μονάδων εμπορίας, το μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων οι φορείς/διατροφικές συμπράξεις, θα έχει ευεργετικά αποτελέσματα τόσο στην απασχόληση (διατήρηση και ενίσχυση τοπικών θέσεων εργασίας) όσο και στην ανάδειξη των ποιοτικών αγροτικών προϊόντων της περιφέρειας στα ράφια των μεγάλων καταστημάτων στις εγχώριες και ξένες αγορές με ενίσχυση εξαγωγών και κάλυψη τοπικών διατροφικών αναγκών
- Η προμήθεια άριστης ποιότητας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων στις τουριστικές επιχειρήσεις της περιοχής (εστιατόρια, ξενοδοχειακές μονάδες, καταστήματα πώλησης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, κ.λπ.) θα συμβάλει στην ανάπτυξη της προσφοράς βελτιωμένων τουριστικών προϊόντων και κατ' επέκταση τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης
- Ο καταναλωτής θα μπορεί να απολαμβάνει προϊόντα καλύτερης ποιότητας και σε χαμηλότερες τιμές, λόγω της μείωσης του ανοίγματος της «ψαλίδας» των τιμών μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή

3.2 Μεθοδολογία υλοποίησης

Το «Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» βασίστηκε εξ' αρχής στη συμμετοχή των εμπλεκόμενων περιοχών, μέσω της εκπροσώπησής τους από τους Περιφερειακούς Συμβούλους, οι οποίοι συμμετέχουν στο Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Το τελευταίο, κατά τη συνεδρίασή του στις 9/3/2011, πήρε απόφαση για την - από κοινού με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων - σύσταση Κοινής Επιτροπής για την προώθηση των αγροτικών πολιτικών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος «Καλάθι Προϊόντων Δυτικής Ελλάδας».

Αρχικά δρομολογήθηκε η σύσταση της επιτροπής αυτής και συγκροτήθηκε σε σώμα από υπηρεσιακά στελέχη της Περιφέρειας και του Υπουργείου. Πιο συγκεκριμένα, δύο (2) υπηρεσιακά στελέχη από κάθε Περιφερειακή Ενότητα (Αιτωλοακαρνανία, Αχαΐα και Ηλεία) συγκροτούν την Επιτροπή της Περιφέρειας και μαζί με δύο (2) στελέχη του Υπουργείου συμμετέχουν στην Κοινή Επιτροπή Περιφέρειας και Υπουργείου.

Με βάση τη δέσμευση και τη φιλοσοφία της νέας Περιφερειακής Αρχής για μία ανοιχτή σχέση διαβούλευσης και συναπόφασης για τα κρίσιμα αναπτυξιακά ζητήματα της περιοχής, η πρωτοβουλία για το «Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» τέθηκε σε διαδικασία διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς αλλά και πολίτες, οι οποίοι και κλήθηκαν να καταθέσουν τις απόψεις, τις ιδέες και τις προτάσεις τους από το διάστημα 01/03 μέχρι και 30/03/2011 μέσω της αποστολής κειμένων σε φυσικό σώμα προς την Περιφέρεια, είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Όλες οι προτάσεις των φορέων, οι οποίες κατατέθηκαν μέσα στο παραπάνω χρονικό διάστημα αναρτήθηκαν στον διαδικτυακό τόπο⁴ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ούτως ώστε να είναι διαθέσιμες σε όποιον ενδιαφερόμενο φορέα ή πολίτη.

Στη συνέχεια διοργανώθηκαν ανοικτές συναντήσεις στις Περιφερειακές Ενότητες και πιο συγκεκριμένα στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (Μεσολόγγι, 04 Απριλίου 2011), Π.Ε. Ηλείας (Πύργος, 07 Απριλίου 2011) και Π.Ε. Αχαΐας (Πάτρα, 11 Απριλίου 2011) με τη συμμετοχή Αγροτών, Καλλιεργητών, Κτηνοτρόφων, Αγροτικών Συνεταιρισμών, Ομάδων Παραγωγών, Στελεχών Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Γεωπόνων και άλλων ενδιαφερομένων πολιτών με σκοπό τη διεξοδικότερη ενημέρωση για τις δράσεις του Καλαθιού, τη συζήτηση, την ανταλλαγή απόψεων και ιδεών και την ευαισθητοποίηση

⁴ Βλέπε: <http://www.pde.gov.gr/gr/enimerosi/diabloleuseis/item/261-kalathi-proionton-perifereias-dytikis-elladas.html>

των τοπικών κοινωνιών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για τους στόχους και τα προσδοκώμενα οφέλη από την πρωτοβουλία του Καλαθιού. Οι εν λόγω συναντήσεις στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία προσελκύοντας ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και γόνιμη ανταλλαγή απόψεων και ιδεών.

Το επόμενο στάδιο –βάσει της τακτικής και του σχεδιασμού που εφαρμόζει η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας- ήταν η σύγκλιση της Επιτροπής των Υπηρεσιακών Παραγόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, η οποία συνεδρίασε στα γραφεία της Περιφέρειας στην Πάτρα, στις 19 Απριλίου 2011 με σκοπό την σύνθεση όλων των απόψεων από τις επιμέρους συναντήσεις, τη φάση της διαβούλευσης και την προετοιμασία της συνάντησης με τους υπηρεσιακούς παράγοντες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στη συνάντηση αυτή κατατέθηκαν υπομνήματα από τις τρεις (3) Περιφερειακές Ενότητες, με συγκεκριμένες προτάσεις για την επιλογή των τοπικών προϊόντων, τα οποία θα συμμετέχουν στο «Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας». Αξιολογήθηκαν επίσης οι δράσεις που είχαν αναληφθεί μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή και αποφασίστηκε ο εμπλουτισμός των υπομνημάτων με νέα στοιχεία αναφορικά με την επιλεξιμότητα των τοπικών προϊόντων και την προετοιμασία της νέας συνάντησης με τα στελέχη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Η συνάντηση της Κοινής Επιτροπής των Υπηρεσιακών Παραγόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 01 Ιουνίου 2011 με τη συμμετοχή όλων των μελών που την απαρτίζουν. Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν οι δράσεις του Καλαθιού μέχρι την παρούσα χρονική στιγμή και τέθηκαν στη διάθεση των στελεχών του Υπουργείου, τα υπομνήματα των Περιφερειακών Ενοτήτων. Συμφωνήθηκε πως η Κοινή Επιτροπή πρέπει να δράσει και να λειτουργήσει ως Ομάδα Εργασίας και να εργαστεί προς την κατεύθυνση προετοιμασίας ενός τελικού κειμένου για την επιλογή των τοπικών προϊόντων, το οποίο και θα υποβληθεί προς την Επιτροπή του Περιφερειακού Συμβουλίου προς έγκριση.

Στις 13 Ιουλίου 2011 πραγματοποιήθηκε και νέα συνάντηση, αυτή τη φορά με τη συμμετοχή όλων των υπηρεσιακών παραγόντων που απαρτίζουν την Κοινή Επιτροπή Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς επίσης και της Επιτροπής του Περιφερειακού Συμβουλίου, η οποία απαρτίζεται από Περιφερειακούς Συμβούλους, οι οποίοι έχουν επιλεγεί με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για την παρακολούθηση του σχεδιασμού και της υλοποίησης της πρωτοβουλίας του Καλαθιού. Στην συνάντηση συμμετείχε και ο Γενικός Διευθυντής Γεωργικών Εφαρμογών και Έρευνας του Υπ.Α.Α.Τ. κος Α.

Κατζηλάκης. Στη συνάντηση αυτή συζητήθηκαν μεταξύ άλλων η πρόοδος των εργασιών της Ομάδας Εργασίας, τα κριτήρια για την τελική επιλογή των προϊόντων που θα απαρτίζουν το Καλάθι, η σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης για την υλοποίηση του Καλαθιού, η πιστοποίηση των προϊόντων κ.α. Τέλος, αποφασίστηκε να προετοιμαστεί το τελικό κείμενο το οποίο και θα παρουσιαστεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας προς ψήφιση και στη συνέχεια θα αποσταλεί στο Υπ.Α.Α.Τ. για έγκριση και υλοποίηση.

Συνοψίζοντας, επισημαίνεται πως η τακτική που ακολουθήθηκε για το Καλάθι των Προϊόντων της ΠΔΕ, βασίστηκε στις αρχές της συμμετοχικότητας, της συναπόφασης και της ουσιαστικής έκφρασης των θέσεων και των απόψεων όλων των εμπλεκομένων φορέων. Παρακάτω, περιγράφονται επιγραμματικά τα επιμέρους στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης της πρωτοβουλίας:

1^ο στάδιο: Συμμετοχή των εμπλεκομένων περιοχών (Περιφερειακό Συμβούλιο)

2^ο στάδιο: Σύσταση Επιτροπής Υπηρεσιακών Παραγόντων

3^ο στάδιο: Φάση Ανοικτής Διαβούλευσης (ολοκληρώθηκε στις 31 Μαρτίου 2011)

4^ο στάδιο: Συναντήσεις Ενοτήτων (Αιτ/νια: 04.04.2011, Ηλεία: 07.04.2011, Αχαΐα: 11.04.2011)

5^ο στάδιο: Σύνθεση όλων των απόψεων από την ανοικτή διαβούλευση και τις επιμέρους συναντήσεις στις Περιφερειακές Ενότητες

6^ο στάδιο: Επιλογή των τοπικών προϊόντων από την Επιτροπή του Περιφερειακού Συμβουλίου και σύνθεση Κειμένου Εργασίας Επιχειρησιακού Σχεδίου

7^ο στάδιο: Εισήγηση της Κοινής Επιτροπής προς το Περιφερειακό Συμβούλιο

8^ο στάδιο: Ψήφιση από το Περιφερειακό Συμβούλιο

9^ο στάδιο: Υποβολή του τελικού Επιχειρησιακού Σχεδίου προς το Υπ.Α.Α.Τ. για έγκριση και υλοποίηση

4. Η υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

4.1 Γενικά και βασικά μακροοικονομικά στοιχεία

Η ιστορική εξέλιξη των ετών 1995-2003, οπότε και αυξήθηκε σημαντικά το επίπεδο σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας, επέφερε διαφορετικό ρυθμό σύγκλισης στις Διοικητικές Περιφέρειες της χώρας. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρέμεινε μάλλον στάσιμη (<0.5% ετησίως) και ουσιαστικά εμφανίζει τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή υστέρηση, ενώ ο χαρακτήρας της είναι μάλλον μη αναγνωρίσιμος, με πυκνοκατοικημένη ζώνη και σαφείς τάσεις αύξησης της αστικοποίησης.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει μικρότερη του 10% συμμετοχή στην εθνική ΑΠΑ του πρωτογενή τομέα, αλλά μάλλον σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης του πρωτογενή τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ (της τάξης του 13%). Μικρή εντούτοις είναι η συμμετοχή της στη διαμόρφωση της εθνικής ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα (17%), αλλά σημαντικά μεγάλη (71%) εκείνη του τριτογενή τομέα.

Αναφορικά με τον τομέα της απασχόλησης το ποσοστό είναι κάτω του 60% για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, όπου η χαμηλή απασχόληση (προτελευταία σε όλες τις ελληνικές Περιφέρειες) σχετίζεται με το χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ δηλ. εκφράζει την αδυναμία απασχόλησης ικανού αριθμού ατόμων σε παραγωγικές δραστηριότητες. Η περιοχή εμφανίζει επιπλέον υψηλό ποσοστό ανεργίας και δεδομένου ότι η φτώχεια είναι στενά συνδεδεμένη με την ανεργία, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζεται ένα από τα υψηλότερα ποσοστά πληθυσμού που απειλείται από φτώχεια.

Από την άλλη, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος είναι προνομιούχος από την άποψη του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς φιλοξενεί πολλά, σημαντικά και ποικίλα ευαίσθητα οικοσυστήματα. Ειδικότερα, εντός των γεωγραφικών ορίων της Περιφέρειας έχουν χαρακτηριστεί και θεσμοθετηθεί 31 περιοχές "Natura 2000", συνολικής έκτασης 271.016,62 281 εκταρίων, επτά (7) "Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης", δύο (2) αισθητικά δάση, ενώ εντός της Περιφέρειας βρίσκονται και 3 από τους 11 εθνικούς υγροβιότοπους της χώρας μας, οι οποίοι προστατεύονται από τη συνθήκη Ramsar.

Τα κυριότερα ισχυρά σημεία της Περιφέρειας είναι ότι έχει να επιδείξει μια σημαντική πρωτογενή παραγωγή, γεγονός το οποίο σε συνδυασμό με χωροταξικά και άλλα πλεονεκτήματα, μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα, την παραγωγή πιστοποιημένων προϊόντων (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑΠ) υψηλής προστιθέμενης

αξίας και την ανάπτυξη της τυποποίησης και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή.

Επιπλέον, η ύπαρξη οργανωμένης Βιομηχανικής Περιοχής (ΒΙ.ΠΕ. Πατρών) και του Βιοτεχνικού Πάρκου Γλαύκου Πάτρας (ΒΙΟ.ΠΑ), παρέχει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας και οι υπάρχουσες υποδομές (Νέος Λιμένας Πατρών, Εμπορικό Λιμάνι Πλατυγαλιού Αστακού, ΠΑΘΕ, Γέφυρα Ρίου - Αντίρριου) εξασφαλίζουν άμεση πρόσβαση, τόσο στις αγορές του εσωτερικού και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όσο και του εξωτερικού και δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών αγροτικών δραστηριοτήτων. Επιπλέον, η γειννιάσή της με τη Δύση δημιουργεί ευνοϊκότερες συνθήκες πρόσβασης των προϊόντων και ιδιαίτερα των «φθαρτών» (καρπούζια και λοιπά κηπευτικά) στη Δυτική Ευρώπη (κυρίως την Ιταλία) αλλά και τις Βαλκανικές χώρες (Βουλγαρία, Ρουμανία).

Οι αδυναμίες εντοπίζονται κυρίως στα φαινόμενα πληθυσμιακής αποδυνάμωσης της υπαίθρου και συγχρόνως στην ύπαρξη πολύ χαμηλού κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Η Περιφέρεια παρουσιάζει μεγάλες ενδοπεριφερειακές ανισότητες, ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές, όπου χαρακτηρίζονται από χαμηλή παραγωγικότητα στη γεωργία, έλλειψη υποδομών (δύσκολη προσπελασιμότητα), έλλειψη συμπληρωματικής απασχόλησης για την ενίσχυση των εισοδημάτων κ.α.

Ενδεικτικά στοιχεία ΑΕΠ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλές αναπτυξιακές επιδόσεις συγκριτικά ακόμα και με την διευρυμένη Ευρώπη των 25. Παρά τις σημαντικές χρηματοδοτικές εισροές μέσω Κοινοτικών κονδυλίων και εθνικών πόρων (ΜΟΠ και ΚΠΣ), εντούτοις δεν παρουσιάζει την αντίστοιχη αναπτυξιακή εξέλιξη με όρους ονομαστικής σύγκλισης. Το κ.κ. ΑΕΠ της Περιφέρειας υστερεί τόσο σε εθνικό, όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικότερα, για το έτος 2003 το κ.κ. ΑΕΠ κυμάνθηκε στο 77,3% του κ.κ. ΑΕΠ της χώρας, και στο 62,7% του μέσου ευρωπαϊκού κ.κ. ΑΕΠ σε ΜΑΔ (ΕΕ25=100).

Η Περιφέρεια, ωστόσο, αναπτύχθηκε με ρυθμούς ανάπτυξης (μεταβολή ΑΕΠ) υψηλότερους του κοινοτικού μέσου όρου (τόσο της Ε.Ε. των 25 όσο και των 15) για την περίοδο 2000-2003, με αποτέλεσμα να μειωθεί η κατά κεφαλήν διαφορά προϊόντος με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέχρι, το 2000 ο ΜΕΡΜ της Περιφέρειας ήταν μικρότερος του μέσου ευρωπαϊκού ρυθμού. Αντίθετα, την περίοδο 2000-2003, ο μέσος ετήσιος ρυθμός

ανάπτυξης του ΑΕΠ σε ΜΑΔ ήταν 7,4% για την Περιφέρεια, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος ετήσιος ρυθμός ήταν περίπου 3%.

Η ΠΔΕ παράγει το 5,1% της συνολικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) της χώρας. Στο σύνολο της χώρας ο πρωτογενής τομέας παράγει το 6,8% της ΑΠΑ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της ΑΠΑ για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανέρχεται, κατά μέσο όρο, στο 12,3% (στοιχεία Eurostat, 2003). Σε επίπεδο NUTS 3 ο πρωτογενής τομέας παράγει το 27% της ΑΠΑ του Νομού Ηλείας, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για την Αιτωλοακαρνανία και την Αχαΐα είναι 12,8% και 6,2%.

Αντίστοιχα ο δευτερογενής τομέας παράγει το 22% της ΑΠΑ της χώρας, με την Περιφέρεια και τους Νομούς να παρουσιάζουν μικρότερα ποσοστά συμμετοχής ανά γεωγραφική περιοχή. Συγκεκριμένα, ο δευτερογενής τομέας της Περιφέρειας παράγει το 16,7% της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για Αιτωλοακαρνανία, Αχαΐα και Ηλεία είναι 14,4%, 20,2% και 11,2%. Επιπρόσθετα, η Περιφέρεια παράγει το 3,9% της συνολικής ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα στο σύνολο της χώρας.

Αναφορικά, με την συμμετοχή του τριτογενή τομέα στην ΑΠΑ σε εθνικό (Ελλάδα), περιφερειακό (Δυτική Ελλάδα) και τοπικό επίπεδο (Αιτωλοακαρνανία και Αχαΐα), παρατηρείται σχετική ισοκατανομή με το ποσοστό να κυμαίνεται από 71% (Δυτική Ελλάδα) έως 73,6% (Αχαΐα). Εξαιρέση αποτελεί ο Νομός Ηλείας, όπου το αντίστοιχο ποσοστό είναι σημαντικά χαμηλότερο (61,8%), λόγω του έντονου αγροτικού χαρακτήρα του Νομού. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η Περιφέρεια συμμετέχει στην συνολική ΑΠΑ του τομέα των υπηρεσιών της χώρας με 5,1%.

Σημειώνεται ότι διαχρονικά παρατηρείται στροφή της οικονομίας της Περιφέρειας προς τον τριτογενή τομέα (κυρίως σε υπηρεσίες του τουριστικού κλάδου), αφού αυξάνεται η συμμετοχή του τομέα αυτού στο συνολικό περιφερειακό προϊόν, με παράλληλη κάμψη του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

Ειδικότερα για την αγροτική παραγωγή, ο πρωτογενής τομέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει σε μεγάλο βαθμό τα ίδια προβλήματα που αντιμετωπίζει η ελληνική γεωργία. Η μεγαλύτερη όμως συμμετοχή του τομέα αυτού στο εισόδημα και την απασχόληση της Περιφέρειας συντελεί, ώστε τα προβλήματα αυτά να είναι οξύτερα για την οικονομία και την κοινωνία της περιοχής.

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας εστιάζονται στα εξής:

- Μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος (μ.ο. 34,3 στρέμματα)
- Μικρή ηλικιακή διάρθρωση του αγροτικού πληθυσμού
- Ελλιπής εκπαίδευση και την κατάρτιση των αγροτών
- Αδυναμίες στον τομέα εμπορίας και διακίνησης αγροτικών προϊόντων
- Πλημμελής οργάνωση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και την ως εκ τούτου αδυναμία τους να συμβάλλουν στην εξομάλυνση των συνθηκών προώθησης των αγροτικών προϊόντων και διακίνησης των αγροτικών εισροών
- Έντονη διαφοροποίηση της παραγωγικότητας και των εισοδημάτων εντός της Περιφέρειας, η οποία είναι αποτέλεσμα των φυσικών συνθηκών και γενικότερων δυνατοτήτων των επιμέρους περιοχών. Στις περιοχές αυτές, η έλλειψη εξωγεωργικής απασχόλησης εντείνει τις ανισότητες
- Περιορισμένες δυνατότητες οικονομικής εκμετάλλευσης των δασών της Περιφέρειας

4.2 Στοιχεία Πρωτογενούς Τομέα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

4.2.1 Φυτική παραγωγή

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, παρατηρώντας την διαχρονική εξέλιξη (1978-2008) της φυτικής παραγωγής, διαπιστώνονται οι ακόλουθες σημαντικές μεταβολές:

- Η συνολική καλλιεργούμενη έκταση μειώθηκε κατά 288.000 στρ. το 2008, σε σχέση με το 1978. Αναλυτικότερα, παρατηρείται μείωση στις αροτραίες καλλιέργειες κατά 360.000 στρ. περίπου, στις αμπέλους - σταφιδαμπέλους κατά 130.000 στρέμματα και στις εκτάσεις αγρανάπαυσης. Αντίθετα, η κηπευτική γη αυξήθηκε κατά 20.000 στρ., ενώ οι δενδρώδεις καλλιέργειες αυξήθηκαν κατά 220.000 στρέμματα.
- Στην κατηγορία σιτηρά για καρπό, την ίδια περίοδο, η αντίστοιχη καλλιεργούμενη έκταση μειώθηκε κατά 10% περίπου (μείωση κατά 84.000 στρ.), ενώ η παραγωγή παρουσίασε αξιοσημείωτη αύξηση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η έκταση του μαλακού σιταριού μειώθηκε κατά 80% περίπου (μείωση 312.000 στρ.), ενώ συγχρόνως η έκταση με καλαμπόκι αυξήθηκε 250.000 στρ. (σχεδόν τριπλασιάστηκε), παρουσιάζοντας μια καθοριστική αύξηση της παραγωγής.

- Στα βρώσιμα και κτηνοτροφικά όσπρια σημειώνεται συνεχής μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης. Αντίθετα, η έκταση των Κτηνοτροφικών Φυτών για Σανό αυξήθηκε 20% περίπου (63.000 στρέμματα).
- Στα βιομηχανικά φυτά υπήρξε σημαντική μείωση της καλλιέργειας καπνού, της αραχίδας και του σουσαμιού. Αντίθετα, διαπιστώνεται στροφή προς την καλλιέργεια βαμβακιού, με αποτέλεσμα η έκταση να παρουσιάζει σημαντική αύξηση το 1985, σε σχέση με το 1978 (περίπου πενταπλασιάστηκε, από 15.000 στρ. σε 78.000 στρ.) και παρέμεινε περίπου στα ίδια επίπεδα το 2008.
- Στην κατηγορία λαχανικά (όπου καλλιεργούνται κυρίως πατάτες, καρπούζια και ντομάτες) αξιόλογες μεταβολές δεν σημειώθηκαν, πέραν της καλλιέργειας καρπουζιών-πεπονιών, όπου παρουσιάζεται κάποια αύξηση.
- Όσον αφορά στην αμπελοκαλλιέργεια παρατηρείται μια μείωση των εκτάσεων, τόσο των οινάμπελων, όσο και της καλλιέργειας κορινθιακής σταφίδας.
- Η συνολική έκταση των αρδευουσών καλλιεργειών αυξήθηκε κατά 30% η οποία οφείλεται κυρίως στην αντίστοιχη αύξηση των αρδευόμενων αροτραίων καλλιεργειών κατά 20% (από 800.000 στρ. σε 1.000.000 στρ. περίπου).
- Στις δενδρώδεις καλλιέργειες, παρουσιάζονται μικρές αυξομειώσεις, όπως η αύξηση των πορτοκαλιών και των μανταρινιών, τόσο της έκτασης όσο και της παραγωγής, και αντίστοιχα η μείωση καλλιέργειας λεμονιάς και αχλαδιάς, των οποίων η παραγωγή μειώθηκε αντίστοιχα 50% και 70%.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κυριαρχούν οι αροτραίες καλλιέργειες (αραβόσιτος, βαμβάκι, μηδική), οι δενδρώδεις καλλιέργειες (ελιές, εσπεριδοειδή), η αμπελοκαλλιέργεια (κυρίως στο νομό Αχαΐας), ενώ σημαντική είναι και η καλλιέργεια κηπευτικών.

Αναλυτικότερα, η φυτική παραγωγή, η αξία της οποίας ανέρχεται περίπου στα €824,64 εκατ. (στοιχεία ΕΣΥΕ 2007), περιλαμβάνει:

❖ Επιτραπέζιες Ελιές & Ελαιόλαδο

Οι επιτραπέζιες ελιές και το ελαιόλαδο αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με συνολική παραγωγή που κυμαίνεται περίπου σε 35.000 – 40.000 τόνους, τα καλλιεργούμενα ελαιόδεντρα υπερβαίνουν σε αριθμό το 1 εκατομμύριο, ενώ η παραγωγή επιτραπέζιων ελαιών εξαιρετικής ποιότητας κυμαίνεται μεταξύ 12.000 – 18.000 τόν. Τα υπάρχοντα τυποποιητήρια ελαιολάδου στην Περιφέρεια είναι δέκα επτά (17), τα δε ελαιοτριβεία 291 και θεωρούνται ότι υπερβαίνουν τις ανάγκες παραγωγής της περιοχής. Η χρηματοδότηση των ελαιοκομικών φορέων για να ανταποκριθούν στις ανάγκες εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των παρεχομένων υπηρεσιών κατά την τελευταία τριετία έχει ανέλθει σε €4,5 εκατ. περίπου.

❖ Εσπεριδοειδή

Τα εσπεριδοειδή αποτελούν από τις σημαντικότερες καλλιέργειες της Περιφέρειας και ενδιαφέρουν και τις τρεις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η παραγωγή κυμαίνεται από 60.000 – 110.000 τόνους με σημαντικότερες την καλλιέργεια των πορτοκαλιών και των λεμονιών, κυρίως στην Αιτωλοακαρνανία και την Ηλεία, όσον αφορά τα πορτοκάλια ενώ για τα λεμόνια σημαντικότερη παραγωγή είναι εκείνη της Αχαΐας.

❖ Ακτινίδια

Κατά την τελευταία 10ετία η καλλιέργεια του ακτινιδίου έχει σημειώσει σημαντική ανάπτυξη στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας (2.500 – 5.000 τον) με το 80% περίπου της παραγωγής να βρίσκεται στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας.

❖ Επιτραπέζια και οινοποιήσιμα σταφύλια

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με αμπέλια στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι περίπου 100.000 στρέμματα εκ των οποίων 94.000 στρ. περίπου είναι οινοποιήσιμα ενώ 4.000 – 5.000 στρ. είναι επιτραπέζια. Κυριότερες Περιφερειακές Ενότητες είναι της Αχαΐας (62% της Περιφέρειας), έπεται του Ν. Ηλείας (32% της Περιφέρειας) και της Αιτωλοακαρνανίας (6% της Περιφέρειας). Αντιπροσωπεύουν δε το 13,4% της καλλιεργούμενης έκτασης σε επίπεδο χώρας.

❖ Κηπευτικά

Τα κυριότερα κηπευτικά που καλλιεργούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι το καρπούζι, το πεπόνι, η φράουλα, το λάχανο, το σπαράγγι, τα μαρούλια, οι μελιτζάνες, η φθινοπωρινή, καλοκαιρινή και ανοιξιότικη πατάτα, οι πιπεριές, το κουνουπίδι, τα καρότα κλπ. Το σύνολο της παραγωγής των παραγόμενων κηπευτικών ανέρχεται σε 175.000 τόνους περίπου, με σημαντικότερη Περιφερειακή Ενότητα εκείνη της Ηλείας, ακολουθούμενη από την Αχαΐα και την Αιτωλοακαρνανία.

❖ Άνθη και Καλλωπιστικά φυτά

Η παραγωγή ανθέων και καλλωπιστικών φυτών, τόσο των καλλιεργούμενων στην ύπαιθρο, όσο και των υπό κάλυψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, είναι σημαντική και για τους τρεις Νομούς και καλύπτουν μία έκταση περίπου 16.000 στρ.

4.2.2 Ζωική παραγωγή

Η ζωική παραγωγή στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει, κυρίως την παραγωγή κρέατος και γαλακτοκομικών-τυροκομικών προϊόντων. Η συνολική αξία ζωικής παραγωγής ανέρχεται στα 312,32 εκατ.€ (στοιχεία ΕΣΥΕ 2007) και προέρχεται κυρίως από το αιγοπρόβειο και χοίρειο κρέας, το γάλα, κυρίως το πρόβειο κ.α. Η αιγοπροβατοτροφία είναι από τους δυναμικούς κλάδους στη Δυτική Ελλάδα, καθώς επίσης σημαντική θέση έχουν η χοιροτροφία και η ορνιθοτροφία.

Η αιγοπροβατοτροφία προσφέρεται σαν μια διέξοδος της σύγχρονης αγροτικής οικονομίας, συμμετέχοντας κατά 45% περίπου στη συνολική ακαθάριστη αξία της ζωικής παραγωγής και κατά 15% περίπου στη συνολική αξία όλης της γεωργικής παραγωγής. Για την χώρα μας, ο τομέας έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι αξιοποιεί εκτάσεις ορεινές- μειονεκτικές που θα ήταν αδύνατο να αξιοποιηθούν διαφορετικά.

Ειδικότερα για την περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, ο τομέας της κτηνοτροφίας εμφανίζει δυναμική πορεία και έχει καταστεί μοχλός της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του τόπου. Η τοπογραφία της περιοχής και η εξαιρετική βιοποικιλότητα που τη συνοδεύει, αποτελούν τα σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που προσδίδουν στα κτηνοτροφικά προϊόντα την εξαιρετική τους ποιότητα. Η Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας διαθέτει σήμερα το 10% περίπου του συνολικού ζωικού κεφαλαίου της χώρας σε αιγοπρόβατα και το 8% σε βοοειδή.

Ειδικότερα, η μεγάλη οικονομική σημασία της αιγοπροβατοτροφίας έγκειται στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων ποικίλων προϊόντων κυρίως γάλακτος, κρέατος, μαλλιού και δέρματος, αλλά και στην στήριξη των άφθονων και φτηνών φυσικών πόρων (κυρίως βοσκότοπους) μικρών δυνατοτήτων για εναλλακτική αξιοποίηση.

Η μεγαλύτερη ποσότητα (75%) του αιγείου και πρόβειου γάλακτος χρησιμοποιείται για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων (φέτα, γραβιέρα) σε βιομηχανίες, βιοτεχνίες και οικογενειακές επιχειρήσεις (οικοτεχνίες). Το υπόλοιπο αξιοποιείται σε διάφορα άλλα παραδοσιακά προϊόντα (π.χ. γιαούρτι), είτε ιδιοκαταναλώνεται από τους παραγωγούς. Η χρήση του γάλακτος για την παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων για τον Ελληνικό χώρο όπως πρόβειο γιαούρτι, βούτυρο και πάνω από όλα τυρί «Φέτα» από αμιγώς πρόβειο ή μίγμα πρόβειου και αιγείου γάλακτος, καθώς και άλλων ειδών τυριών, πέρα από το γεγονός ότι αποτελούν μια εξίσου σημαντική πηγή εισοδήματος για τους κτηνοτρόφους με αυτή του κρέατος, είναι η πρώτη ύλη για την παραγωγή και διάθεση στην αγορά παραδοσιακών προϊόντων. Πολλά από τα παραγόμενα προϊόντα, είναι Προϊόντα Ονομασίας Προελεύσεως (ΠΟΠ) με κυριότερα τη Φέτα και την

Κεφαλογραβιέρα, που βρίσκουν αξιόλογη θέση στις αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Σημαντικό μέρος του ζωικού κεφαλαίου εκτρέφεται βιολογικά. Στο σημείο αυτό σημειώνεται πως η περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην εγχώρια Βιολογική Κτηνοτροφία, τομέα στον οποίο απασχολούνται 700 κτηνοτρόφοι και έχουν πιστοποιηθεί 130.000 αιγοπρόβατα και 2.100 βοοειδή.

Πίνακας 1: Στοιχεία Ζωικού Κεφαλαίου Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας - Εκτιμήσεις παραγωγής έτους 2010

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1. Αιγοπρόβατα	
Πρόβατα (αμιγείς εκτροφές)	837,753
Αίγες (αμιγείς εκτροφές)	256,800
Αιγοπρόβατα (μικτές εκτροφές)	174,189
Σύνολο	1,268,742
Μέση ετήσια απόδοση σε γάλα/ προβατίνα (κιλά)	160
Μέση ετήσια απόδοση σε γάλα/ αίγα (κιλά)	130
Πιστοποιημένα αιγοπρόβατα βιολογικής εκτροφής	130,000
2. Βοοειδή	
Βοοειδή γαλακτοπαραγωγικής κατεύθυνσης	204
Βοοειδή κρεοπαραγωγικής κατεύθυνσης	66,079
Βοοειδή μικτής εκτροφής	
Πιστοποιημένα βοοειδή βιολογικής εκτροφής	2.100
3. Χοιρινά	
Χοιρομητέρες συστηματικής εκτροφής ⁵	11,500
Χοιρομητέρες ελεύθερας βοσκής ⁶	20,000
4. Όρνιθες πάχυνσης	500,000 – 600,000
Μέση απόδοση σε κρέας/ πτηνό (κιλά)	1,5

Πηγή: Τμήμα Κτηνιατρικής Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας

⁵ Σημείωση: Χοιρομητέρες συστηματικής εκτροφής (19-20 χοιρινά) - μέση απόδοση κρέατος στο σφαγείο: 60-70 κιλά

⁶ Σημείωση: Χοιρομητέρες ελεύθερας βοσκής (εκτίμηση 10 χοιρινά)- μέση απόδοση κρέατος στο σφαγείο: 40-50 κιλά

Πίνακας 2: Στοιχεία Ζωικού Κεφαλαίου Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας - Εκτιμήσεις Παραγωγής έτους 2010

ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΖΩΩΝ	ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Τόνοι)
Γάλα αγελαδινό	2,350	10,738
Γάλα πρόβειο	233,000	26,680
Γάλα γίδινο	135,000	16,080
Αμνοερίφια	-	450,000*

* Παραγωγή κρέατος

4.2.3 Τομέας αξιοποίησης γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων

Στη Διοικητική Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδας ο γαλακτοκομικός κλάδος χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, δεδομένου ότι αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα για τις περιοχές της Περιφέρειας, ιδίως την Αιτωλοακαρνανία. Στην εν λόγω Περιφέρεια παράγεται το 7,93% περίπου του γίδινου γάλακτος της χώρας που παραδίδεται σε μεταποιητικές μονάδες και αντίστοιχα το 17,51% περίπου του πρόβειου και 4,29% περίπου του αγελαδινού. Ποσοτικά μεγαλύτερη παραγωγή υπάρχει σε πρόβειο γάλα, στη συνέχεια σε αγελαδινό και τελευταία σε γίδινο γάλα. Όσον αφορά στον αριθμό των κτηνοτρόφων αυτός καταγράφεται μειούμενος. Μικρή μείωση παρατηρείται και στον αριθμό των αγοραστών-μεταποιητών γάλακτος. Οι αγοραστές-μεταποιητές (με στοιχεία του 2009) γεωγραφικά συγκεντρώνονται περισσότερο στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, με εξαίρεση όσους αγοράζουν αγελαδινό γάλα που συγκεντρώνονται περισσότερο στην περιοχή της Αχαΐας. Σημειώνεται ότι περίπου 42,44% του πρόβειου γάλακτος, 38,44% του γίδινου και 69,17% του αγελαδινού γάλακτος διακινείται εκτός των ορίων της Περιφέρειας.

Τα μέτρα που απαιτούνται για τη στήριξη του κλάδου της εν λόγω περιοχής είναι τα γενικότερα μέτρα που αφορούν και σε άλλες περιοχές όπως:

1. Η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων και η παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας και η πιστοποίηση των ποιοτικών προϊόντων,
2. Η κατάρτιση και επιμόρφωση των παραγωγών,
3. ο εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων,
4. η δημιουργία συλλογικών δομών και οικονομιών κλίμακας,
5. οι δράσεις προώθησης και προβολής των τοπικών προϊόντων σε συνδυασμό με τον τουρισμό.

Σημειώνεται ότι στην περιοχή της Αμφιλοχίας έχει προεγκριθεί, στο πλαίσιο του Μέτρου 123 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, επενδυτικό σχέδιο για την ίδρυση συνεταιριστικής μονάδας επεξεργασίας γάλακτος συνολικού προϋπολογισμού €8.740.000, από το οποίο η περιοχή έχει πολλές προσδοκίες.

4.2.4 Τομέας αξιοποίησης κρέατος

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παράχθηκαν σύμφωνα με στοιχεία της Δ/σης Αγροτικής Στατιστικής του έτους 2008, 3.703,3 τόνοι κρέατος βοοειδών (6,6% της ελληνικής παραγωγής), 13.373,6 τόνοι αρνίσιου κρέατος (18,6% της ελληνικής παραγωγής), 5.446,6 τόνοι αίγιου κρέατος (14,9% της ελληνικής παραγωγής), 11.041,8 τόνοι χοιρινού κρέατος (9,3% της ελληνικής παραγωγής) και 2.983,3 τόνοι κρέατος πουλερικών (1,5% της ελληνικής παραγωγής).

Ιδιαίτερως για την περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, η ποιμενική αιγοπροβατοτροφία, αποτελεί τον κορμό του ζωικού πληθυσμού της. Στα ορεινά κυριαρχούν ντόπιες φυλές η οποίες είναι ανθεκτικές στις δύσκολες κλιματικές συνθήκες και στις απόκρημνες πλαγιές των βουνών του Νομού. Στους βοσκοτόπους της περιοχής παρατηρείται έντονη διαφοροποίηση στην ποικιλότητα των φυτών, χορτολίβαδα που καλύπτονται από ποώδη βλάστηση, φρυγανότοποι με βλάστηση φρυγανώδη, θαμνότοποι και δασολίβαδα, παράγοντες που συνδέονται με παραγωγής προϊόντων υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και υγιεινής.

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κρέατος από «Αρνάκι και Κασικάκι Αιτωλοακαρνανίας», παρουσιάζουν την ευκαιρία δημιουργίας προτύπου παραγωγής αρνίσιου και κασικίσιου κρέατος, με οριοθέτηση της επιλέξιμης περιοχής. Προϋπόθεση της δημιουργίας του προτύπου αυτού είναι η οργάνωση των παραγωγών (Ομάδα παραγωγών) και τα ζώα να είναι εγγεγραμμένα στα γενεαλογικά βιβλία της φυλής από τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης με βάση τα φαινοτυπικά χαρακτηριστικά.

Όσον αφορά στην μεταποιητική υποδομή, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής του Υπ.Α.Α.Τ. υπάρχουν συνολικά 7 σφαγεία, 7 πτηνοσφαγεία, 8 τεμαχιστήρια – επιχειρήσεις παρασκευής κρεατοσκευασμάτων και 2

αλλαντοποίηση που ικανοποιούν τις απαιτήσεις των παραγόμενων ζωικών προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε μεγάλο βαθμό.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κρέατος, πηγάζουν κυρίως από τα προβλήματα στον πρωτογενή τομέα ζωικής παραγωγής που έχουν ως αποτέλεσμα το υψηλό κόστος της πρώτης ύλης και τελικά των παραγόμενων ζωικών προϊόντων.

Το Υπ.Α.Α.Τ. προτείνει τη συμμετοχή σε επενδυτικά προγράμματα, όπως το Μέτρο 123 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, τα οποία βοηθούν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας γεωργικών προϊόντων των επιχειρήσεων αυτών, με την στήριξη τους σε θέματα υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτομιών και τεχνολογικού εξοπλισμού, βελτίωση της ποιότητας καθώς επίσης και της υγιεινής και της ασφάλειας των προϊόντων τους.

4.2.5 Αλιεία - Ιχθυοκαλλιέργειες

Ο κλάδος της Ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας κατέχει ηγετική θέση στη Μεσόγειο στην παραγωγή τσιπούρας και λαυρακιού και είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι το 2008 η Ελλάδα με παραγωγή 450 εκ. ιχθυδίων απέσπασε το 41% της συνολικής παραγωγής γόνου και με παραγωγή 120.000 τόνους τσιπούρας και λαυρακιού το 50% περίπου της παραγωγής αυτών των ειδών ψαριών.

Κύριο χαρακτηριστικό του κλάδου αποτελεί ο έντονος εξαγωγικός προσανατολισμός, με το 75% περίπου να προωθείται σε αγορές του εξωτερικού συμβάλλοντας σημαντικά στο ισοζύγιο ιχθυηρών και στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, δεδομένου τόσο του όγκου των εξαγωγών, όσο και της εισροής σημαντικών κεφαλαίων στη χώρα μας.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και συγκεκριμένα στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας, η ιχθυοκαλλιέργεια έχει πλέον εδραιωθεί ως ο δυναμικότερος κλάδος της πρωτογενούς παραγωγής της περιοχής, και κατατάσσεται στις κορυφαίες θέσεις σε αξία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων.

Η περιοχή διαθέτει το 48% των λιμνοθαλάσσιων εκτάσεων της χώρας και το 25% των λιμνών, ενώ η δραστηριότητα των ιχθυοκαλλιεργητικών εταιρειών σε επίπεδο παραγωγής - περιλαμβανομένης και αυτής των Εχινάδων - καλύπτει το 25% των εκφορτώσεων της εγχώριας παραγωγής, δηλαδή πάνω από το 12,5% της Ευρωπαϊκής παραγωγής τσιπούρας και λαυρακιού εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας. Διαθέτει επίσης

687 επαγγελματικά σκάφη παράκτιας αλιείας, 115 επαγγελματικά σκάφη αλιείας στις λίμνες και 118 σκάφη για αλιεία αποκλειστικά στην λιμνοθάλασσα Μεσολογίου.

Η συνέπεια των παραδόσεων και της κάλυψης της αγοραστικής ζήτησης με προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, εγγυημένης φρεσκάδας και πιστοποιημένης ποιότητας κατέστησαν τα προϊόντα του κλάδου αναγνωρίσιμα σε απαιτητικές αγορές, τόσο των Ευρωπαϊκών όσο και τρίτων χωρών. Έτσι, η τσιπούρα και το λαβράκι της Αιτωλοακαρνανίας έχουν αποκτήσει τη δική τους «ταυτότητα», και καλύπτουν μεγάλο μέρος της ζήτησης σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η υψηλού επιπέδου τεχνογνωσία που έχει αποκτηθεί, η εντατική έρευνα, πειραματισμός και ανάπτυξη στους ιχθυογεννητικούς σταθμούς έχουν οδηγήσει σε αύξηση της αποδοτικότητας του κλάδου και μείωση του κόστους παραγωγής, αλλά και του κόστους κεφαλαίου ανά παραγόμενη μονάδα.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Αλιείας της Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, η παραγωγή του έτους 2010 σε επίπεδο εκτιμήσεων, έχει ως εξής:

Πίνακας 3: Παραγωγή Αλιείας και Ιχθυοκαλλιέργειας Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (2010)

Κατηγορία Παραγωγής	Όγκος Παραγωγής	Είδη
Λιμνοθάλασσα	1,300 τόνοι	<u>Ευρύαλα</u> <ul style="list-style-type: none"> • Τσιπούρα • Λαβράκι • Κεφαλοειδή • Χέλια κλπ.
Ιχθυοκαλλιέργεια	20,000 τόνοι ⁷⁸	<ul style="list-style-type: none"> • Τσιπούρα • Λαβράκι
Παράκτια αλιεία	1,200 τόνοι	<ul style="list-style-type: none"> • Διάφορα είδη ψαριών και μαλακίων

4.2.6 Τομέας μελισσοκομίας

Η γεωμορφολογία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σε συνδυασμό με τις κλιματικές συνθήκες προσδίδουν στην αυτοφυή μελισσοκομική χλωρίδα της περιοχής ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία κάνουν το μέλι να ξεχωρίζει για την ποιότητά του. Παρουσιάζει σημαντικό μελισσοκομικό ενδιαφέρον με καταγεγραμμένες περίπου

⁷ Τα παραπάνω στοιχεία παραγωγής συμπεριλαμβάνουν και την περιοχή των Εχινάδων, που ανήκουν διοικητικά στην Κεφαλονιά, αλλά οι εκφορτώσεις γίνονται στην Αιτωλοακαρνανία.

⁸ Από την παραπάνω παραγωγή το 5-10% αφορά άλλα είδη (μυτάκι, φαγκρί, κλπ)

130.000 κυψέλες και περίπου 1.100 παραγωγούς⁹. Σημειώνεται επίσης πως στην περιοχή του Νομού Αχαΐας καταγράφονται 42.000 (δηλωμένες) κυψέλες με ετήσια παραγωγή 420 τόνους μέλι (σύμφωνα με στοιχεία του έτους 2010 από την Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε. Αχαΐας, Τμήμα Ζωικής & Φυτικής Παραγωγής)

Δράσεις οι οποίες μπορούν να στηρίξουν, να αναδείξουν και να ενισχύσουν ακόμα περισσότερο τη μελισσοκομία της περιοχής είναι:

- ✓ Ανάδειξη του παραγόμενου μελιού μέσω δράσεων προώθησης αυτού
- ✓ Στήριξη της βασιλοτροφίας και της παραγωγής βασιλικού πολτού, γύρης, πρόπολης και κεριού, ως εναλλακτικές λύσεις για την αύξηση του εισοδήματος των μελισσοκόμων της περιοχής

Το Υπ.Α.Α.Τ. προτείνει μία σειρά δράσεων και ενεργειών για την ενδυνάμωση της δυναμικής και των προοπτικών ανάπτυξης του κλάδου της μελισσοκομίας. Πιο συγκεκριμένα:

1. Την ενημέρωση των παραγωγών της Περιφέρειας μέσα από τη Δράση «Ταχύρρυθμες εκπαιδεύσεις μελισσοκόμων» στο πλαίσιο του «Προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας». Για την υλοποίηση της Δράσης σε όλη την Ελλάδα, επιχορηγείται ο ΟΓΕΕΚΑ – ΔΗΜΗΤΡΑ με το ποσό των €100.000
2. Τη χρηματοδότηση για τη διαφήμιση και την προώθηση των προϊόντων αυτών μέσω της υλοποίησης της Δράσης «Στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης» του «Προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας 2011 – 2013 (Καν. Ε.Κ. 1234/07)». Διαθέσιμοι πόροι μέχρι €80.000 ανά έτος για τα έτη 2011, 2012 και 2013
3. Την προώθηση της εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας με τη δημιουργία τυποποιητηρίων μελιού, μέσω του Μέτρου 1.2.3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Υπαιθρου «Αλέξανδρος Μπαλτατζής».

⁹ Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, 2011.

4.2.7 Μεταποίηση¹⁰**❖ Αμπελοοινικός Τομέας**

Αναφορικά με τον τομέα της μεταποίησης και ειδικότερα για τον αμπελοοινικό τομέα, η συνολική οινοπαραγωγή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι 232.000 HL, ενώ σε επίπεδο χώρας (3.500.000 HL) ανέρχεται σε ποσοστό 6,7%.

Οι αναγνωρισμένοι οίνοι (4 ΠΟΠ και 6 ΠΓΕ) για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι οι εξής:

Πίνακας 4: Οίνοι ΠΟΠ και ΠΓΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

A/A	Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ) (Όγκος Παραγωγής: 38.000 HL)	Προστατευόμενη Γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ)
1.	Πάτρα	Αχαΐα
2.	Μαυροδάφνη	Πλαγιές Πετρωτού
3.	Μοσχάτος Πατρών	Πλαγιές Αιγιαλείας
4.	Μοσχάτος Ρίου Πατρών	Ηλεία
5.		Λετρινά
6.		Πισάτις

Πίνακας 4.1: Οίνοι ΠΟΠ και ΠΓΕ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Νομός / Περιφερειακή Ενότητα	Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΓΕ) 28.000 HL	Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης ΠΟΠ 38.000 HL
Αχαΐας	1. Αχαΐα 2. Πλαγιές Πετρωτού 3. Πλαγιές Αιγιαλείας	1. Πάτρα 2. Μαυροδάφνη Πατρών 3. Μοσχάτος Πατρών 4. Μοσχάτος Ρίου Πατρών
Ηλείας	1. Ηλεία 2. Λετρινά 3. Πισάτις	

Από πλευράς οινοποιητικών εγκαταστάσεων, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βρίσκονται εγκατεστημένες 58 οινοποιητικές επιχειρήσεις, εκ των οποίων δύο συνεταιριστικές με συνολική οινοπαραγωγή 121.994 HL (Ε.Α.Σ. Ηλείας – Ολυμπίας και Ε.Α.Σ. Πάτρας).

Μέσω του Εθνικού Προγράμματος Στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής Οργάνωσης Αμπελοοινικής Αγοράς, το Υπ.Α.Α.Τ. στηρίζει την πρωτογενή παραγωγή, με τη

¹⁰ Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δ/νση Μεταποίησης Τυποποίησης & Ποιοτικού Έλεγχου Προϊόντων Φυτικής Παράγωγης Ενημερωτικό συνοπτικό σημείωμα με θέμα «Καλάθι γεωργικών προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», Αθήνα, 24/02/2011

χορήγηση ενιαίας ενίσχυσης στους αμπελοκαλλιεργητές για τα έτη 2010-2013 συνολικού ύψους €58 εκατ. και με την εφαρμογή προγραμμάτων αναδιάρθρωσης αμπελώνων συνολικού ύψους €23 εκατ. Παράλληλα, στήριξη δίνεται και στο προϊόν - κρασί, με δράσεις προβολής και προώθησης (Πρόγραμμα «Προώθηση οίνων σε τρίτες χώρες») με συνολικό προϋπολογισμό σε επίπεδο χώρας €36.3 εκατ.). Το μέτρο είναι συγχρηματοδοτούμενο και ενισχύεται κατά 50% από κοινοτικούς πόρους, 30% από εθνικούς και το 20% από την ίδια συμμετοχή των δικαιούχων. Με την εφαρμογή του εν λόγω μέτρου ενισχύεται η ανταγωνιστική θέση του ελληνικού κρασιού στις αγορές των τρίτων χωρών καθώς και στη μεγιστοποίηση των οφελών των ελληνικών συνεταιριστικών και ιδιωτικών οινοποιητικών επιχειρήσεων. Σε συνεργασία με όλους τους φορείς του κλάδου η στόχευση αποσκοπεί στην αποτελεσματική διείσδυση και καθιέρωση στην παγκόσμια αγορά των ελληνικών κρασιών, που διαθέτουν «παυτότητα», ποιότητα συνδεδεμένη με τον τόπο παραγωγής, αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της μεσογειακής διατροφής και ως επάξιοι πρεσβευτές της ελληνικής κουλτούρας μεταφέρουν πολιτισμικά μηνύματα της Ελλάδας. Στο εν λόγω πρόγραμμα της προώθησης συμμετέχουν και οινοποιητικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

❖ Άλλα Μεταποιημένα προϊόντα (βιομηχανική τομάτα – σταφίδα)

Βιομηχανική τομάτα

Ο τομέας της βιομηχανικής τομάτας από 1/1/2011 βρίσκεται σε καθεστώς πλήρους αποδέσμευσης και έχει ενταχθεί στο καθεστώς της ενιαίας ενίσχυσης. Αναφορικά με την Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, το έτος 2010 η καλλιεργηθείσα έκταση σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Ηλείας (βάσει συμβάσεων) ανήλθε σε 8.200 στρέμματα και η παραγωγή σε 78.000 tn. Το προηγούμενο έτος 2009 η οριστικά καλλιεργηθείσα έκταση ανήλθε σε περίπου 9.800 στρέμματα και η παραγωγή σε 85.000 tn συνολικά. Στην περιοχή της Ηλείας η παραγωγή διακινείται μέσω των Ο.Π «ΑΣ Γαστούνης» και «ΑΣ Μεταποιημένων Οπωροκηπευτικών Ν. Ηλείας» οι οποίες το έτος 2010 είχαν υπογράψει συμβάσεις με δύο μεταποιητικές επιχειρήσεις την «Ελάνθη ΑΕΒΕΤ (Ελαΐς Unilever Hellas A.E)» και την «Ελληνική Εταιρεία Κονσερβών Α.Ε ΚΥΚΝΟΣ».

Σχετικά με την Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας, το έτος 2010 η καλλιεργηθείσα έκταση σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης Αχαΐας βάσει των συμβάσεων, ανήλθε σε 580 στρέμματα και η παραγωγή σε 5.400 tn περίπου. Το προηγούμενο έτος 2009 η οριστικά καλλιεργηθείσα έκταση ανήλθε σε περίπου 1.100 στρέμματα και η παραγωγή σε 8.000 tn συνολικά. Στην περιοχή του νομού Αχαΐας η

παραγωγή διακινείται μέσω της Ο.Π «ΕΑΣ Πατρών» η οποία το έτος 2010 είχε υπογράψει συμβάσεις με δύο μεταποιητικές επιχειρήσεις την «Ελάνθη ΑΕΒΕΤ (Ελαΐς Unilever Hellas A.E)» και την «Ελληνική Εταιρεία Κονσερβών Α.Ε ΚΥΚΝΟΣ». Σημειώνεται, πως στο νομό Αχαΐας δεν λειτουργεί καμία μεταποιητική επιχείρηση τομάτας.

Σταφίδα

Στο νομό Αχαΐας στο τομέα της σταφίδας δραστηριοποιούνται τέσσερις επιχειρήσεις: Bellussis Currants, Parthenon S.A, Παναιγιάλειος ένωση Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ. Αιγίου) και Σ. Αδαμόπουλος, ενώ στο νομό Ηλείας δραστηριοποιούνται τρεις επιχειρήσεις: Ηλιόπουλος Α.Ε., ΑΦΟΙ Κορόντζη Ο.Ε. και η Ε.Α.Σ. Ηλείας - Ολυμπίας.

Επιτραπέζια ελιά

Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπ.Α.Α.Τ παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, ανά νομό:

Πίνακας 5: Μεταποιητικές επιχειρήσεις επιτραπέζιας ελιάς στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ
1. ΑΜΑΛΘΕΙΑ Α.Ε	1. ΤΡΥΨΑΣ Α.Ε	1. ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΑΒΕΕ
2. ΚΟΡΔΑΤΟΣ Α.Ε	2. Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ FOOD S.A.	2. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
3. ΤΡΟΦΙΚΟ Α.Ε		3. ΡΟΜΠΟΤΗΣ Α.Ε.
4. ΗΛΙΔΑ		4. ΚΩΖΑΤ ΑΒΕΕ
5. Κ.ΡΟΥΣΣΗΣ & ΣΙΑ		5. ΚΥΠΡΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
6. ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΕΥΑΓΓ.ΓΟΥΒΕΛΗΣ		6. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ – ΤΟΜΑΡΑΣ Α.Ε.
7. ΕΑΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ		7. ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
8. ΕΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ		8. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΒΑΕ
9. ΓΑΙΑ Α.Ε		
10. ΑΦΟΙ ΜΠΛΙΚΑ		
11. Κ.ΤΣΙΛΙΜΠΩΚΟΣ & ΣΙΑ ΑΒΕΕΕ		
12. ΝΑΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ		

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

4.2.8 Παρεμβάσεις στον πρωτογενή τομέα - καλλιεργητικό πλάνο – ενδεικνυόμενες καλλιέργειες για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Στο σημείο αυτό και πριν την επόμενη ενότητα, η οποία αναφέρεται στον προσανατολισμό της αγροτικής παραγωγής, κρίνεται χρήσιμο να παρατεθούν ορισμένες καίριες πληροφορίες αναφορικά με την αναγκαιότητα της επεξεργασίας και αναλυτικής παρουσίασης ενός καλλιεργητικού πλάνου για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Το πλάνο αυτό, του οποίου η επεξεργασία, ανάλυση και παρουσίαση στοιχείων θα μπορούσε να είναι αντικείμενο μιας δράσης τεκμηρίωσης και έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας αλλά και των αρμοδίων Διευθύνσεων των Περιφερειακών Ενοτήτων (Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας) – στο πλαίσιο των υποστηρικτικών δράσεων του Καλαθιού Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας - πρέπει να περιλαμβάνει ενδεικνυόμενες νέες καλλιέργειες – εκτός των υπάρχουσών και παραδοσιακά καταγεγραμμένων – καθώς και γενικότερες παρεμβάσεις στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής.

Πιο συγκεκριμένα, το Επιχειρησιακό Σχέδιο του «Καλαθιού Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» σε μία πρώτη προσέγγιση του θέματος, προτείνει τα εξής:

- Ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας, με έμφαση στην αμπελοκαλλιέργεια, την ελιά, τα εσπεριδοειδή και τα οπωροκηπευτικά. Η βιολογική γεωργία μπορεί να εφαρμοσθεί σε όλες τις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και κυρίως σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές.
- Προώθηση ενεργειακών καλλιεργειών, οι οποίες βοηθούν στην διατήρηση του γεωργικού εισοδήματος, ιδιαίτερα σε γόνιμες περιοχές της Περιφέρειας, όπως ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας. Πιο συγκεκριμένα για την παραγωγή βιοντήζελ, οι προτεινόμενες καλλιέργειες είναι η ελαιοκράμβη, ο ηλίανθος και το βαμβάκι (Βαμβακόσπορος) ενώ για την παραγωγή βιοαιθανόλης, οι αντίστοιχες καλλιέργειες είναι το γλυκό σόργο, το σιτάρι, το κριθάρι, τα ζαχαρότευτλα και ο αραβόσιτος. Ως πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης θα μπορούσε να είναι ολόκληρη η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και κυρίως οι περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνανίας. Η επιλογή των καλλιεργούμενων φυτών και ποικιλιών θα πρέπει να είναι απόφαση των Τοπικών Διευθύνσεων Αγροτικής Ανάπτυξης

- Ανάπτυξη της συμβολαιακής γεωργίας, ιδιαίτερα στις καλλιέργειες του καρπουζιού, των ενεργειακών φυτών και των κτηνοτροφικών προϊόντων.
- Περαιτέρω ανάπτυξη καλλιέργειας του σπαραγγιού και του ροδιάς, οι οποίες προτείνονται για την αντικατάσταση της καλλιέργειας καπνού. Ήδη δραστηριοποιούνται Ομάδες Παραγωγών στην περιοχή του Νομού Αιτωλοακαρνανίας και για τις δύο αυτές καλλιέργειες και οι προοπτικές είναι ιδιαίτερα ευσίωνες, λόγω του εξαγωγικού χαρακτήρα και προσανατολισμού των συγκεκριμένων προϊόντων.
- Ανάπτυξη βιολογικής κτηνοτροφίας, μέσω της διαφοροποίησης, αναβάθμισης και πιστοποίησης της ποιότητας των συστημάτων εκτροφής, της δημιουργίας επώνυμων κτηνοτροφικών προϊόντων, τα οποία θα καλύπτουν τις σύγχρονες καταναλωτικές ανάγκες και της εισαγωγής αιγοπροβατοτροφικών μονάδων στην βιολογική κτηνοτροφία.
- Σχεδιασμός και προγραμματισμός παραγωγής εγχώριων βιολογικών ζωοτροφών, ούτως ώστε να διασφαλιστεί ο επαρκής και διαρκής εφοδιασμός της αγοράς. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές Νομών Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας.
- Εκσυγχρονισμός κτηνοτροφικών μονάδων με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κτηνοτροφικών μονάδων, την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας, την ενθάρρυνση των επενδύσεων για αναδιοργάνωση των μονάδων μέσω της χρήσης μεθόδων σύγχρονης διοίκησης, προκειμένου να υιοθετηθούν πρακτικές αειφόρου διαχείρισης και τα τελικά προϊόντα να αποκτήσουν συγκριτικά πλεονεκτήματα και εκσυγχρονισμός των τοπικών μονάδων προκειμένου να είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν κάθε ανταγωνιστική πίεση που προέρχεται είτε από όμορες περιοχές, είτε από την διεθνή αγορά. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι οι αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας και ιδιαίτερα οι ορεινές, ημιορεινές και μειονεκτικές περιοχές.
- Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών, η οποία προτείνεται ως αντικατάσταση της καλλιέργειας βαμβακιού, σπηρών κλπ. κυρίως για παραγωγή αραβοσίτου για ενσίρωση. Προώθηση της καλλιέργειας τους, για μείωση του κόστους αγοράς ζωοτροφών, για παραγωγή ποιοτικών κτηνοτροφικών φυτών αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία των τελικών ζωικών προϊόντων καθώς και της ποιότητα τους.

Αύξηση των εκτάσεων με κτηνοτροφικά φυτά κατά 20% έως το 2013. Σημαντικές καλλιέργειες αποτελούν ο αραβόσιτος και η μηδική για ενσίρωση. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας

- Ορθολογική διαχείριση βοσκοτόπων, με πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης όλες τις αγροτικές περιοχές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.
- Ανάπτυξη της κτηνοτροφίας με στόχο α)την αύξηση του συνολικού ζωικού κεφαλαίου της Περιφέρειας, β)την ανάπτυξη της αιγοπροβατοτροφίας στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές κυρίως των Νομών Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας και την ανάπτυξη της αγελαδοτροφίας και στους τρεις Νομούς της Περιφέρειας, γ)τη δημιουργία μονάδων οικονομικά βιώσιμων καθετοποιημένης παραγωγής, προκειμένου να επιτύχουν μείωση του κόστους παραγωγής και αύξηση του ακαθάριστου κέρδους και δ)την περαιτέρω αξιοποίηση των ζωικών προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ καθώς και των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία τους και να μπορέσουν να προσελκύσουν και νέες ομάδες καταναλωτών, οι οποίοι δίνουν μεγάλη βαρύτητα στην ποιότητα των προϊόντων. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης για την αιγοπροβατοτροφία είναι κυρίως οι Νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Αχαΐας (ορεινές και ημιορεινές περιοχές), ενώ για τα βοοειδή (γαλακτοπαραγωγής και κρεοπαραγωγής) είναι και οι τρεις Νομοί της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
- Δημιουργία Ομάδων Παραγωγών για την παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, με στόχους α)την εφαρμογή κοινών κανόνων παραγωγής, ιδίως σε θέματα ποιότητας, προστασίας του περιβάλλοντος, χρήσης συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικών πρακτικών, β)θέσπιση κοινών κανόνων για την παραγωγή, με ιδιαίτερη έμφαση στις μεθόδους συγκομιδής και διάθεσης, γ)την προσαρμογή της παραγωγής και των αποδόσεων των παραγωγών που είναι μέλη της ομάδας, όσον αφορά τις απαιτήσεις της αγοράς και δ)την από κοινού διάθεση των προϊόντων στην αγορά, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας προς πώληση, της κεντρικής οργάνωσης των πωλήσεων και της διάθεσης της παραγωγής στους φορείς εμπορίας. Το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης παρέμβασης είναι κυρίως ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας (λιμνοθάλασσες και παράκτιες περιοχές).

- Πιστοποίηση μελιού ως προϊόν ΠΓΕ, με την παρέμβαση να αφορά κυρίως το Νομό Αιτωλοακαρνανίας.

5. Ο Προσανατολισμός της Αγροτικής Παραγωγής

5.1 Εντοπισμός Αγροτικών Προϊόντων

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις διάφορες κατηγορίες του πρωτογενούς τομέα, εμφανίζουν:

- Η παραγωγή αιγοπρόβειου, βόειου και χοίρειου κρέατος
- Η καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών, όπως ο αραβόσιτος, η μηδική και το κριθάρι, με στόχο την εξασφάλιση ζωοτροφών και τη μείωση του κόστους παραγωγής
- Η καλλιέργεια κηπευτικών, όπως τα “μποσττανικά” (καρπούζια – πεπόνια), οι πατάτες και η βιομηχανική τομάτα
- Η καλλιέργεια σπαραγγιού: η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (και ιδιαίτερα ο Νομός Αιτωλοακαρνανίας) παρουσιάζει ευνοϊκές συνθήκες για την καλλιέργεια σπαραγγιού με δυνατότητες εξαγωγής. Σημειώνεται πως στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας δραστηριοποιούνται δύο ομάδες παραγωγών («Αχελώος» και «Οινιάδες»)
- Η ελαιοκαλλιέργεια: οι Επιτραπέζιες ελιές, κυρίως στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας, όπου η παραγωγή αφορά την τοπική ποικιλία επιτραπέζιας ελιάς Αγρινίου ή «κονσερβοελιά Αγρινίου» και την ποικιλία «Καλαμών». Το Ελαιόλαδο και στους τρεις Νομούς, είναι εξαιρετικής ποιότητας και εμφανίζει αυξημένη ζήτηση τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική αγορά.
- Οι δενδρώδεις καλλιέργειες: κυρίως εσπεριδοειδή, κ.α.
- Η αμπελοκαλλιέργεια και τα προϊόντα αυτής, όπως οι τοπικοί οίνοι και η σταφίδα της «Βοστίτσας», που αποτελεί ένα παραδοσιακό, ποιοτικό αλλά και βασικό εξαγωγίμο προϊόν
- Η παραγωγή μελιού
- Η παραγωγή πιστοποιημένων προϊόντων υδατοκαλλιεργειών και συγχρόνως εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης και βιολογικών πρακτικών με στόχο συγχρόνως την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Συμπερασματικά, τα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα, στα οποία μπορεί να δοθεί έμφαση και προτεραιότητα στην προώθησή τους είναι τα εξής:

- ❖ **Αιγοπρόβειο και βόειο κρέας**
- ❖ **Χοίρειο κρέας**
- ❖ **Γάλα και τυροκομικά προϊόντα: φέτα, κεφαλογραβιέρα Αμφιλοχίας κ.α.**
- ❖ **Επιτραπέζιες (βρώσιμες) ελιές**
- ❖ **Ελαιόλαδο**
- ❖ **Εσπεριδοειδή**
- ❖ **Σπαράγγια**
- ❖ **Οπωροκηπευτικά: καρπούζια, πεπόνια, πατάτες, ντομάτες κ.α.**
- ❖ **Προϊόντα αμπελοκαλλιέργειας: σταφίδα «Βοστίτσας»**
- ❖ **Τοπικοί παραδοσιακοί οίνοι από σταφύλια ΠΟΠ και ΠΓΕ**
- ❖ **Μέλι**
- ❖ **Προϊόντα υδατοκαλλιέργειών: λαυράκι - τσιπούρα**
- ❖ **Αυγοτάραχο Μεσολογγίου**

5.2 Επιλογή Αγροτικών Προϊόντων για εισαγωγή τους στο καλάθι

Το Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, προτείνεται να περιλαμβάνει τρεις (3) κατηγορίες προϊόντων:

- 1. Προϊόντα τα οποία χαρακτηρίζονται από εξαγωγικό προσανατολισμό**
- 2. Προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής και**
- 3. Προϊόντα που καλύπτουν τις επισιτιστικές ανάγκες τόσο της περιοχής, αλλά και ολόκληρης της χώρας**

Ο κυρίαρχος στόχος είναι η δημιουργία ενός αγροδιατροφικού προτύπου Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για εξαγωγή, αλλά και για αυτοκατανάλωση.

Η επιλογή των αγροτικών προϊόντων που θα απαρτίζουν το «Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» θα πρέπει να βασίζεται σε ένα σύνολο ή μία ομάδα κριτηρίων, τα οποία θα διασφαλίζουν την ύπαρξη των απαραίτητων εκείνων χαρακτηριστικών των προϊόντων που συνδέονται με α)την παραδοσιακότητα, β)την υψηλή διατροφική αξία, γ)την περιβαλλοντική διάσταση και συμβολή στην περιβαλλοντική προστασία των προϊόντων, δ)την πολιτισμική αξία και ε)την προστασία του τοπικού παραγωγού.

Για το σκοπό αυτό, θεωρήθηκε σκόπιμο αλλά και χρήσιμο να αξιοποιηθεί η έννοια του «Τοπικού Συστήματος Τροφίμων», η οποία έχει εισαχθεί και παρουσιαστεί από την Επιτροπή των Περιφερειών σε σχετική γνωμοδότησή της. Ένα Τοπικό Σύστημα Τροφίμων αποτελείται από τοπικά είδη διατροφής.

Πιο συγκεκριμένα, ένα Τοπικό Είδος Διατροφής είναι αυτό το οποίο:

1. Παράγεται σε τοπική ή περιφερειακή κλίμακα
2. Συμβάλλει στην τοπική ή περιφερειακή στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης
3. Πωλείται στους καταναλωτές μέσω του μικρότερου, ορθολογικότερου και αποτελεσματικότερου δυνατού δικτύου, χωρίς τη μεσολάβηση άλλων παραγόντων πέραν
  - α) του παραγωγού ή της τοπικής ένωσης παραγωγών,
  - β) του φορέα ή του συνεταιρισμού με αρμοδιότητα στην αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης και
  - γ) του καταναλωτή
4. Μπορεί να διατεθεί σε τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης ή σε υπαίθρια αγορά βάσει τοπικής σύμβασης, αλλά όχι και σε κεντρικό κατάστημα λιανικής πώλησης εφόσον φέρει το σήμα του τοπικού είδος διατροφής
5. Απευθύνεται σε καταναλωτές βασιζόμενο σε ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως:
  - i) η γεύση,
  - ii) η φρεσκάδα,
  - iii) η υψηλή ποιότητα,
  - iv) ο πολιτισμικός χαρακτήρας,
  - v) η τοπική παράδοση,
  - vi) το τυπικό προϊόν της περιοχής,
  - vii) η καλή μεταχείριση των ζώων,
  - viii) η περιβαλλοντική διάσταση,
  - ix) η υγιεινή διάσταση ή η πτυχή της αειφόρου κατανάλωσης
6. Συνδέεται με ένα τοπικό σύστημα τροφίμων

Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω κριτήρια, οι κατηγορίες των προϊόντων που πιστεύουμε ότι πρέπει να συμμετέχουν ούτως ώστε προϊόντα τους να ενταχθούν στο Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, είναι οι εξής:

Α) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. Ελαιόλαδο
2. Επιτραπέζια (βρώσιμη) ελιά (Καλαμών- Επιτραπέζια Ελιά Αγρινίου)
3. Εσπεριδοειδή (πορτοκάλια – λεμόνια)
4. Σπαράγγι
5. Κηπευτικά (τομάτες, καρπούζια, πεπόνια, φράουλες)
6. Βιολογικά οπωροκηπευτικά
7. Βιομηχανική τομάτα (τοματοπολτός)
8. Διάφορες σαλάτες (μαρούλια, λάχανα Βρυξελλών κ.α.)
9. Ακτινίδιο
10. Ρόδι
11. Μεταποιημένα λαχανικά (τουρσιά)
12. Αρωματικά – φαρμακευτικά φυτά
13. Καρύδι
14. Κεράσι
15. Γλυκό Καλαμπόκι
16. Σταφίδα Κορινθιακή
17. Ροδίτης
18. Μαυροδάφνη
19. Μοσχάτο Πατρών
20. Μοσχάτο Ρίου

Β) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. Αιγοπρόβειο κρέας
2. Βόειο κρέας
3. Χοίρειο κρέας
4. Γαλακτοκομικά (γάλα, γιαούρτι)
5. Τυροκομικά (κεφαλογραβιέρα, γραβιέρα, φέτα)

Γ) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

1. Λαυράκι & Τσιπούρα υδατοκαλλιέργειας
2. Ψάρια ελεύθερης αλιείας (χέλι, κέφαλος, αλίπαστα λιμνοθάλασσας)
3. Αυγοτάραχο Μεσολογγίου
4. Αλάτι – Αφρίνα Μεσολογγίου

Δ) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ

1. Μέλι

Ε) ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹¹, στην περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπάρχουν ενταγμένα 6 προϊόντα στις κατηγορίες ΠΟΠ και ΠΓΕ. Τα προϊόντα αυτά είναι τα εξής :

1. Ελαιόλαδο Ολυμπία (ΠΓΕ) – Καταχωρημένο από 21.06.1996
2. Κεφαλογραβιέρα (ΠΟΠ) – Καταχωρημένο από 21.06.1996
3. Αυγοτάραχο Μεσολογγίου (ΠΟΠ) – Καταχωρημένο από 02.07.1996
4. Κορινθιακή σταφίδα Βοστίτσα (ΠΟΠ) – Καταχωρημένο από 18.07.1998
5. Φέτα (ΠΟΠ) – Καταχωρημένο από 15.10.2002
6. Σταφίδα Ηλείας (ΠΓΕ) – Καταχωρημένο από 11.05.2011

Επιπρόσθετα, έχουν θεσμοθετηθεί 4 οίνοι ΠΟΠ και 6 Τοπικοί Οίνοι (ΠΓΕ), όπως ήδη έχει αναφερθεί σε σχετικό πίνακα (βλέπε σελ. 34). Τα προϊόντα αυτά έχουν πιστοποιηθεί και μπορούν εντάσσονται ως έχουν στο καλάθι.

Ζ) ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Επίσης, προτείνεται και η ένταξη στο Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, του τοπικού λικέρ «Τεντούρα». Σημειώνεται πως μέσω συντονισμένων προσπαθειών και ενεργειών¹² (τις οποίες προωθεί η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ύστερα από σχετικό αίτημα που υπεβλήθη από τον Σύλλογο Ποτοποιών Πάτρας), η Τεντούρα αναμένεται να αναγνωριστεί ως Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Σημειώνεται πως η «Τεντούρα» αποτελεί τοπικό ηδύποτο που παρασκευάζεται με παραδοσιακό τρόπο εδώ και 125 χρόνια στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας, με βασικά χαρακτηριστικά τα αρώματα κανέλλας και γαρυφάλλου, βασισμένο σε τοπικούς οίνους ΠΟΠ.

Αναφερόμενοι στα προϊόντα πρώτης μεταποίησης, μεταξύ των οποίων βρίσκονται τόσο η Τεντούρα όσο και τα τουρσιά ως μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, θα πρέπει να σημειωθεί πως για το Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, προτείνεται η ένταξη και μιας σειράς τοπικών, παραδοσιακών προϊόντων όπως το

¹¹ Βλέπε σχετικό ηλεκτρονικό κατάλογο διαθέσιμο στο διαδίκτυο, στην παρακάτω διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html?&recordStart=0&filter.dossierNumber=&filter.comboName=&filterMin.milestone__mask=&filterMin.milestone=&filterMax.milestone__mask=&filterMax.milestone=&filter.country=GR&filter.category=PDOPGI_CLASS_13&filter.type=&filter.status=REGISTERED

¹² Βλέπε σχετικό Δελτίο Τύπου: <http://www.pde.gov.gr/gr/enimerosi/deltia-typou/item/658-perifereiarxis-i-tentoura-patron-n-anagnoristei-ws-proion-me-geografiki-endeiksi.html>

ούζο, το τσίπουρο, το λουκούμι, η ροδοζάχαρη αλλά και άλλα τοπικά παραδοσιακά γλυκά τα οποία θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο Καλάθι σε μεταγενέστερο στάδιο.

Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμιστεί πως στο Καλάθι των Προϊόντων προτείνεται να ενταχθούν τα Πιστοποιημένα Βιολογικά Προϊόντα από όλους τους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής (φυτική και ζωική). Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υπάρχουν αρκετά παραδείγματα βιολογικών καλλιεργητών και κτηνοτρόφων, οι οποίοι παράγουν -και εξάγουν σε πολλές περιπτώσεις- προϊόντα υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας. Ενδεικτικά αναφέρουμε τη βιολογική σταφίδα Βοστίτσας, τα βιολογικά σπαράγγια, τους οίνους από ποικιλίες σταφυλιού βιολογικής καλλιέργειας, το βόειο κρέας βιολογικής εκτροφής κ.α. Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί πως εκτός από τα παραπάνω παραδείγματα επιχειρήσεων που παράγουν και εξάγουν βιολογικά προϊόντα, ειδικότερα στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας παρατηρείται μία δυναμική στροφή προς τον βιολογικό τρόπο παραγωγής των εσπεριδοειδών με αποτέλεσμα το 35% των συνολικά καλλιεργούμενων βιολογικά εσπεριδοειδών της χώρας να βρίσκεται στο συγκεκριμένο νομό, το 50% των εξαγωγών βιολογικών εσπεριδοειδών της χώρας να προέρχεται από το Νομό Αιτωλοακαρνανίας, ενώ το 40% της συνολικής ετήσιας παραγωγής των προϊόντων αυτών πωλείται ως πιστοποιημένο βιολογικό προϊόν.

Με δεδομένο το ότι η επιλογή προϊόντων για το Καλάθι θα είναι μία συνεχιζόμενη, ανοιχτή διαδικασία, κρίνεται αποτελεσματικότερη η εκκίνηση του Καλαθιού με συγκεκριμένα προϊόντα – ναυαρχίδες, τα οποία θα επικοινωνήσουν δυναμικά το χαρακτήρα και το στόχο της πρωτοβουλίας, τόσο στην εγχώρια όσο και στη διεθνή αγορά. Από τις κατηγορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω, πιστεύουμε πως η αρχική επιλογή για τα προϊόντα του Καλαθιού πρέπει να περιλαμβάνει τα προϊόντα τα οποία αποτελούν τα χαρακτηριστικότερα από άποψη εντοπιότητας, παραδοσιακότητας και όγκου παραγωγής, για την ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Πιο συγκεκριμένα, τα προϊόντα που πιστεύουμε πως πρέπει να επιλεγούν αρχικά για τη συμμετοχή τους στο Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, είναι τα εξής:

- 1. ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ & ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ (ΒΡΩΣΙΜΗ) ΕΛΙΑ**
- 2. ΣΤΑΦΙΔΑ**
- 3. ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΝΟΙ ΑΠΟ ΣΤΑΦΥΛΙΑ ΠΟΠ & ΠΓΕ**
- 4. ΦΕΤΑ & ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑ**

- 5. ΠΑΤΑΤΑ & ΚΑΡΠΟΥΖΙ**
- 6. ΦΡΑΟΥΛΑ & ΣΠΑΡΑΓΓΙ**
- 7. ΣΑΛΑΤΕΣ**
- 8. ΛΑΥΡΑΚΙ & ΤΣΙΠΟΥΡΑ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ**
- 9. ΑΥΓΟΤΑΡΑΧΟ**

Σημειώνουμε πως σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή θα ακολουθήσει 2^ο στάδιο ή Β' φάση επιλογής και άλλων προϊόντων για το Καλάθι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

5.3 Μέτρα προώθησης του Καλαθιού Προϊόντων της Π.Δ.Ε

Για να επιτύχει το εγχείρημα του Καλαθιού των Προϊόντων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δεν αρκεί η μόνο στήριξη των τοπικών αγροτικών προϊόντων από τους καταναλωτές. Είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών με βάση τη ζήτηση της αγοράς, την προστασία του περιβάλλοντος, την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την ανάπτυξη βιολογικών καλλιεργειών και τη μείωση του κόστους παραγωγής με τον έλεγχο τιμών των εφοδίων και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών.

Το Καλάθι Προϊόντων καθίσταται μια ευκαιρία για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα της Δυτικής Ελλάδας την οποία πρέπει να αδράξουμε, ώστε να ενισχύσουμε την τοπική οικονομία. Για το λόγο πρέπει να δοθεί μεγάλη έμφαση στην προώθηση των τοπικών προϊόντων ποιότητας στις ελληνικές και ξένες αγορές. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος θα πρέπει να δημιουργηθούν διατροφικές συμπράξεις (μη κερδοσκοπική εταιρεία) στις οποίες μπορούν μετέχουν η Περιφέρεια, οι Δήμοι, οι παραγωγοί, οι μεταποιητές, οι έμποροι αγροτικών προϊόντων κ.α., ώστε να προωθήσουν τα προϊόντα του καλαθιού και να δημιουργηθούν οι απαραίτητες συνέργιες ούτως ώστε να προωθηθεί συντονισμένα η οικονομική και κατ' επέκταση η ολοκληρωμένη τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη.

6. Αγροδιατροφική Σύμπραξη

6.1 Αγροδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας

Σύμφωνα με το σχετικό Σχέδιο Νόμου με τίτλο «Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού

κόσμου – Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση¹³ έως και την Τετάρτη, 20 Απριλίου 2011, αναφέρονται τα εξής παρακάτω αναφορικά με τις Αγροδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας:

Με πρωτοβουλία των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων της Χώρας μπορούν να συστήνονται αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες με σκοπό:

1. Την ανάδειξη προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων που παράγονται στα διοικητικά όρια της κάθε Περιφέρειας.
2. Την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης των «Καλαθιών της Περιφέρειας».

Οι εταιρείες του άρθρου αυτού φέρουν επωνυμίες στις οποίες περιλαμβάνονται οπωσδήποτε ο όρος «Αγροδιατροφική Σύμπραξη», συνοδευόμενος από το όνομα της οικείας Περιφέρειας.

Για την ίδρυση των εταιρειών του άρθρου αυτού μπορούν να συμπράττουν:

- Οι Δήμοι της οικείας Περιφέρειας
- Οι Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις της Περιφέρειας
- Φορείς της βιομηχανίας και του εμπορίου, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην οικεία Περιφέρεια και στο χώρο των διατροφικών αγροτικών προϊόντων
- Φορείς του εμπορίου, του τουρισμού, της εστίασης και των καταναλωτών της Περιφέρειας
- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα, τα οποία εδρεύουν στην Περιφέρεια ή ασχολούνται με γνωστικά και ερευνητικά πεδία σχετικά με το σχετικό κάθε φορά «Καλάθι της Περιφέρειας»

Το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του, να χρηματοδοτεί Αγροδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας που υποβάλουν σχετικό αίτημα, με σκοπό την ενίσχυση του έργου τους.

6.2 Σύσταση Αγροδιατροφικής Σύμπραξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

¹³ Βλέπε: <http://www.opengov.gr/ypaat/?p=184>

Με βάση το προαναφερόμενο Σχέδιο Νόμου, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας θα μπορεί να προβεί στη σύσταση Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με το όνομα «Αγροδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» με σκοπό:

- Την ανάδειξη, προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων της ΠΔΕ
- Την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης του «Καλαθιού Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»

Για την ίδρυση της εταιρείας αυτής μπορούν να συμπράξουν:

- Οι Δήμοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
- Οι Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις (ΣΑΟ)¹⁴ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Σε αυτές ανήκουν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί¹⁵, οι ομάδες παραγωγών και οι αγροτικές εταιρικές συμπράξεις.
- Φορείς της βιομηχανίας και του εμπορίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που δραστηριοποιούνται στο χώρο των διατροφικών αγροτικών προϊόντων, όπως εργαστήρια τυποποίησης, μεταποιητικές μονάδες, κ.λπ.
- Φορείς του εμπορίου, του τουρισμού, της εστίασης και των καταναλωτών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, όπως ξενοδοχεία, εστιατόρια, ξενώνες, supermarkets, κ.λπ.
- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ερευνητικά Κέντρα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που σχετίζονται με την παραγωγή και εμπορία των αγροτικών προϊόντων της περιοχής.

¹⁴ Ως **Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις (ΣΑΟ)** θεωρούνται: α) οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), β) οι Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), και γ) οι Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ). Βλέπε: <http://www.opengov.gr/γρααα/?p=193>

¹⁵ Ως **Αγροτικός Συνεταιρισμός (ΑΣ)** θεωρείται κάθε πρωτοβάθμιος αγροτικός συνεταιρισμός, ο οποίος λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2810/2000 (Α' 108) και έχει ως μέλη αποκλειστικά φυσικά πρόσωπα.

Ως **Ομάδα Παραγωγών (ΟΠ)** θεωρείται κάθε εθελοντική συνένωση παραγωγών αγροτικών προϊόντων, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, η οποία ανταποκρίνεται στις σχετικές διατάξεις του εθνικού και κοινοτικού δικαίου και: α) οργανώνει την παραγωγή συγκεκριμένων κατά περίπτωση αγροτικών προϊόντων, ιδίως του αγροδιατροφικού τομέα, β) αναλαμβάνει την προμήθεια εισροών και εφοδίων, γ) παρέχει υπηρεσίες τυποποίησης, αποθήκευσης και διάθεσης αγροτικών προϊόντων και δ) αναλαμβάνει την εμπορία των προϊόντων αυτών.

Ως **Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ)** θεωρούνται κεφαλαιουχικές εταιρείες με διατομεακό και διακλαδικό αντικείμενο, στο πλαίσιο του οποίου: α) αναλαμβάνουν επιχειρηματική δραστηριότητα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο αναφορικά με την παραγωγή, τυποποίηση, αποθήκευση, βιομηχανική επεξεργασία πρώτου και δεύτερου βαθμού και εμπορία αγροτικών προϊόντων, β) αναλαμβάνουν την παραγωγή και προμήθεια εισροών και εφοδίων και γ) συνάπτουν για τους ανωτέρω σκοπούς διεθνικές συνεργασίες και συμπράξεις με φορείς παρόμοιου σκοπού.

Η Αγροδιατροφική Σύμπραξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας μπορεί να αποτελέσει ουσιαστικά μια συμφωνία για εθελοντική συνεργασία μεταξύ παραγωγών, επαγγελματιών και κοινωνικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό τομέα της Περιφέρειας με όραμα την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη μέσω της προώθησης ονομαστών τοπικών προϊόντων ποιότητας στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Εκτός από την προφανή προσπάθεια της σύμπραξης για προβολή και προώθηση των αγροτικών προϊόντων της ΠΔΕ στις διεθνείς αγορές για αύξηση των εξαγωγών και μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, είναι απαραίτητο να συνδεθούν τα τοπικά αγροτικά προϊόντα και η πολιτιστική κουλτούρα με την τουριστική βιομηχανία και ανάπτυξη της περιοχής.

Πρέπει να υπάρξει μια τοπική εφοδιαστική αλυσίδα ώστε οι τοπικοί παραγωγοί να πουλούν τα προϊόντα τους στις τοπικές αγορές, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια να προβάλλουν την τοπική γαστρονομία και να αξιοποιούν τα τοπικά προϊόντα διατροφής, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την υγιεινή και ασφάλεια των πελατών. Τα supermarkets της περιοχής πρέπει να τοποθετήσουν στα ράφια τους τα τοπικά προϊόντα ώστε οι καταναλωτές (ντόπιοι και επισκέπτες) να τα προτιμήσουν από τα εισαγόμενα. Με τον τρόπο αυτό θα συγκρατήσουμε χρήματα στην περιφέρειά μας, θα αναδιαρθρωθεί ο πρωτογενής τομέας, θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και θα ενισχυθεί η τοπική ανάπτυξη. Η ΠΔΕ μπορεί με τις δικές της δυνάμεις και με το δικό της πλούτο που είναι η πολιτιστική κληρονομιά, το φυσικό περιβάλλον και τα τοπικά προϊόντα της, να αλλάξει το σημερινό αρνητικό κλίμα και να αντιμετωπίσει τα μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματά της.

Στο καταστατικό της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της ΠΔΕ¹⁶ εκτός από το σκοπό, τους στόχους και τη λειτουργία της, μπορούν να συμπεριληφθούν και δράσεις που θα στοχεύουν στην προβολή των τοπικών αγροτικών προϊόντων.

Τέτοιες δράσεις μπορεί να είναι:

1. Η δημιουργία ιστοσελίδας της σύμπραξης με σκοπό την ενημέρωση των καταναλωτών για τα χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων, τα

¹⁶ Βλέπε Παράρτημα 2, σελ. 84 (Σχέδιο Καταστατικού Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας για την Αγροδιατροφική Σύμπραξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας)

πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν έναντι άλλων εισαγόμενων, τα κέντρα διάθεσής τους, τις τιμές και τρόπους πληρωμής και παράδοσης και τις μεθόδους επεξεργασίας, προβολής και διάθεσης των προϊόντων ώστε να αναδειχθούν και οι μονάδες μεταποίησης και εμπορίας των ποιοτικών αγροτικών προϊόντων της περιφέρειας. Στα πλαίσια της ιστοσελίδας μπορεί να λειτουργήσει και παρατηρητήριο τιμών αγροτικών προϊόντων και αγροτικών εφοδίων. Πρόκειται για έναν απαραίτητο μηχανισμό ο οποίος θα δίνει τη δυνατότητα α) στους παραγωγούς και μεταποιητές να αποκτούν τον φθηνότερο συνδυασμό εφοδίων με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους παραγωγής και την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος, β) στους εμπόρους να προβάλουν τον καλύτερο συνδυασμό ποιότητας-τιμής των προϊόντων τους και γ) στους καταναλωτές να ενημερωθούν αλλά και να αγοράσουν τα ποιοτικά τοπικά αγροτικά προϊόντα με τη χαμηλότερη δυνατή τιμή.

2. Η καθιέρωση σε ετήσια βάση εκδηλώσεων και εορτών για ομάδες ή επιμέρους προϊόντα για τη προβολή της γεύσης και άλλων χαρακτηριστικών τους,
3. Η συμμετοχή σε εκθέσεις αγροτικών προϊόντων και τροφίμων,
4. Η έκδοση φυλλαδίων, λευκωμάτων ή ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού για τα προϊόντα και τις επιχειρήσεις που συνδέονται με αυτά,
5. Η συνεργασία με τουριστικά γραφεία και η οργάνωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων με σκοπό την έλξη τουριστών και την επιμήκυνση της παραμονής τους στην περιοχή μας,
6. Η διαφύλαξη των παραδοσιακών καταναλωτικών προτύπων της ΠΔΕ
7. Η διασφάλιση της αειφορικής ανάπτυξης της περιοχής με την προώθηση της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, την ολοκληρωμένη διαχείριση της αγροτικής παραγωγής, την εφαρμογή κανόνων ορθής γεωργικής πρακτικής και την εκπαίδευση, κατάρτιση και ευαισθητοποίηση των εταίρων της Σύμπραξης και του προσωπικού που απασχολούν
8. Η διεύρυνση των αγορών και η δικτύωση των επιχειρήσεων της Σύμπραξης με επιχειρήσεις και ενώσεις/δίκτυα επιχειρήσεων από την Ελλάδα και το εξωτερικό
9. Η διαφύλαξη των όρων υγιεινής και ασφάλειας
10. Η προστασία των μελών της Σύμπραξης από την κερδοσκοπία και τον αθέμιτο ανταγωνισμό
11. Η προώθηση εφαρμογής ποιοτικών σημάτων HACCP, ISO, κ.λπ.
12. Η δημιουργία επισκέψιμων αγροκτημάτων και εκθετηρίων τοπικών προϊόντων
13. Η δημιουργία αγορών τοπικών προϊόντων μόνο από αγρότες

Στο σημείο αυτό σημειώνεται πως θα διερευνηθεί αν η σύσταση της Αγροδιατροφικής Σύμπραξης της ΠΔΕ μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα Αγροτικής

Ανάπτυξης 2007-2013, μέσω του άξονα 4 της πρωτοβουλίας LEADER+. Όσον αφορά την χρηματοδότηση της Σύμπραξης για οικονομική ενίσχυση του έργου της, αυτή μπορεί να γίνει από το Ταμείο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, μετά από σχετικό αίτημά της.

6.3 Σύμφωνο Ποιότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας είναι ένας καινοτόμος θεσμός, που στηρίζεται στη αλληλογνωριμία, στην αμοιβαία αναγνώριση και σεβασμό, στην συνεργασία, λειτουργεί σε εθελοντική βάση, μπορεί να βοηθήσει στην ανάδειξη και αξιοποίηση της τοπικής ταυτότητας, των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των ιδιαίτερων και διαφορετικών χαρακτηριστικών του τόπου, να συμβάλλει στη διαφύλαξη του καλού ονόματος μιας περιοχής και να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξή της¹⁷. Ουσιαστικά πρόκειται για μια χάρτα, μια συμφωνία, μια διακήρυξη μιας ομάδας επαγγελματιών (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), που έχουν κοινά (οριζόντια συνεργασία) ή συμπληρωματικά (κάθετη συνεργασία) χαρακτηριστικά, και συμφωνούν και συναποφασίζουν να συνεργαστούν σε «εθελοντική» βάση προκειμένου να προωθήσουν ένα κοινό όραμα για την ποιότητα στην περιοχή τους.

Τα Τοπικά Σύμφωνα Ποιότητας, έχουν σαν κύριο σκοπό την διαφύλαξη του καλού ονόματος μιας περιοχής, ως μια «συλλογική περιουσία» που ανήκει σε όλους και που πρέπει να διαφυλάσσεται από συλλογική δομή. Το Τοπικό Σύμφωνο μιας περιοχής είναι στην ουσία έκφραση του «Κοινωνικού Κεφαλαίου», που είναι η συνδετική ουσία που κρατά σε συνοχή μια κοινωνία και μπορεί να λειτουργήσει ως Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία, Συνεταιρισμός ειδικού σκοπού κλπ. Τα κέρδη είναι κοινωνικά (μη εκχρηματισμένα) και εμμέσως επιχειρηματικά.

Το «Σύμφωνο Ποιότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» θα μπορεί να είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, η οποία θα δραστηριοποιείται στα γεωγραφικά πλαίσια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, με σκοπό την διάσωση, προβολή και διάδοση του προτύπου της τοπικής διατροφής αλλά και την πιστοποίηση χώρων εστίασης που προσφέρουν πιάτα της τοπικής κουζίνας. Η δημιουργία της εταιρείας θα

¹⁷ Βλέπε για παράδειγμα το Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας (Cretan Quality Agreement). Το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία της Περιφέρειας Κρήτης, η οποία δημιουργήθηκε με σκοπό την διάσωση, προβολή και διάδοση του προτύπου της Κρητικής Διατροφής αλλά και την πιστοποίηση χώρων εστίασης που προσφέρουν Κρητική Κουζίνα. Η δημιουργία της εταιρείας έρχεται να καλύψει την ανάγκη για συντονισμένη προβολή και προώθηση της Κρητικής Διατροφής και την προαγωγή των τοπικών προϊόντων, τόσο σε επίπεδο νησιού, όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα και διεθνώς.

Περισσότερες πληροφορίες στο δικτυακό τόπο: <http://www.cretan-nutrition.gr/wp/>

καλύψει την ανάγκη για συντονισμένη προβολή και προώθηση της Διατροφής της Δυτικής Ελλάδας και την προαγωγή των τοπικών προϊόντων, τόσο σε επίπεδο περιφέρειας, όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Στο σημείο αυτό σημειώνεται πως το «Σύμφωνο Ποιότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» θα μπορούσε κάλλιστα να ενσωματωθεί στην Αγροδιατροφική Σύμπραξη και να δημιουργήσει έτσι δυναμικές συνέργιες στο πεδίο της σύμπραξης όλων των εμπλεκομένων φορέων προς την κατεύθυνση και τους στόχους που θα θέσει εξαρχής η Αγροδιατροφική Σύμπραξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ο στρατηγικός στόχος αυτού του Συμφώνου Ποιότητας θα είναι η ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη της ΠΔΕ μέσω της συνεργασίας με τους τοπικούς φορείς, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών.

Οι βασικοί άξονες πάνω στους οποίους θα κινηθεί η εταιρεία για την επίτευξη του στόχου της, θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθοι:

1. Η τοπική γαστρονομική παράδοση (προώθηση της Παραδοσιακής Διατροφής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ως τρόπος ζωής)
2. Η υγεία: θα προβληθεί η συμβολή της Παραδοσιακής Διατροφής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στη βελτίωση του επιπέδου υγείας, ως μέσο θεραπείας αλλά και πρόληψης
3. Τα τοπικά προϊόντα: θα γίνει προσπάθεια για την βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, μέσω της στήριξης για τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών παραγωγής (σε παραγωγή, μεταποίηση, διανομή)
4. Το περιβάλλον: θα προωθηθεί η «πράσινη ανάπτυξη» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, προβάλλοντας την περιοχή ως έναν τόπο με καθαρό περιβάλλον και μεγάλη βιοποικιλότητα, όπου παράγονται μοναδικά, ασφαλή και υγιεινά προϊόντα
5. Ο πολιτισμός: θα προωθηθεί η Παραδοσιακή Διατροφή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ως αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτισμού και θα συνδεθεί με τις τοπικές αξίες
6. Ο τουρισμός: θα προωθηθεί ο γαστρονομικός τουρισμός στην περιοχή, ο οποίος θα βασίζεται στα παραδοσιακά τοπικά αγροτικά προϊόντα και την γαστρονομία της περιοχής.

Η εταιρεία, θα μπορούσε επίσης να λειτουργήσει και ως μία «συστάδα επιχειρήσεων» (cluster) για την Διατροφή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και να αποτελέσει έτσι την

«ομπρέλα» κάτω απ' την οποία θα μπορέσουν να ενταχθούν όλες τις τοπικές πρωτοβουλίες που κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση.

Μέσω της χάραξης μιας κοινής και ολοκληρωμένης πολιτικής, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας - σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς, επιχειρήσεις και πολίτες - θα μπορούσε να εργαστεί προς την κατεύθυνση αύξησης της ζήτησης για τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες και της παράλληλης ενίσχυσης της ποιότητας της προσφοράς αυτών.

Για την επίτευξη των στόχων του, το Σύμφωνο Ποιότητας θα μπορούσε επιπροσθέτως να συνάψει συνεργασίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ούτως ώστε να εισάγει τεχνογνωσία, καλές πρακτικές αλλά να δημιουργήσει και νέα πιλοτικά προγράμματα γύρω από τους άξονες της στρατηγικής του.

Ενδεικτικά, οι σκοποί της εταιρίας θα μπορούσαν να είναι οι εξής παρακάτω:

1. Η με κάθε νόμιμο τρόπο ανάδειξη, και παρουσίαση της Διατροφής της περιοχής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ως μέσο υγιεινής διατροφής και ευζωίας.
2. Η προώθηση και εξασφάλιση της κατανάλωσης των προϊόντων παραγωγής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ως προϊόντων ανώτερης διατροφικής αξίας.
3. Η δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων για την παροχή επισιτιστικών και εν γένει τουριστικών υπηρεσιών, τόσο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας όσο και αλλού, με στόχο την επίτευξη υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών προσφοράς, των προϊόντων αυτών.
4. Η διαφύλαξη των παραδοσιακών και καταναλωτικών προτύπων διατροφής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.
5. Η οργάνωση κατάλληλων προϋποθέσεων και υποδομών στην περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την επίτευξη των σκοπών της εταιρίας.
6. Κάθε άλλη συναφής προς τα προαναφερόμενα ενέργεια που θα αποβλέπει στην προώθηση της κατανάλωσης προϊόντων παραγωγής από την περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Για την επίτευξη του σκοπού της, η εταιρία θα μπορεί:

- ✓ Να οργανώνει συνέδρια, εκθέσεις προϊόντων και επιμορφωτικές δράσεις και εκδηλώσεις για τη βελτίωση των γνώσεων των επιχειρήσεων και του προσωπικού τους, σχετικώς με τα προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και την προώθησή τους από πιστοποιημένες επιχειρήσεις

- ✓ Να υποβάλλει προτάσεις ή να συμμετέχει σε δράσεις οι οποίες θα υλοποιούνται από κάθε είδους φορέα, εθνικό ή κοινοτικό, στα πλαίσια των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης καθώς και κάθε άλλης συγχρηματοδοτούμενης δράσης
- ✓ Θα διενεργεί έρευνες αγοράς, καθώς και κάθε άλλη έρευνα που θα συμβάλλει στην επίτευξη του σκοπού της εταιρίας
- ✓ Θα παρέχει κάθε είδους εκπαιδευτικών, συμβουλευτικών και ενημερωτικών υπηρεσιών, στους επιχειρηματίες, για την προώθηση των κρητικών προϊόντων, για την βελτίωση της επιχειρηματικής τους προσπάθειας
- ✓ Θα συμμετέχει σε άλλες εταιρίες ή επιχειρήσεις οποιουδήποτε τύπου, με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό, μετά από σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρίας.

7. Υποστηρικτικές δράσεις

7.1 Άμεσες υποστηρικτικές δράσεις

7.1.1 Πιστοποίηση Προϊόντων

Τα τελευταία χρόνια οι καταναλωτές αγροτικών προϊόντων απαιτούν την εφαρμογή υψηλών ποιοτικών προτύπων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η υγιεινή των προϊόντων που καταναλώνουν. Η Ε.Ε επίσης, με την τελευταία τροποποίηση της ΚΑΠ (Κοινή Αγροτική Πολιτική) δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ικανοποίηση των προσδοκιών των καταναλωτών, αναφορικά με την ποιότητα και την ασφάλεια των παραγόμενων προϊόντων, την καλή μεταχείριση των ζώων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα, η κατάργηση των επιδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 2013, η ταυτόχρονη ελεύθερη παγκοσμίως διακίνηση των αγροτικών προϊόντων από τρίτες χώρες, που δρομολογείται ήδη από τον Οργανισμό Παγκόσμιου Εμπορίου (ΟΠΕ) και η ζώνη ελεύθερου εμπορίου (Ευρωμεσογειακή Συνεργασία) από το 2010, σηματοδοτούν το τέλος της περιόδου προστατευτισμού και την είσοδο σε μια επιχειρηματική γεωργία όπου ο διεθνής ανταγωνισμός θα είναι εντονότερος.

Είναι γεγονός ότι η ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα εξαρτάται σε ένα μεγάλο ποσοστό από την πιστοποίηση ποιότητας των αγροτικών προϊόντων. Δεν αρκεί με λίγα λόγια τα προϊόντα να είναι ποιοτικά, αλλά και πιστοποιημένα.

Σύμφωνα με το «Ευρωβαρόμετρο», τα κριτήρια που καθορίζουν την επιλογή των Ευρωπαίων καταναλωτών, είναι: η προέλευση, η τιμή και το σήμα πιστοποίησης. Συγκεκριμένα, για το 30% των Ευρωπαίων η προέλευση - χώρα ή περιοχή - αποτελεί σημαντικό κριτήριο για την επιλογή το οποίο ωστόσο, διαφέρει ανάλογα με τη φύση του προϊόντος. Για παράδειγμα αποτελεί σημαντικό κριτήριο επιλογής όσο αφορά τα οπωροκηπευτικά, το μέλι το τυρί, τα αλλαντικά, το κρέας, αλλά παίζει μικρότερο ρόλο για άλλα προϊόντα. Γενικά, για τους καταναλωτές αποτελεί εγγύηση για την ποιότητα η καταγωγή και ο τρόπος παρασκευής ενός προϊόντος. Συγκεκριμένα, περίπου ένας στους δύο Ευρωπαίους δηλώνει αυξημένη εμπιστοσύνη για ένα προϊόν, εάν παρέχονται εγγυήσεις από την ΕΕ για την προέλευση ή την παραδοσιακή μέθοδο παραγωγής - παρασκευής του.

Αυτό σημαίνει ότι οι Ευρωπαίοι προτιμούν τα προϊόντα που παρασκευάζονται με παραδοσιακό τρόπο και αναζητούν το σήμα πιστοποίησης. Είναι φανερό πλέον ότι η πιστοποίηση της ποιότητας συμβάλει ουσιαστικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών προϊόντων και υπηρεσιών. Έτσι, η σύγχρονη αντίληψη στην παραγωγή και διάθεση αγροτικών προϊόντων οφείλει να στοχεύει στην ποιότητα και σε ένα απαιτητικό καταναλωτικό κοινό.

Η βασική φιλοσοφία του καλαθιού προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας, είναι ο εντοπισμός μιας ομάδας προϊόντων που διαθέτουν ταυτότητα και φήμη, προκειμένου να υποστηριχθούν και να «βγουν» με επιτυχία τόσο στην εσωτερική, όσο και στη διεθνή αγορά.

Για να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα αυτής της προσπάθειας απαιτείται η χορήγηση ενός περιφερειακού σήματος, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα επιτυχημένης εμπορικής προώθησης και θα διευκολύνει την αναγνωρισιμότητα των προϊόντων από τους καταναλωτές.

Το «σήμα» είναι λοιπόν, ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό που χρησιμοποιείται για τη διάκριση των αγροτικών προϊόντων που παράγονται στη Δυτική Ελλάδα και για τον καταναλωτή αποτελεί μια αξιόπιστη δέσμευση ποιότητας, ενώ για τον παραγωγό μια εγγύηση μελλοντικού κέρδους. Επειδή το σήμα εκπροσωπεί την εικόνα του αγροτικού προϊόντος, στην συγκεκριμένη περίπτωση, αυτή η εικόνα συνιστά τη φιλοσοφία του καλαθιού της Δυτικής Ελλάδας, όπου η ποιότητα, η πιστοποίηση και η σήμανση αποτελούν τα εργαλεία για την επιτυχία του.

Είναι γνωστό ότι η πιστοποίηση μέσω της χορήγησης κατάλληλου σήματος δίνεται στα προϊόντα υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ελεγχθεί και έχουν διαπιστωθεί συμμορφώσεις ως προς συγκεκριμένα πλαίσια απαιτήσεων. Οι απαιτήσεις αυτές τίθενται από αναγνωρισμένους πιστοποιητικούς φορείς, από δημόσιες αρχές και οργανισμούς, καθώς και από συλλογικούς φορείς.

Στα πλαίσια αυτά προτείνεται να οριστεί αυτοτελής διοικητική μονάδα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η οποία θα καταρτίσει βασικούς κανόνες του σήματος ποιότητας, κατοχυρώνοντάς το στην εσωτερική και διεθνή αγορά, θα απονέμει το περιφερειακό σήμα στα αγροτικά προϊόντα του καλαθιού και παράλληλα θα ασκεί περιοδικό επανέλεγχο, προκειμένου να πιστοποιεί την ανανέωση του δικαιώματος χρήσης του σήματος.

Ένα ακόμη σημαντικό σημείο στην πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων είναι τα πρότυπα AGRO. Πιο συγκεκριμένα τα AGRO¹⁸ 1,2,3,4 και 6 είναι τα Εθνικά Πρότυπα Πιστοποίησης της Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων και Περιβάλλοντος. Τόσο το AGRO 1-1¹⁹ όσο και τα AGRO 2-1 και 2-2²⁰ βοηθούν τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις στα εξής πεδία: 1)να τεκμηριώσουν τη διασφάλιση της υγιεινής παραγωγής και ασφάλειας των γεωργικών τους προϊόντων, 2)να αποδείξουν την προσήλωσή τους στην προστασία του καταναλωτή, 3)να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, 4)να προωθήσουν τα προϊόντα τους στην εσωτερική και εξωτερική

¹⁸ AGRO 1. Σύστημα Ανάλυσης Κινδύνων & Κρίσιμων Σημείων Ελέγχου (HACCP), AGRO 2. Σύστημα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης στη Φυτική Παραγωγή, AGRO 3. Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση της Ποιότητας του Χοιρινού Κρέατος, AGRO 4. Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση Ποιότητας Προϊόντων Ιχθυοκαλλιέργειας, AGRO 6. Σύστημα Διαχείρισης για τη Διασφάλιση της Ποιότητας των Προϊόντων Σπογγαλιείας και Σπογγοκαλλιέργειας (πηγή: Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.Γ.Ε.Π.), με διακριτικό τίτλο AGROCERT, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, <http://www.a-cert.org/>)

¹⁹ Το AGRO 1-1 περιγράφει το σύστημα βάσει του οποίου αναγνωρίζονται, αξιολογούνται και ελέγχονται οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων, καλύπτοντας τις 7 διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές του HACCP και υπακούοντας στις σχετικές εθνικές και κοινοτικές διατάξεις. Τα πρότυπα αυτά απευθύνονται κυρίως σε επιχειρήσεις/ μονάδες πρώτης μεταποίησης ή συσκευασίας γεωργικών προϊόντων που επιθυμούν να τεκμηριώσουν την υγιεινή και την ασφάλεια των γεωργικών τους προϊόντων.

²⁰ Το AGRO 2-1 περιλαμβάνει γενικές απαιτήσεις στο σύνολο της γεωργίας που μπορούν να επιθεωρηθούν αντικειμενικά. Αποτελεί το σύνολο των αρχών για την πιστοποίηση του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης που είναι εφαρμόσιμο σε κάθε γεωργική εκμετάλλευση ανεξάρτητα από κάθε είδος της παραγωγικής της κατεύθυνσης. Το AGRO 2-2 περιγράφει τις τεχνικές και νομικές απαιτήσεις του συστήματος στη φυτική παραγωγή που συνοδεύουν το πρότυπο AGRO 2-1. Περιλαμβάνει τους γενικούς κανόνες ορθής γεωργικής πρακτικής και τα συνοδευτικά μέτρα φιλοπεριβαλλοντικής άσκησης της γεωργίας (φυτικής παραγωγής) ώστε να παράγονται ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και να επιτυγχάνεται η άριστη διαχείριση του περιβάλλοντος.

αγορά, ε)να αυξήσουν τις πωλήσεις τους, 5)να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων τους, 6)να ενισχύσουν τις εξαγωγικές τους δυνατότητες και παράλληλα να εξαλείψουν τον κίνδυνο ακύρωσης παραγγελιών (AGRO 1-1), 7)να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των γεωργικών δραστηριοτήτων, 8)να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της κοινωνίας και της αγοράς για προστασία του περιβάλλοντος για γεωργικά προϊόντα λιγότερο επιβαρημένα από συνθετικές χημικές ουσίες και 9)να διασφαλίσουν τις αποδόσεις των καλλιεργειών και του εισοδήματος του παραγωγού.

Παρόλα αυτά όμως κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει εναρμόνιση των Ελληνικών προτύπων πιστοποίησης με αυτά του εξωτερικού και πιο συγκεκριμένα με αυτά που εφαρμόζονται και απαιτούνται από τις αγορές στις οποίες απευθύνονται τα Ελληνικά εξαγωγίμα προϊόντα. Μία τέτοια προοπτική θα διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό τόσο τις προσπάθειες των Ελλήνων εξαγωγέων αγροτικών προϊόντων στις προσπάθειές τους για μεγαλύτερη διείσδυση στις αγορές του εξωτερικού, όσο και στην επαύξηση του όγκου των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων.

7.1.2 Ηλεκτρονικό Καλάθι Προϊόντων

Το αντικείμενο του συγκεκριμένου έργου, το οποίο κατατέθηκε προς χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων, στον Άξονα Προτεραιότητας «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Δυτικής Ελλάδας» είναι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη μιας διαδικτυακής πλατφόρμας για την αποτύπωση του «καλαθιού» των τοπικών αγροτικών προϊόντων της Δυτικής Ελλάδας και των παραγωγικών μονάδων (παραγωγοί, φορείς πιστοποίησης, αγροτικές ενώσεις, επιχειρήσεις) του κλάδου.

Για την επίτευξη των στόχων του «Καλαθιού Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», η δημιουργία του «Ηλεκτρονικού Καλαθιού Προϊόντων» της ΠΔΕ αποτελεί το πρώτο σημαντικό και ουσιαστικό βήμα και θέτει τις βάσεις για να εξελιχθεί η διαδικτυακή πλατφόρμα του Ηλεκτρονικού Καλαθιού σε ηλεκτρονικό marketplace B2B (Business To Business) με ηλεκτρονικές συναλλαγές μεταξύ παραγωγών ή/και μεταποιητών και πελατών - καταναλωτών της διατροφικής αλυσίδας από την Ελλάδα και κυρίως από το εξωτερικό και σε μία μεταγενέστερη φάση να εξελιχθεί σε τόπο διεθνών ηλεκτρονικών δημοπρασιών για τα προϊόντα του καλαθιού.

Το Ηλεκτρονικό Καλάθι της ΠΔΕ στοχεύει σε δύο βασικούς άξονες:

1. Να πείσει τον παραγωγό και τον μεταποιητή για την χρησιμότητά του
2. Να παρέχει κίνητρο στον παραγωγό και τον μεταποιητή για να χρησιμοποιήσει τις ηλεκτρονικές του υπηρεσίες

Συγκεκριμένα, πρόκειται να δημιουργηθούν ολοκληρωμένες υπηρεσίες οι οποίες μέσω ενός φιλικού αλλά και χρηστικού περιβάλλοντος θα παρέχουν αφενός μεν στον παραγωγό και στον μεταποιητή την δυνατότητα να περιγράψει και να προβάλλει τα προϊόντα του και αφετέρου στον χρήστη των υπηρεσιών την δυνατότητα να ενημερωθεί πλήρως για τα προϊόντα του καλαθιού και επιπλέον να συμμετέχει μέσω ηλεκτρονικών υπηρεσιών στη διαμόρφωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης προς τα προϊόντα του καλαθιού. Οι ανωτέρω υπηρεσίες θα φιλοξενούνται σε νέα διαδικτυακή πύλη η οποία θα δημιουργηθεί στα πλαίσια της υλοποίησης του έργου.

Παράλληλα, πρόκειται να ενσωματωθεί υποδομή αποτύπωσης χωροταξικών και γεωγραφικών δεδομένων έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα παραγωγής και προβολής ειδικών θεματικών χαρτών, μέσα από τη διαδικτυακή πύλη, η οποία και θα αποτελέσει το μοναδικό σημείο πρόσβασης (one-stop shop).

Η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης έχει τα ακόλουθα πολύ σημαντικά πλεονεκτήματα και οφέλη:

- Δίνει πρόσβαση για πληροφορίες τοπικών προϊόντων σε μεγάλο κοινό με μικρή επένδυση
- Αναιρεί φυσικά εμπόδια για προϊόντα & υπηρεσίες πληροφορίας
- Προωθεί την καλύτερη προώθηση προϊόντων
- Βελτιώνει την διαφάνεια των τιμών
- Παρέχει ευκαιρίες για διαδικτυακές συνεργασίες και επιχειρηματικές συμπράξεις
- Επιταχύνει την υιοθέτηση ηλεκτρονικών υπηρεσιών
- Το Διαδίκτυο μπορεί να βελτιώσει την πρόσβαση σε νέες αγορές με μικρό σχετικά ύψος επενδύσεων
- Προσφέρει την δυνατότητα διασύνδεσης αυτόνομων ρόλων στην αλυσίδα προμηθειών ανεξάρτητα από γεωγραφική τοποθεσία
- Αναιρούνται τα φυσικά εμπόδια στην προβολή των προϊόντων, όταν αυτά είναι διαθέσιμα σε ψηφιακή μορφή
- Εκμετάλλευση της πληροφόρησης ως προϊόν ή υπηρεσία υψηλής αξίας
- Δημιουργία σταθερών σχέσεων πωλητών – αγοραστών με εξάλειψη ευκαιριακών αγορών

- Καλύτερη προώθηση αγροτικών προϊόντων με μείωση απαιτούμενων μετακινήσεων για έρευνα αγοράς και έλεγχο διαθέσιμων προϊόντων (Μετακινήσεις μόνο για την μεταφορά των προϊόντων)
- Η διαδικτυακή πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα και τις τιμές επιτρέπει σύγκριση προϊόντων & διαφάνεια τιμών
- Δυνατότητα ανάπτυξης νέων μορφών συνεταιρισμών - Ηλεκτρονικές συνεργασίες που μπορούν να βοηθήσουν μικρές αγροτικές επιχειρήσεις να αποτελέσουν μια κρίσιμη μάζα

Μέσω της πράξης, θα υλοποιηθούν στοχευμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, οι οποίες πρόκειται να διαμορφώσουν μια πύλη ηλεκτρονικής προβολής του τοπικού γεωργικού προϊόντος με στόχο την γενικότερη εξωστρέφεια και ενίσχυση της εξαγωγικής δυνατότητας, μέσω και της διασύνδεση του με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Το «Ηλεκτρονικό Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» αποτελεί μία ολοκληρωμένη υποδομή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) η οποία συνίσταται από ενιαία βάση δεδομένων (κατά κύριο λόγο του πρωτογενούς τομέα) και την υποδομή διαδικτυακής πύλης με προσφερόμενες υπηρεσίες 3^{ου} επιπέδου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Κατά συνέπεια, προσδοκάται να αποτελέσει μία παρέμβαση ευρείας κλίμακας στον τρόπο λειτουργίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας καθώς και στη δυνατότητα της να παρέχει νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους πολίτες της Περιφέρειας.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως η ενσωμάτωση της υποδομής που προτείνεται στην καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών της ΠΔΕ και συγκεκριμένα της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας (ως αρμόδια διεύθυνση λειτουργίας του έργου) πρόκειται να αλλάξει την τρέχουσα κουλτούρα, να προωθήσει τη βελτίωση ή ανασχεδιασμό των εσωτερικών διαδικασιών και να αποτελέσει ένα επιτελικό εργαλείο οργάνωσης του φορέα. Αυτή η αλλαγή στην επιχειρησιακή κουλτούρα είναι απαραίτητη για την επί της ουσίας εφαρμογή της νέας πολιτικής διαφάνειας και εξωστρέφειας του φορέα μέσω της παροχής ολοκληρωμένων ψηφιακών υπηρεσιών στον πολίτη και ειδικότερα της σημαντικής ομάδας – στόχου, των επαγγελματιών του πρωτογενούς τομέα.

7.2 Έμμεσες υποστηρικτικές δράσεις

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης υπάρχουν πολιτικές δράσεις και ενέργειες στον αγροτικό τομέα, οι οποίες εντάχθηκαν ή πρόκειται να ενταχθούν σε νομοθετικές ρυθμίσεις και αναμένεται να συμβάλουν στην επιτυχία υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου «Καλάθι Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας». Οι κυριότερες από αυτές είναι:

7.2.1 Ενιαίο Μητρώο²¹ Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων έθεσε πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση²² τους βασικούς άξονες του Σχεδίου Νόμου για τη «Σύσταση Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Γεωργικών Προϊόντων», λαμβάνοντας υπόψη τη διαπίστωση πως τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε έντονη διακύμανση τιμών κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων με κατακόρυφη αύξηση από τα μέσα του 2007 με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών των τροφίμων και του πληθωρισμού. Οι μεταβολές αυτές προκάλεσαν και συνεχίζουν να προκαλούν σημαντικά προβλήματα και στους παραγωγούς αγροτικών προϊόντων αλλά και στους καταναλωτές των προϊόντων αυτών. Οι υψηλές τιμές καταναλωτή στα τρόφιμα και η ταυτόχρονη απότομη πτώση των τιμών παραγωγού θέτουν υπό πίεση τα εισοδήματα των νοικοκυριών, και των παραγωγών και των καταναλωτών.

Η σύσταση του Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Γεωργικών Προϊόντων αποσκοπεί στην δημιουργία μιας ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και πληροφοριών η οποία θα αποτελέσει ένα σημαντικό βοήθημα στην αποτελεσματική παρακολούθηση, ανάλυση και έλεγχο των μηχανισμών διαμόρφωσης των τιμών της αγοράς εγχώριων γεωργικών προϊόντων και θα συμβάλλει καθοριστικά στην διαπίστωση και εν τέλει εξάλειψη των αθέμιτων συμβατικών πρακτικών μεταξύ επιχειρηματικών φορέων καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας ενός Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Γεωργικών Προϊόντων, στο οποίο θα πρέπει να εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι έμποροι των εγχώρια παραγομένων γεωργικών προϊόντων, κατά κλάδο πρωτογενούς παραγωγής ή/και κατά το στάδιο της πρώτης μεταποίησης.

²¹ Ως Μητρώο θεωρείται η συμβατική ή ηλεκτρονική βάση δεδομένων, η οποία ενημερώνεται και επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα (βλέπε: <http://www.opengov.gr/γραατ/?p=193>)

²² Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων, Δημόσια Διαβούλευση: «Σύσταση Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Γεωργικών Προϊόντων» <http://www.opengov.gr/γραατ/?p=77>

Σκοπός του Ενιαίου Μητρώου είναι η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων, η οποία θα χρησιμεύσει στον αποτελεσματικό έλεγχο της αγοράς γεωργικών προϊόντων.

Το Μητρώο θα τηρείται ηλεκτρονικά ως αρχείο μίας ή περισσότερων βάσεων δεδομένων και σε αυτό θα καταχωρούνται πληροφορίες για τα ατομικά ή εταιρικά στοιχεία του εμπόρου και την ασκούμενη από αυτόν εμπορία, σύμφωνα με το είδος της δραστηριότητας και τα προϊόντα για τα οποία έχει λάβει Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), από το σύστημα TAXIS του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και πληροφορίες για έγγραφες αναφορές – καταγγελίες που υποβλήθηκαν εναντίον του στο Μητρώο, από γεωργούς εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (Μ.Α.Α.Ε.) ή/και από συλλογικά όργανά τους.

Στο Μητρώο, θα μεταφερθούν, θα ενοποιηθούν, θα αποτελούν μέρος του και εφεξής θα τηρούνται όλες οι πληροφορίες και τα δεδομένα που περιλαμβάνουν, ως κλαδικά μητρώα, τα τηρούμενα από α) την Διεύθυνση Μεταποίησης Τυποποίησης και Ποιοτικού Ελέγχου, β) την Διεύθυνση Εισροών Ζωικής Παραγωγής, γ) την Διεύθυνση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας, δ) την Διεύθυνση Εισροών Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ε) τον Ε.Φ.Ε.Τ., Μητρώα, Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (ΚΥΑ 257543/2003 , ΦΕΚ Β' 1122/2003), Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων Ζωοτροφών (ΚΥΑ 34668/2008 , ΦΕΚ Β' 2422/2008), Εμπόρων Ζωικών Προϊόντων και Προϊόντων Ζωικής Προέλευσης (ΚΥΑ 278701/2005 , ΦΕΚ Β' 726/2005), Εγκεκριμένων Εγκαταστάσεων Κρέατος και Προϊόντων του (ΚΥΑ 15523/2006, ΦΕΚ Β' 1187/2006), Επιχειρήσεων Εμπορίας Λιπασμάτων (ΚΥΑ 394199/5224/1999 , ΦΕΚ Β' 1939/1999), Επιχειρήσεων Εμπορίας Σπόρων (ΥΑ 404186/1986 , ΦΕΚ Β' 683/1986 και Επιχειρήσεων Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού (ΥΑ 303206/1997 ΦΕΚ Β' 461/1997) υφιστάμενα μητρώα.

Η αρχική μεταφορά των πληροφοριών και των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί και περιλαμβάνονται στα κλαδικά μητρώα θα γίνει υπηρεσιακά χωρίς υποχρέωση των καταχωρημένων σε αυτά προσώπων να υποβάλλουν αίτηση-δήλωση και άνευ υποχρέωσης καταβολής τελών καταχώρησης. Δεν ισχύει το ίδιο για όλες οι επόμενες μετά την αρχική καταχωρήσεις οι οποίες ενεργούνται με καταβολή των τελών. Το Μητρώο διαφέρει απολύτως με τις υφιστάμενες σήμερα βάσεις δεδομένων (μητρώα μελών των Εμπορικών Επιμελητηρίων και Κ.Α.Δ. του TAXIS), οι οποίες έχουν οργανωθεί και λειτουργούν με διαφορετική μεθοδολογία και έχουν τελείως διαφορετικό λόγο υπάρξεως.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά τα μητρώα μελών των Εμπορικών Επιμελητηρίων, περιέχουν στοιχεία απλής καταγραφής των μελών τους είτε αυτά είναι έμποροι είτε επιχειρήσεις. Η καταχώρηση των στοιχείων των μελών τους σε αυτά δε, δεν έχει γίνει με κριτήριο την ασκούμενη δραστηριότητα. Πρόκειται για απλά Μητρώα μελών. Έτσι, όλοι οι έμποροι ανεξαρτήτως του αντικείμενου της δραστηριότητάς τους είναι καταγεγραμμένοι σε ένα ενιαίο κατάλογο. Το σύστημα Κωδικών Αριθμών Δραστηριοτήτων (Κ.Α.Δ.) του συστήματος TAXIS, αποτελεί βάση γενικής κωδικοποίησης ανά συγκεκριμένη δραστηριότητα και όχι βάση πληροφοριών των ασχολουμένων σε κάθε δραστηριότητα προσώπων. Η ποικιλία όμως της κωδικοποίησης των δραστηριοτήτων που παρουσιάζει μπορεί να αποτελέσει αξιοποιήσιμη βάση για την καταχώρηση των πληροφοριών στο προτεινόμενο Μητρώο.

Με το προτεινόμενο περιεχόμενο τα δεδομένα του Μητρώου Εμπόρων θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εμπλουτισμό των στοιχείων του Υπουργείου Οικονομικών αλλά και κάθε άλλου φορέα ελέγχου της αγοράς (π.χ. ΕΦΕΤ).

Το Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στη διαφανή λειτουργία της εμπορίας των αγροτικών προϊόντων και στην προστασία των παραγωγών και των καταναλωτών, βάζοντας τέλος στην αισχροκέρδεια των επιτηδίων. Περιλαμβάνει όχι μόνο τους εμπόρους του κλάδου διακίνησης των προϊόντων αλλά και τους αγρότες που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο αγροτών και τους ετεροεπαγγελματίες. Επίσης, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προώθηση της συμβολοιακής γεωργίας, στην εποπτεία της αγοράς και στον έλεγχο της διακύμανσης των τιμών των αγροτικών προϊόντων από τον παραγωγό στον καταναλωτή.

7.2.2 Συμβολοιακή Γεωργία

Ο θεσμός αυτός δημιουργεί νέα δεδομένα για την ελληνική γεωργία και τη βιομηχανία, αφού μετατρέπει τους αγρότες σε επιχειρηματίες με σταθερά, αν όχι προκαθορισμένα, εισοδήματα, χωρίς να φοβούνται τον ανταγωνισμό από τα φθηνά προϊόντα εισαγωγής. Οι παραγωγοί, πριν ακόμη καλλιεργήσουν τα χωράφια τους, θα γνωρίζουν σε ποιόν και σε ποιες τιμές θα πουλήσουν το προϊόν τους. Έτσι ο αγρότης απολαμβάνει ένα εγγυημένο εισόδημα, η βιομηχανία εξασφαλίζει μια «ταυτότητα» για το προϊόν της και ο καταναλωτής γνωρίζει την προέλευση του προϊόντος που καταναλώνει. Το μεγαλύτερο όφελος από την συμβολοιακή γεωργία είναι ότι

παράγονται πιστοποιημένα προϊόντα, επιβάλλεται η ποιότητα και η τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων σε επίπεδο εκμετάλλευσης και καταργείται η μεσολάβηση «μεσαζόντων» στην διάθεση που είχε σαν αποτέλεσμα την άνοδο των τιμών των αγροτικών προϊόντων. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί πως για την επιτυχία και τη διάδοση των πρακτικών αλλά και των ωφελειών της συμβολαιακής γεωργίας, είναι απαραίτητο να υπάρξει αλλά και να τηρείται ένα αυστηρό θεσμικό πλαίσιο, το οποίο θα καθορίζει τους κανόνες εκείνους που θα προστατεύουν την παραγωγή αλλά και το εισόδημα του παραγωγού. Για περισσότερες πληροφορίες, ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στο Δικτυακό Τόπο Διαβουλεύσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και πιο συγκεκριμένα στη Δημόσια Διαβούλευση με τίτλο «Σύσταση Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Γεωργικών Προϊόντων», άρθρο 11, Συμβολαιακή Γεωργία (<http://www.opengov.gr/ypraat/?p=183>).

7.2.3 Παρατηρητήριο Τιμών Αγροτικών Προϊόντων και Αγροτικών Εφοδίων

Πρόκειται για έναν απαραίτητο μηχανισμό ο οποίος, μαζί με το μητρώο εμπόρων αγροτικών προϊόντων, συμβάλλει όχι μόνο στην διαφανή διαδικασία εμπορίας, αλλά και στη μείωση του κόστους παραγωγής (λόγω φθηνότερων εφοδίων) με αποτέλεσμα την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος και μείωση της τιμής των προϊόντων για τον καταναλωτή.

Με σκοπό τον καλύτερο εντοπισμό των υπευθύνων για φαινόμενα αισχροκέρδειας στην αγορά αγροτικών προϊόντων, εφοδίων και εισροών, η Διεύθυνση Αγροτικής Πολιτικής και Τεκμηρίωσης μπορεί να συσχετίζει τα στοιχεία του Μητρώου με το Παρατηρητήριο Τιμών Αγροτικών Προϊόντων, το οποίο έχει συσταθεί και λειτουργεί με την υπ' αριθμόν 334235/10-1-2001 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης – Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών – Ανάπτυξης και Γεωργίας (ΦΕΚ Β' 97).

7.2.4 Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων

Σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων ως δημοπρατήριο θεωρείται «μια συμβατικά ή ψηφιακά οργανωμένη αγορά αγροτικών προϊόντων, στο πλαίσιο της οποίας οι παραγωγοί προσφέρουν τα προϊόντα αυτά σε ενδιαφερόμενους αγοραστές με ελεύθερα διαπραγματεύσιμες τιμές, ενώ η διαπραγματεύση, η διαμόρφωση της τελικής τιμής ανά προϊόν, οι σχετικές πωλήσεις και οι πληρωμές λαμβάνουν χώρα εντός και διά του Δημοπρατηρίου».

Πιο συγκεκριμένα, τα δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων:

1. Οργανώνονται ως ανώνυμες εταιρείες, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν οι οικείες Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, οι Αγροτικές Συλλογικές Οργανώσεις, έμποροι αγροτικών προϊόντων και ενδιαφερόμενοι ιδιώτες, καθώς και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι φορείς του Δημόσιου Τομέα, από κοινού, πρέπει να ελέγχουν τουλάχιστον το 51 % του μετοχικού κεφαλαίου.
2. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να αποφασίζεται η ίδρυση Δημοπρατηρίων, όχι περισσότερα από δύο σε κάθε περιφέρεια. Με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα ορίζεται η αρχική σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου και οι διατάξεις του καταστατικού τους.
3. Τα Δημοπρατήρια εποπτεύονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Τροφίμων. Για το σκοπό αυτό ιδρύεται Εθνική Αρχή Εποπτείας Δημοπρατηρίων (ΕΑΕΔ), η οποία συνιστάται ως Ανώνυμη Εταιρεία και ανήκει στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Το καταστατικό της ΕΑΕΔ, η οργάνωση, η στελέχωση και η λειτουργία της ΕΑΕΔ καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
4. Η ΕΑΕΔ ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του καταστατικού του κάθε Δημοπρατηρίου και εποπτεύει τις καθ' ύλη δραστηριότητες του με σκοπό την ασφάλεια των τιμών των αγροτικών προϊόντων, τη διαφάνεια και την ασφάλεια των σχετικών συναλλαγών και ιδίως την προστασία του αγροτικού εισοδήματος.

Το Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων είναι ο μηχανισμός που επιτρέπει στους αγρότες να πωλούν άμεσα την παραγωγή τους στους λιανέμπορους, αποφεύγοντας τους μεσάζοντες. Η δημιουργία ενός δημοπρατηρίου στην ΠΔΕ είναι απαραίτητη για να επιτευχθεί η μείωση του ανοίγματος της ψαλίδας τιμών παραγωγού-καταναλωτή από 1:5 που είναι σήμερα στην Ελλάδα, στο 1:2,5 των άλλων χωρών της Κεντρικής Ευρώπης. Αυτό θα φέρει μεγαλύτερα έσοδα στον παραγωγό και φθηνότερα προϊόντα στον καταναλωτή.

Για να λειτουργήσει με επιτυχία ένα δημοπρατήριο πρέπει να συνδυάζει τρία χαρακτηριστικά:

1. Να βρίσκεται κοντά σε μεγάλη πόλη (για να αγοράζουν άμεσα οι λιανέμποροι και να αποφεύγονται οι μεσάζοντες)
2. Να απέχει μικρή απόσταση από τον τόπο παραγωγής του προϊόντος ή της ομάδας προϊόντων που διακινεί (για εύκολη και οικονομική πρόσβαση των προϊόντων) και
3. Να εξυπηρετείται από όλα τα μεταφορικά μέσα της περιοχής

Το δημοπρατήριο δημιουργείται και λειτουργεί από εταιρεία ή καλύτερα από συνεταιρισμό παραγωγών με καλό επίπεδο οργάνωσης, απασχολεί υπαλλήλους και διαθέτει ψυκτικούς θαλάμους και αποθήκες. Οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να προσκομίσουν τις ποσότητες του προϊόντος που έχουν δηλώσει από την αρχή της περιόδου, για να μπορεί το δημοπρατήριο να προγραμματίσει τη προσωρινή φύλαξή του σε ψυγεία και τη διάθεσή του. Οι καλλιέργειες παρακολουθούνται από γεωπόνους του δημοπρατηρίου.

Από την άλλη πλευρά οι ενδιαφερόμενοι έμποροι πληροφορούνται μέσω του διαδικτύου τις διαθέσιμες ποσότητες και την ημερομηνία της δημοπράτησης (μειοδοτικού διαγωνισμού) και έχουν έτσι τη δυνατότητα να αγοράσουν όση ποσότητα προϊόντος επιθυμούν. Τη διαδικασία της δημοπράτησης μπορεί να διακόψει ο παραγωγός όταν ικανοποιηθεί από την τιμή. Ο παραγωγός πληρώνεται σε ορισμένο χρονικό διάστημα από τον αγοραστή έμπορο, ενώ το δημοπρατήριο κρατά ένα μικρό ποσοστό (2,5-4%) ως προμήθεια.

Είναι σημαντικό να τονισθεί πως αν το σύνολο των προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής διακινούνται αποκλειστικά και μόνο μέσω του δημοπρατηρίου, εξασφαλίζεται ικανοποιητική τιμή για τον παραγωγό, προστατεύεται το εισόδημά του, ο καταναλωτής απολαμβάνει ισορροπία τιμής για τα αγαθά που αγοράζει ενώ και η πολιτεία ωφελείται από την απρόσκοπτη απόδοση του ΦΠΑ.

Κλείνοντας, θα πρέπει να αναφερθεί πως τελευταία έχουν δει το φως της δημοσιότητας σκέψεις και προτάσεις για την ίδρυση κοινών δημοπρατηρίων από Περιφέρειες της Ελλάδας. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας από πλευράς της και υπό το πρίσμα μιας τέτοιας προοπτικής, θα μπορούσε να συνεργαστεί και να συμπράξει με την γειτνιάζουσα Περιφέρεια Πελοποννήσου σε επίπεδο κοινού Δημοπρατηρίου αναφορικά με προϊόντα τα οποία προορίζονται για την εγχώρια αγορά και να προχωρήσει στη σύσταση δημοπρατηρίου Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για τα προϊόντα εκείνα που θα κατευθύνονται για εξαγωγές προς την Ιταλία και τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, εκμεταλλευόμενη το Νέο Λιμένα της Πάτρας ως τη μεγαλύτερη

πύλη εξόδου εμπορευμάτων προς τις Ευρωπαϊκές αγορές. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αφού θέσει το θέμα του δημοπρατηρίου σε δημόσια διαβούλευση, στο πλαίσιο ενός χρονοδιαγράμματος διάρκειας 3-4 μηνών, θα είναι σε θέση να προτείνει την χωρική τοποθέτηση του δημοπρατηρίου σε συγκεκριμένο σημείο και να ζητήσει τη χρηματοδότηση για την κατασκευή του.

7.2.5 Υγιεινή και Ασφάλεια αγροτικών προϊόντων και τροφίμων - Ελληνοποίηση Ξένων Αγροτικών Προϊόντων

Είναι επιτακτική η ανάγκη για τη νομοθετική θωράκιση του αγροτικού τομέα από το απαράδεκτο φαινόμενο των παράνομων ελληνοποιήσεων ξένων γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων και της αισχροκέρδεια. Με τις παράνομες ελληνοποιήσεις χαμένοι βγαίνουν οι παραγωγοί, οι καταναλωτές, αλλά και το κράτος. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, σε συνεργασία με τον ΕΦΕΤ, έχει ήδη ξεκινήσει ελέγχους για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των ελληνοποιήσεων των κτηνοτροφικών προϊόντων. Ένα χρήσιμο εργαλείο για την πάταξη των παράνομων ελληνοποιήσεων αγροτικών προϊόντων και την προστασία των καταναλωτών είναι η ιχνηλασιμότητα, δηλαδή η δυνατότητα ανίχνευσης και παρακολούθησης τροφίμων, ζωοτροφών και ζώων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τροφίμων ή ουσιών που πρόκειται ή αναμένεται να ενσωματωθούν σε τρόφιμα ή σε ζωοτροφές σε όλα τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και διανομής τους. Οι πρόσφατες κρίσεις σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων απέδειξαν ότι ο προσδιορισμός της προέλευσης των ζωοτροφών και των τροφίμων έχει πρωτεύουσα σημασία για την προστασία των καταναλωτών.

Συγκεκριμένα, η ιχνηλασιμότητα διευκολύνει την απόσυρση των τροφίμων και επιτρέπει την ακριβή ενημέρωση των καταναλωτών για τα προϊόντα που εγκυμονούν κινδύνους. Η ιχνηλασιμότητα δεν εγγυάται από μόνη της την ασφάλεια των προϊόντων, αλλά αποτελεί εργαλείο διαχείρισης του κινδύνου, το οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιείται για να συμβάλλει στην αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικών με την ασφάλεια των τροφίμων.

Στόχος της ιχνηλασιμότητας είναι να εξασφαλίσει την εκτέλεση αποσύρσεων ή ανακλήσεων, με ακρίβεια και συγκεκριμένους στόχους, την παροχή κατάλληλων πληροφοριών στους καταναλωτές και στους υπευθύνους των επιχειρήσεων τροφίμων, την αξιολόγηση του κινδύνου από τις ελεγκτικές αρχές και την αποφυγή γενικότερης διατάραξης του εμπορίου.

Η απαίτηση για ιχνηλασιμότητα βασίζεται στην αρχή "ένα βήμα πίσω - ένα βήμα μπροστά" σύμφωνα με την οποία οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων θα πρέπει:

1. Να διαθέτουν ένα σύστημα το οποίο θα τους επιτρέπει να εξακριβώνουν ποιος είναι ο άμεσος πελάτης των προϊόντων τους
2. Να είναι σε θέση να συνδέουν προμηθευτές (ποιά προϊόντα προέρχονται από ποιούς προμηθευτές) και
3. Να είναι σε θέση να συνδέουν πελάτες με προϊόντα (ποιοί πελάτες προμηθεύτηκαν ποιά προϊόντα, εκτός από την περίπτωση που οι άμεσοι πελάτες είναι οι καταναλωτές του προϊόντος)

Η ασφάλεια των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων δεν αφορά μόνο την προστασία της υγείας των καταναλωτών αλλά και την προστασία του ονόματος και της ποιότητας των τοπικών προϊόντων στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά. Είναι γνωστό σε όλους το φαινόμενο των ελληνοποιησών ξένων αγνώστου ποιότητας προϊόντων στη διεθνή αγορά, αλλά και το βάπτισμα προϊόντων διαφόρων περιοχών της χώρας, στο όνομα γνωστών προϊόντων ποιότητας άλλων περιοχών στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

7.2.6 Εκπαίδευση αγροτών

Είναι κοινός τόπος πως οι εξελίξεις και αλλαγές στο σύγχρονο κοινωνικοοικονομικό γίνεσθαι καθιστούν απαραίτητη τη συνεχή ενημέρωση και εκπαίδευση των αγροτών, ούτως ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις, τόσο σε κοινωνικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται ο αγρότης παύει να είναι απλά παραγωγός προϊόντων και θα πρέπει να προσανατολίσει την γεωργική του εκμετάλλευση και σε άλλες δραστηριότητες (μεταποίηση, αγροτουρισμός κτλ.), γεγονός που κάνει αναγκαία εκτός από την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της παραγωγικής διαδικασίας και την παροχή εξειδικευμένων συμβουλών και κατάρτισης σε πεδία που σχετίζονται α) με την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων σημαντικής προστιθέμενης αξίας (τρόφιμα), β) με την προστασία του περιβάλλοντος, γ) την προώθηση και διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, δ) την προώθηση της καινοτομίας και την εισαγωγή και χρήση ΤΠΕ.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013²³ αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη για συνεχόμενη επιμόρφωση και βελτίωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του αγροτικού κόσμου, δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο ανθρώπινο δυναμικό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα.

Επιγραμματικά, τόσο η δημογραφική σύνθεση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα της παραγωγής όσο και το μορφωτικό τους επίπεδο ενέχουν υψηλό βαθμό προβληματικότητας. Το 83,8% των απασχολούμενων δεν έχει ολοκληρώσει κύκλο σπουδών πέραν της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (69,5% είναι απόφοιτοι δημοτικού, το 14,3% έχει τελειώσει μερικές τάξεις του δημοτικού ή δεν έχει καμία εκπαίδευση), το 15% είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης ή των τριών τάξεων της μέσης εκπαίδευσης και μόλις το 1,2% έχει τριτοβάθμια εκπαίδευση). Εντονότατο είναι επίσης το πρόβλημα «διαδοχής» αφού η αναλογία των γεωργών ηλικίας μικρότερης των 35 ετών έναντι των γεωργών ηλικίας άνω των 55 ετών βρίσκεται στο 0,13 αντικατοπτρίζοντας εύλογα το πρόβλημα γήρανσης σε μια περίοδο που η γνώση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την «ανταγωνιστικότητα».

Κατά συνέπεια, για το θέμα του «ανθρώπινου δυναμικού» τίθενται δυο προτεραιότητες: η πρώτη αφορά στην ανάγκη εξισορρόπησης, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό αλλά και επιθυμητό, της σχέσης εξόδου – εισόδου στο «γεωργικό επάγγελμα» και η δεύτερη αφορά στο θέμα της βελτίωσης του επιπέδου των γνώσεων (μέσω ενός συνδυασμού παρεμβάσεων που στοχεύει σε επιμέρους κατηγορίες «ομάδων στόχων») μέσω διαφόρων ενεργειών που είναι η κατάρτιση, η ενημέρωση, η μεταφορά τεχνογνωσίας κ.ά.

Συγκεκριμένες παρεμβάσεις στον Άξονα 1 του Π.Α.Α 2007-2013 αποσκοπούν στη διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα. Οι παρεμβάσεις του συγκεκριμένου άξονα στοχεύουν κυρίως α) στην αναστροφή της ηλικιακής διάρθρωσης και του μικρού μεγέθους των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, β) στην αναδιάρθρωση και ανάπτυξη των επιχειρηματικών δομών μέσω της προώθησης του τεχνολογικού εξοπλισμού και της καινοτομίας, γ) στην αναβάθμιση και βελτίωση των υποδομών του πρωτογενή τομέα και δ) στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για την προσαρμογή του στις νέες απαιτήσεις.

²³ Βλέπε: Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013, Άξονες – Μέτρα, Άξονας 1
<http://www.agrotikianaptixi.gr/index.php?op=Axis&todo=Load&id=c63a5650dcd0bf04>

Ειδικότερα, για την προαγωγή της γνώσης και τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού μεριμνά το μέτρο 111 του άξονα 1, με συγκεκριμένες δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης επιστημονικών γνώσεων και καινοτόμων πρακτικών, για τα άτομα που απασχολούνται στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοκομίας. Η παρεχόμενη επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο του μέτρου, θα προσφέρει στους εκπαιδευόμενους σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων που εστιάζονται κυρίως στην ευαισθητοποίηση τους σε θέματα περιβαλλοντικής προστασίας, ενημερώνοντας τους παράλληλα για τις νέες κατευθύνσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και θα συνεισφέρει προκειμένου να επιτευχθούν οι παρακάτω στόχοι:

- Ορθολογική διαχείριση της παραγωγής
- Υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων και εφαρμογή καλλιεργητικών τεχνικών που προωθούν την αειφόρο Αγροτική Ανάπτυξη
- Υποχρεώσεις και δυνατότητες που απορρέουν από την ΚΓΠ (πολλαπλή συμμόρφωση, ενιαία ενίσχυση)
- Ορθολογική χρήση του υδατικού δυναμικού
- Κώδικες Ορθών Γεωργικών και Περιβαλλοντικών Πρακτικών (ΚΟΓΕΠΕΠ)
- Προτεραιότητες των αγροπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων
- Παραγωγή ποιοτικών προϊόντων σημαντικής προστιθέμενης αξίας στο πλαίσιο εφαρμογής των γεωργοπεριβαλλοντικών δράσεων του Άξονα 2.
- Αλλαγή νοοτροπίας και ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος στο πλαίσιο των Κοινοτικών Στρατηγικών Κατευθυντήριων Γραμμών για την Αγροτική Ανάπτυξη
- Δυνατότητα πρόσβασης στη μάθηση των αγροτών που κατοικούν σε νησιωτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές για τα ανωτέρω θέματα
- Ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλους

Οι παραπάνω στόχοι αναμένεται να επιτευχθούν μέσω της υλοποίησης Δράσεων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Ενημέρωσης - Πληροφόρησης, οι οποίες θα υλοποιηθούν στο σύνολο της χώρας και αφορούν τους δικαιούχους των Μέτρων του Άξονα Προτεραιότητας 2. Οι δράσεις Επαγγελματικής Κατάρτισης θα υλοποιηθούν μέσω προγραμμάτων κατάρτισης διάρκειας 30 – 150 ωρών. Οι εκπαιδευτικές ενότητες των προγραμμάτων έχουν σχεδιαστεί, ώστε να παρέχουν σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες στους καταρτιζόμενους, προκειμένου να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος και ιδιαίτερα στην

μεγιστοποίηση της συμβολής της «γεωργίας» στη διαχείριση της γης και την προστασία του περιβάλλοντος. Παράλληλα, θα συμβάλλουν στην προώθηση σύγχρονων πολιτικών αναδιάρθρωσης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας (έμφαση θα δοθεί στις καλλιέργειες εκτός διατροφής και στην βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) στη διάχυση της επιστημονικής γνώσης και στην γρήγορη ενσωμάτωση καινοτόμων πρακτικών και μεθόδων. Για το λόγο αυτό εμπεριέχουν τις εξής εκπαιδευτικές ενότητες:

- Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία, τήρηση οδηγιών από την εφαρμογή της Νέας ΚΓΠ
- Προστασία περιβάλλοντος - υγιεινή & ασφάλεια της εργασίας, αειφορική χρήση φυσικών πόρων, προστασία περιβάλλοντος, ευαισθητοποίηση αγροτικού πληθυσμού σε θέματα περιβάλλοντος, ζωοανθρωπονόσοι κτλ.
- Ενθάρρυνση των παραγωγών στη χρήση νέων πρακτικών και τεχνολογιών
- Τεχνικές γνώσεις και δεξιότητες, σχετικές με την παραγωγική κατεύθυνση της εκμετάλλευσής τους

Οι Δράσεις Επαγγελματικής Κατάρτισης συνδυάζονται με την ανάπτυξη ενεργητικών προσεγγίσεων (ενθάρρυνση των παραγωγών για συμμετοχή σε τέτοιες ενέργειες), μέσω της κατάρτισης, της επανακατάρτισης (δια βίου μάθηση), της εξ αποστάσεως μάθησης (e-learning κατάρτιση) και της διαδικασίας μεταβιβαζομένων δεξιοτήτων (transferable skills).

Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στη δια βίου μάθηση, η οποία σύμφωνα με την ισχύουσα ευρωπαϊκή πολιτική (από τη Στοκχόλμη και τη Βαρκελώνη μέχρι την Διακήρυξη της Κοπεγχάγης) εδραιώνεται ως η καθοδηγητική αρχή τόσο για την εκπαίδευση, όσο και για την κατάρτιση. Μέσω της δια βίου μάθησης, δίνεται η δυνατότητα στις αγρότισσες και τους αγρότες της χώρας μας να επικαιροποιήσουν και να συμπληρώσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους, να ενημερωθούν για τις νέες τεχνικές παραγωγής και τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των εκμεταλλεύσεων τους συμβάλλοντας κυρίως στην προστασία του περιβάλλοντος. Προωθώντας την καινοτομία στο χώρο της γεωργικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, υπάρχει η πρόβλεψη τα προγράμματα κατάρτισης να γίνουν και με την μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπου αρμόζει. Με την μέθοδο αυτή θα γίνει ευκολότερα και αποτελεσματικά η κατάρτιση των αγροτισσών και των αγροτών στις νησιωτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, αφού η συγκεκριμένη μέθοδος δεν απαιτεί τη φυσική παρουσία των εκπαιδευομένων στην αίθουσα διδασκαλίας και ταυτόχρονα δίνει τη δυνατότητα για κατάρτιση μεγάλου αριθμού εκπαιδευομένων σε διαφορετικές περιοχές της χώρας. Επιπλέον, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση θα δώσει την ευκαιρία

στους καταρτιζόμενους να γνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν τις ΤΠΕ, οι οποίες θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας μας.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως στο πλαίσιο του Σχεδίου Νόμου για τη σύσταση του οργανισμού «Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός – Δήμητρα» και τη συνένωση εποπτευομένων από το Υπ.Α.Α.Τ. νομικών προσώπων, προβλέπεται ο ενιαίος στρατηγικός σχεδιασμός και η εφαρμογή των πολιτικών του Υπ.Α.Α.Τ. στους τομείς της εφαρμοσμένης έρευνας, της αγροτικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της διασφάλισης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως το σχέδιο νόμου προβλέπει την ίδρυση έντεκα (11) Ινστιτούτων Εφαρμοσμένης Αγροτικής Έρευνας σε όλη την Ελλάδα, ενώ για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας προβλέπεται η ίδρυση ινστιτούτου με έδρα την Πάτρα (Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Αγροτικής Έρευνας Δυτικής Ελλάδας). Στο ινστιτούτο αυτό –όπως και στα υπόλοιπα- θα λειτουργούν τουλάχιστον δύο (2) εξειδικευμένοι τομείς εφαρμοσμένης αγροτικής έρευνας και ένα (1) εργαστήριο, που θα καθορίζονται από τον Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας του Οργανισμού.

Τέλος, κρίνεται αναγκαίο να σχεδιασθούν και να υλοποιηθούν εξειδικευμένες δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενημέρωσης για τους αγρότες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με εστίαση σε αυτούς που καλλιεργούν και παράγουν προϊόντα τα οποία εντάσσονται στο «Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας». Μία τέτοια στρατηγική θα έχει ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό και την αναβάθμιση των γνώσεων και των δεξιοτήτων των αγροτών της Περιφέρειας, ούτως ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων αλλά και η συνολική αποτελεσματικότητα και ανταγωνιστικότητα της πρωτογενούς παραγωγής στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

8. Πηγές χρηματοδότησης και εργαλεία

Ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η χρηματοδότηση και η υλοποίηση ενός επιχειρησιακού προγράμματος με εξειδικευμένα μέτρα για την ανάδειξη του αγροδιατροφικού προτύπου της περιοχής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, είναι πλέον αναγκαία προϋπόθεση για την αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών, την ανάπτυξη επιχειρήσεων του αγροτικού τομέα αλλά και την προστασία και ικανοποίηση των αναγκών του καταναλωτή. Τα προϊόντα δεν αρκεί μόνο να παράγονται αλλά και να πουλιούνται και να καταναλώνονται.

Η χρηματοδότηση του επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να γίνει από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013, από δράσεις του νέου Αναπτυξιακού (Επενδυτικού) Νόμου και το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας.

Συγκεκριμένα, από το ΠΑΑ 2007-2013 μπορούν να χρηματοδοτηθούν άμεσα, από προσκλήσεις που είναι ανοιχτές ή προβλέπονται να ανοίξουν σύντομα, δράσεις που αφορούν τη στήριξη παραγωγής αγροτικών προϊόντων (σχέδια Βελτίωσης, εγγειοβελτιωτικά έργα, δημόσια έργα ΟΠΑΑΧ), την ίδρυση ή βελτίωση μονάδων μεταποίησης και εμπορίας και την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων εμπορίας παραδοσιακών τοπικών προϊόντων και τροφίμων (ιδιωτικά ΟΠΑΑΧ, LEADER).

8.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (Π.Α.Α.) 2007-2013

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Ελλάδα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

1. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
2. Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

συνεπικουρούμενους από ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα Leader, που βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.

Τα μέτρα του Προγράμματος που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων με στόχο την ανάπτυξη της τοπικής αγροτικής οικονομίας, είναι:

Α) Μέτρο 121: "Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων"

Στόχος του μέτρου είναι η βελτίωση της συνολικής επίδοσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της στήριξης επενδύσεων:

- Για τη βελτίωση της παραγωγής της εκμετάλλευσης μέσω της επέκτασης ή της αντικατάστασης υφιστάμενων κλάδων ή της εισαγωγής νέων κλάδων παραγωγής που τα προϊόντα τους δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα διάθεσης,
- Για τη βελτίωση της ποιότητας,
- Για την προστασία του εδάφους, των νερών, της άμβλυνσης των κλιματικών αλλαγών και της ασφάλειας στο χώρο της εργασίας,
- Για τη βελτίωση της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων.
- Για τη βελτίωση της ποιότητας και της υγιεινής του γάλακτος, στο πλαίσιο των Νέων Προκλήσεων μέσω δράσης που αφορά σε επενδύσεις μικρού κόστους στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Το Μέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις :

1. Ενθάρρυνση των επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (κατεύθυνσης ζωικής και φυτικής παραγωγής)
2. Ενθάρρυνση των επενδύσεων μικρού κόστους στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Μικρά Σχέδια Βελτίωσης με ειδική στήριξη για την προμήθεια εξοπλισμού αμελκτηρίων, παγολεκανών κλπ. στον τομέα της αιγοπροβατοτροφείας)

Β) Μέτρο 123: "Προστιθέμενη αξία των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων"

Κυρίαρχος στόχος του παρόντος μέτρου είναι η βελτίωση στη μεταποίηση και εμπορία των πρωτογενών γεωργικών προϊόντων μέσω της στήριξης επενδύσεων του παρόντος μέτρου που αποσκοπούν:

- Στη βελτίωση της αποδοτικότητας στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας,
- Στην προώθηση της μεταποίησης της γεωργικής παραγωγής για ενθάρρυνση παραγωγής και αξιοποίησης μορφών ενίσχυσης ανανεώσιμης ενέργειας,
- Στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και καινοτομίας,
- Στη διάνοιξη νέων ευκαιριών εξεύρεσης αγορών για τα γεωργικά προϊόντα,
- Στην επίτευξη υψηλών επιπέδων ποιότητας στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων
- Στη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος, της εργασιακής ασφάλειας, της υγιεινής και καλής διαβίωσης των ζώων

- Στην αξιοποίηση της πρωτογενούς παραγωγής των βιολογικών προϊόντων και των προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ, μέσω της ανάπτυξης δικτύου μεταποίησης και εμπορίας τους.

Το μέτρο παρέχει στήριξη για υλικές ή άυλες επενδύσεις, οι οποίες βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις των επιχειρήσεων και αφορούν:

1. Στη μεταποίηση ή/και εμπορία προϊόντων που καλύπτονται από το παράρτημα 1 της συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών)
2. Στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών και τεχνολογιών που συνδέονται με προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα 1 της συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών) και
3. Στην τήρηση των κοινοτικών προτύπων που εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη επένδυση

Γ) Μέτρα των αξόνων 3 και 4 που αφορούν την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων

Αφορούν δράσεις ενίσχυσης για δημιουργία και βελτίωση λειτουργίας επιχειρήσεων εστίασης και αναψυχής, καταλυμάτων σε περιοχές της υπαίθρου για αύξηση του εξωγεωργικού εισοδήματος και βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των κατοίκων στις περιοχές αυτές. Μέσω των δράσεων του άξονα 4 του ΠΑΑ (LEADER) είναι δυνατή η χρηματοδότηση για τη σύσταση αγροδιατροφικής σύμπραξης ή συμφώνου ποιότητας σε Περιφέρειες της χώρας.

8.2 Αναπτυξιακός Νόμος 3908/2011

Από το νέο επενδυτικό νόμο, προβλέπεται ενίσχυση Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΠΜΕ), Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ), Ομάδων ή Συνεταιριστικών Οργανώσεων Παραγωγών και Δικτύων Επιχειρήσεων που θα ασχοληθούν με τον εξωστρεφή προσανατολισμό της εμπορίας και προώθησης των ποιοτικών αγροτικών προϊόντων του καλαθιού. Πιο αναλυτικά, ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος της Ελλάδας 3908/2011 ενισχύει τις ιδιωτικές επενδύσεις, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα καινούριο επιχειρηματικό μοντέλο ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, που στηρίζεται στην ανταγωνιστικότητα, την εξωστρέφεια, την καινοτομία και την πράσινη ανάπτυξη.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Αναπτυξιακού Νόμου για το 2011 ανέρχεται σε €4,4 δις και τα στοιχεία του αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω:

Επιλέξιμες επιχειρήσεις:

Υφιστάμενες, Νέες και Υπό Σύσταση επιχειρήσεις με έδρα όλη την Ελληνική Επικράτεια.

Ποσοστά ενισχύσεων:

Από 15% έως 50% ανάλογα με την δραστηριότητα και τον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης. Ειδικότερα, για **την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** που εντάσσεται στη Γ' Γεωγραφική Ζώνη, τα ποσοστά ενίσχυσης κυμαίνονται από 35%- 50%.

Ελάχιστος προϋπολογισμός επενδυτικών έργων:

- Πολύ μικρές επιχειρήσεις, 200.000 ευρώ
- Μικρές επιχειρήσεις, 300.000 ευρώ
- Μεσαίες επιχειρήσεις, 500.000 ευρώ
- Μεγάλες επιχειρήσεις, 1.000.000 ευρώ

Σημειώνεται ότι για τα σχέδια γενικής επιχειρηματικότητας τα ελάχιστα όρια ισχύουν στο ήμισυ των προαναφερθέντων ποσών.

Καταληκτικές ημερομηνίες συμμετοχής:

1^η Φάση : τέλος Μαΐου 2011

2^η Φάση : τέλος Οκτωβρίου 2011

Κατ' εξαίρεση, τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια (50 εκ. ευρώ και άνω) δύναται να κατατίθενται όλο τον χρόνο

Επιλέξιμες δραστηριότητες:

- Μεταποιητικός Τομέας
- Τουριστικός Τομέας Ίδρυση, Επέκταση και Εκσυγχρονισμός Ξενοδοχειακών Μονάδων τουλάχιστον 3 αστέρων και ειδικές τουριστικές δραστηριότητες
- Τομέας Τουρισμού Υγείας και Γηροκομεία
- Μεταφορά και Αποθήκευση
- Εκδοτικές Δραστηριότητες
- Επιστημονική Έρευνα και Ανάπτυξη
- Τομέας Κατασκευών (μόνο η Κατασκευή Παράκτιων και Λιμενικών Έργων)
- Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων
- Ορυχεία και Λατομεία
- Αγροτικός Τομέας (Γεωργία, Κτηνοτροφία, Αλιεία και Δασοκομία)
- Τηλεπικοινωνίες

- Κινηματογραφικές, Τηλεοπτικές και Μουσικές εκδόσεις και Πολιτιστικές δραστηριότητες
- Δραστηριότητες προγραμματισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και υπηρεσιών πληροφορίας
- Επισκευή Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και άλλων ειδών ατομικής/οικιακής χρήσης
- Άλλες Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες

Παρεχόμενα είδη ενισχύσεων:

- Επιχορήγηση κεφαλαίου
- Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης μηχανολογικού εξοπλισμού (leasing)
- Φορολογικές απαλλαγές
- Χαμηλότοκα Δάνεια από Τραπεζικά Ιδρύματα που συνεργάζονται με το ΕΤΕΑΝ

Γενικές κατηγορίες σχεδίων:

- Γενικής Επιχειρηματικότητας (Παρέχεται Φορολογική Απαλλαγή σε συνδυασμό με Χαμηλότοκα Δάνεια)
- Τεχνολογικής Ανάπτυξης (Παρέχεται Επιχορήγηση ή Φοροαπαλλαγή ή Χαμηλότοκα Δάνεια)
- Περιφερειακής Συνοχής (Παρέχεται Επιχορήγηση ή Φοροαπαλλαγή ή Χαμηλότοκα Δάνεια)

Ειδικές κατηγορίες σχεδίων:

- Επιχειρηματικότητας των νέων (Νέες μικρές επιχειρήσεις όπου νέοι έως 39 ετών συμμετέχουν με ποσοστό άνω του 50% -Παρέχεται ενίσχυση των λειτουργικών δαπανών έως €1 εκατ. για τα πρώτα 5 έτη λειτουργίας)
- Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια (50 εκ. και άνω –Τα είδη των παρεχόμενων ενισχύσεων αναμένεται να διευκρινιστούν)
- Πολυετή Ολοκληρωμένα Επενδυτικά Σχέδια (2-5 έτη, Φορολογική Απαλλαγή σε συνδυασμό με Χαμηλότοκα Δάνεια)
- Συνεργασίας και Δικτύωσης (σχέδια τουλάχιστον 10 επιχειρήσεων Αθήνα/Θεσσαλονίκη ή σχέδια τουλάχιστον 5 επιχειρήσεων για την υπόλοιπη Ελλάδα – Τα είδη των παρεχόμενων ενισχύσεων αναμένεται να διευκρινιστούν)

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία, ο Αγροτικός Τομέας αποτελεί επιλέξιμη δραστηριότητα του Ν. 3908/2011, αποδεικνύοντας ότι ο Νόμος στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον Πρωτογενή Τομέα αναγνωρίζοντας την ουσιαστική συμβολή του στη στήριξη της οικονομίας και στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης.

Υπό αυτό το πρίσμα, η αξιοποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου για την παραγωγή ποιοτικών αγροτικών-διατροφικών προϊόντων, τα οποία διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα, τόσο ως προς τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά, όσο και ως προς τον εξαγωγικό τους προσανατολισμό, πριν ή και μετά τη μεταποίησή τους είναι επιβεβλημένη, γιατί έτσι διασφαλίζονται οι προϋποθέσεις άσκησης μιας σημαντικής πολιτικής περιφερειακού χαρακτήρα που στοχεύει στην υποστήριξη και αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων στον αγροτικό τομέα, που αποτελεί τη βάση της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας.

Κρίνεται συνεπώς αναγκαία η ένταξη επενδυτικών σχεδίων που αφορούν την αξιοποίηση και ενδυνάμωση του αγροκτηνοτροφικού τομέα, αλλά και εκείνων που αφορούν στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

Ιδιαίτερα σημαντική αποκτά η ενίσχυση για τη συνέργεια επιχειρήσεων παραγωγής και αξιοποίησης αγροτικών-διατροφικών προϊόντων (αγροτικοί συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών) με τουριστικές επιχειρήσεις (π.χ. ξενοδοχειακές μονάδες, ταβέρνες, παραδοσιακά καφενεία, τουριστικά γραφεία, κλπ.) με σκοπό την εκπόνηση και την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων παροχής προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας. Στις περιπτώσεις αυτές η υιοθέτηση του προτεινόμενου στο παρόν κείμενο εργασίας Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας, αποτελεί σημαντική παράμετρο επιτυχίας αυτών των επενδυτικών σχεδίων.

8.3 Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας

Εκτός των παραπάνω πηγών χρηματοδότησης, μεγάλη βοήθεια στην ιδιωτική συμμετοχή των επενδυτών του προγράμματος, αναμένεται να προσφέρει το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας με κεφάλαια €450 εκατ. ευρώ δανειοδότηση μεταποιητικών επιχειρήσεων και βελτιώσεων εκμεταλλεύσεων του γεωργικού και κτηνοτροφικού τομέα και το Ταμείο Ενάλιο με κεφάλαια €105 εκατ. για τη δανειοδότηση επιχειρήσεων των κλάδων αλιείας (αμφότερα τμήματα του ΕΤΕΑΝ παλιό ΤΕΜΠΜΕ), με χαμηλότοκα δάνεια (επιτόκιο 2,5-3%).

Σημειώνεται επίσης πως πρόσφατα υπογράφηκε η σχετική ΚΥΑ (Υπ.Α.Α.Τ.) για τη δημιουργία «Ταμείου Αγροτικής Επιχειρηματικότητας», προϋπολογισμού €450 εκ ευρώ, το οποίο θα παρέχει χαμηλότοκα δάνεια για επενδύσεις στον αγροδιατροφικό τομέα (η ανακοίνωση έγινε κατά την διάρκεια συνέντευξης τύπου όπου παρουσιάστηκαν τα νέα

χρηματοοικονομικά εργαλεία που θα παρέχουν ρευστότητα για τις άμεσες ανάγκες των επιχειρήσεων, καθώς και νέα επενδυτικά εργαλεία σε παραδοσιακούς και σύγχρονους κλάδους).

Συνοπτικά, όπως αναφέρεται από το Υπ.Α.Α.Τ., μαζί με το πρόγραμμα στήριξης 20.000 επιχειρήσεων από το πρόγραμμα «Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων», που αναμένεται να ξεκινήσει το Σεπτέμβριο, συνδυάζονται νέα προγράμματα και χρηματοοικονομικά εργαλεία (εγγυήσεις, επενδυτικά δάνεια και προχρηματοδότηση των εξαγωγών), που έχουν ξεκινήσει ήδη από το 3ο δεκαήμερο του Ιουλίου. Πιο συγκεκριμένα:

- Με ένα νέο πρόγραμμα – καταλύτη για την ενίσχυση της εξωστρέφειας προσφέρεται κεφάλαιο κίνησης για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις μέχρι 200.000 ευρώ και έως 4 μήνες, μέσω του ΟΑΕΠ (Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Προϊόντων)
- Παρατείνεται έως το τέλος του 2012 η ισχύς του επιτυχημένου προγράμματος εγγυήσεων του ΕΤΕΑΝ, το οποίο παρέχει χαμηλότοκα δάνεια για δαπάνες αγοράς πρώτων υλών, εμπορευμάτων και υπηρεσιών.
- Διευρύνεται το πλαίσιο των εγγυήσεων προς τις επιχειρήσεις που έχουν άμεσα ανάγκη από κεφάλαια κίνησης με τρία νέα εγγυοδοτικά προϊόντα, εντός του Σεπτεμβρίου 2011. Το πρώτο αφορά επιχειρήσεις που θα ενταχθούν σε προγράμματα του υπουργείου, όπως η μεταποίηση και η εξωστρέφεια, με ανώτατο ποσό δανείου έως €30.000 που αναμένεται να ενισχύσει 2.500 επιχειρήσεις. Το δεύτερο αφορά την ενίσχυση της αξιοπιστίας και της φερεγγυότητας των νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων κατά τις εμπορικές συναλλαγές και το τρίτο, εγγυάται επενδυτικά δάνεια για να καλυφθούν δαπάνες για εγκαταστάσεις, εξοπλισμούς και άυλα πάγια.
- Δίνεται η δυνατότητα σε επενδυτές – είτε εντάσσονται είτε όχι στο νέο επενδυτικό νόμο – για δεκαετή ευνοϊκά δάνεια από το Ταμείο Επιχειρηματικότητας (αναμένεται να διατεθούν στην ελληνική αγορά συνολικά €1,2 δις).
- Επενδυτικά δάνεια μπορούν να δοθούν επίσης σε όσους ενταχθούν στο Ταμείο «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», με επιχορήγηση δανείου μέχρι και 35%.

9. Συμπεράσματα – προτάσεις

Το παρόν κείμενο του Επιχειρησιακού Σχεδίου για το «Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί

εξαντλητικό ως προς τα σημεία που εξετάζει και τις προτάσεις που εισηγείται. Εν τούτοις, μέσα από τα στοιχεία που παρουσιάζει, ο αναγνώστης μπορεί να διαπιστώσει την κυρίαρχη αναγκαιότητα προς την επιδίωξη βιωσιμότητας της ελληνικής γεωργίας και της ανάπτυξης της υπαίθρου.

Η μεθοδολογία συγγραφής του Επιχειρησιακού Σχεδίου κειμένου ακολούθησε τη λογική παράθεσης όλων των απαραίτητων εκείνων στοιχείων που συνθέτουν την αναγκαιότητα ανάληψης δράσεων και πρωτοβουλιών για την αποτελεσματικότερη προώθηση των αγροτικών προϊόντων και την αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα της παραγωγής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Επιχείρησε να εισάγει τον αναγνώστη στην φυσιογνωμία, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, τα δυνατά και αδύνατα σημεία της περιοχής και την καταγραφή των πλέον κατάλληλων, διαθέσιμων δράσεων και ενεργειών για την βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με γνώμονα την ισχυροποίηση της Τοπικής και Περιφερειακής Οικονομίας με επίκεντρο την αγροτική παραγωγή και την παράλληλη συγκράτηση της τοπικής απασχόλησης και την συνοχή των τοπικών κοινωνιών.

Αναμφισβήτητα, η αγροτική ανάπτυξη, είτε με τη στενή έννοια της αγροτικής ανάπτυξης – γεωργικής παραγωγής, είτε με την ευρύτερη έννοια της ανάπτυξης της υπαίθρου συμπεριλαμβανομένων και των παράπλευρων δραστηριοτήτων (όπως ο αγροτουρισμός), είναι ιδιαίτερος σημαντική όχι μόνο για την οικονομία αλλά και την κοινωνία και τον πολιτισμό.

Είναι κοινός τόπος πως υπό την επίδραση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης και της αλματώδους ανάπτυξης της τεχνολογίας, διαμορφώνεται ένα νέο διεθνές πλαίσιο για τη γεωργία το οποίο χαρακτηρίζεται από την απελευθέρωση των διεθνών αγορών, τη σταδιακή μείωση της αγροτικής απασχόλησης, την αύξηση της παραγωγικότητας λόγω νέων τεχνολογιών, τη διόγκωση της ανεργίας και την εγκατάλειψη της υπαίθρου, καθώς και τον περιορισμό της εσωτερικής προστασίας του εθνικού και ευρωπαϊκού αγροτικού τομέα. Το νέο –και διαφορετικό– αυτό περιβάλλον, εκτός των απειλών που θέτει για την βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου απαιτεί έγκαιρη προσαρμογή με ταυτόχρονη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Η νέα Περιφερειακή Αρχή έχοντας θέσει ως υψηλή προτεραιότητά της τη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της περιοχής, θεωρεί πως η βιωσιμότητα των αγροτικών κοινοτήτων, για τις οποίες η αγροτική δραστηριότητα αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα που συμβάλλει στη δημιουργία απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, πρέπει να διατηρηθεί και

αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα πολλαπλά οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και εδαφικά οφέλη.

Το «Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» ως ένα κατ' εξοχήν σύνολο πολιτικών και επιμέρους στρατηγικών, ευελπιστεί να αντιμετωπίσει και να προτείνει λύσεις σε καίρια προβλήματα και προκλήσεις, τις οποίες αντιμετωπίζουν οι αγρότες της περιοχής. Μεταξύ αυτών, η χαμηλή ανταγωνιστικότητα της γεωργίας, οι εγχώριες διαρθρωτικές αδυναμίες της παραγωγικής και εμπορικής τους οργάνωσης, η τεχνογνωστική τους στήριξη, ο σαφής προσδιορισμός και η αναβάθμιση του αγροτικού επαγγέλματος, με σχέδιο, στόχους και καίρια στοχευμένες υλικές και άυλες επενδύσεις.

Μέσω των πολιτικών που η πρωτοβουλία αυτή εισάγει, επιδιώκεται η ενίσχυση των αγροτικών κοινοτήτων που θα παρέχουν στους πολίτες τρόφιμα ποιότητας και υψηλής θρεπτικής αξίας τα οποία παράγονται με βιώσιμο τρόπο, σε ευθυγράμμιση με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά το περιβάλλον, την ποιότητα των υδάτων, την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και την δημόσια υγεία. Η ενεργός διαχείριση των φυσικών πόρων από την αγροτική δραστηριότητα αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου, για την καταπολέμηση της απώλειας της βιοποικιλότητας και τη συμβολή στη μείωση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Αυτό αποτελεί σημαντική βάση για την τόνωση του δυναμισμού πολλών περιοχών και για την επίτευξη μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας.

Με την πρωτοβουλία αυτή, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δεν αποβλέπει απλά και μόνο στη συγκέντρωση κάποιων τοπικών, παραδοσιακών προϊόντων και την τοποθέτησή τους σε ένα «νοερό καλάθι», για λόγους επικοινωνιακούς. Επιλέχθηκαν τοπικά, παραδοσιακά προϊόντα με συγκεκριμένα κριτήρια ένταξής τους στο καλάθι, όπως ο όγκος και η επάρκεια της παραγωγής, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους αλλά και τη δυνατότητα ταύτισης με το αγροτοδιατροφικό πρότυπο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Τα προϊόντα αυτά αντανakλούν την ταυτότητα, την φυσιογνωμία και τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά της περιοχής και αναμένεται να διαδραματίσουν ρόλο «πρεσβευτή» για την εξωστρέφεια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Επισημαίνεται η αναγκαιότητα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης Αγροδιατροφικής Σύμπραξης, η οποία σε συνδυασμό με ένα Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας θα περιλαμβάνει και θα συσχετίζει το σύνολο των εμπλεκομένων μερών και θα εισάγει καινοτόμες και

αποτελεσματικές δράσεις για την προώθηση των στόχων του Καλαθιού. Επίσης, προτείνεται η αξιοποίηση συγκεκριμένων και διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων για τη χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας, ένας ιδιαίτερα καίριος παράγοντας για τη διασφάλιση της επίτευξης του σκοπού και των στόχων της.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπογραμμισθεί η ζωτική αναγκαιότητα ανάληψης συντονισμένων δράσεων και πρωτοβουλιών, ούτως ώστε από την επόμενη κιόλας ημέρα να ξεκινήσει η άντληση ωφελειών από τις δυνατότητες που δίνουν οι αγορές των γεωργικών προϊόντων και των γεωργικών ειδών διατροφής (εγχώριες και διεθνείς) για τα προϊόντα του Καλαθιού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει απαραίτητως να πλαισιώνονται από μία στοχευμένη στρατηγική προσέγγιση, προσαρμοσμένη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τοπικών, ευρωπαϊκών και παγκόσμιων αγορών. Οι συγκεκριμένοι στόχοι προώθησης των προϊόντων του Καλαθιού για κάθε αγορά θα πρέπει να οριστούν σε μεταγενέστερο στάδιο προκειμένου να επιλεγούν καλύτερα οι δράσεις που θα υλοποιηθούν σε καθεμία από αυτές και να προκύψει από αυτές η μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία.

Σε γενικές γραμμές πάντως θα πρέπει:

1. Να προβληθεί η αξία της πρωτογενούς παραγωγής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και να εδραιωθεί η θέση της στις αγορές
2. Να προωθηθεί η εναρμόνιση της παραγωγής των τοπικών προϊόντων με τα ποιοτικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με την υγεία, το περιβάλλον, τις καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων και να παρασχεθεί στους καταναλωτές καλύτερη ενημέρωση σχετικά με το νέο μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης
3. Να γίνουν γνωστά τα προϊόντα του Καλαθιού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στους καταναλωτές και να προβληθεί η ποικιλία της προσφοράς της αγροδιατροφικής αλυσίδας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
4. Να ακολουθηθούν συγκεκριμένα συστήματα ποιότητας, ούτως ώστε η πρωτογενής παραγωγή αλλά και η μεταποίηση να αποδώσουν προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας
5. Να ενθαρρυνθεί η διαβούλευση και η συνεργασία από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς με στόχο το σχεδιασμό κοινών δράσεων και πρωτοβουλιών υλοποίησης ενός δυναμικού πλάνου ανάπτυξης και πολυ-επίπεδης βιωσιμότητας της πρωτογενούς παραγωγής, της τοπικής οικονομίας και των τοπικών κοινωνιών

Το εγχείρημα είναι δύσκολο και απαιτεί μεγάλη και διαρκή προσπάθεια από όλους. Ο αγροτικός τομέας μέσα στο τέλμα που βρίσκεται και την οικονομική κρίση που τον μαστιάζει, έχει ανάγκη από σωστές, αποφασιστικές και γρήγορες αλλαγές. Πίσω από την επιτυχημένη πορεία κάθε προϊόντος του καλαθιού στην αγορά πρέπει να κρύβεται μια πολιτική συνεργασία τοπικών αγροτικών και επιχειρηματικών, κεντροκρατικών και αυτοδιοικητικών φορέων. Ο κοινός αυτός αγώνας όλων των εμπλεκόμενων φορέων, μέσω των αγροδιατροφικών συμπράξεων, είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει στην αξιοσύνη και αυτοτέλεια του αγροτικού επαγγέλματος, στην άνοδο του μεταποιητικού και εμπορικού επιχειρηματικού τομέα, στην βελτίωση του διατροφικού και κοινωνικού επιπέδου των καταναλωτών και στην καινοτόμο παραγωγική, εμπορική και διοικητική ανασυγκρότηση της αγροτικής οικονομίας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Ας μην γίνουν και πάλι τα λάθη του παρελθόντος και ας δοθεί έμφαση απ' όλους στον πρωτογενή τομέα, τον οποίο έχουμε απόλυτη ανάγκη για την βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειάς μας. Κακώς στρέψαμε το βλέμμα μας προς τον τριτογενή τομέα κατά βάση, το μέλλον ανήκει στον πρωτογενή τομέα, μέσω μιας συντονισμένης, συγκροτημένης και στοχευμένης «διαδρομής» πέρα από λογικές επιδοματικής καλλιέργειας, αποζημιώσεων κλπ.

Κλείνοντας, θα πρέπει να τονισθεί πως το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το «Καλάθι των Προϊόντων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» ως μια κατ' εξοχήν κυβερνητική πρωτοβουλία με έμφαση και στόχευση στην περιφερειακή υλοποίηση, τίθεται στη διάθεση του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και αναμένεται πλέον η χρηματοδότηση των δράσεων του ούτως ώστε η πρωτοβουλία αυτή - η οποία αποτελεί προσωπική δέσμευση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων - να καταστεί επιχειρησιακά ενεργή το αμέσως προσεχές διάστημα και να αποδώσει τα σχεδιαζόμενα και προσδοκώμενα οφέλη.

Παράρτηματα

Παράρτημα 1: Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιεργειών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Πίνακας 6: Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιεργειών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (Έτος αναφοράς: 2010)

α/α	ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
ΞΗΡΑ ΟΣΠΡΙΑ ΓΙΑ ΚΑΡΠΟ															
1	Μπιζέλια κτηνοτροφικά					x	x	x	x	x	x	x	x	0	0
2	Κουκιά, Λαθούρια	x	400	x	98 ξ.β.	x	x	x	x	250	x	62 ξ.β.	x	650	160
3	Λούπινα	x	x	x	x	x	x	x	x	600	x	120 ξ.β.	x	600	120
4	Βίκος	x	x	x	x	3,000	2,000	600 ξ.β.	500 ξ.β.	1,300	x	520 ξ.β.	x	6,300	
5	Ρόβη	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
6	Μπιζέλια, Αρακάς	x	x	x	x	x	300	x	300 ξ.β.	x	x	x	x	300	300
7	Φακές	x	175	x	23 ξ.β.	x	60	x	10 ξ.β.	x	x	x	x	235	33
8	Ρεβίθια	x	480	x	100 ξ.β.	x	80	x	20 ξ.β.	70	x	12 ξ.β.	x	560	
9	Αράπικο φυσίκι	x	x	x	x					x	x	x	x	0	0
10	Φασόλια ξηρά	x	3,100	x	1,000 ξ.β.	x	500	x	150 ξ.β.	300	x	54 ξ.β.	x		
11	Φασόλια μαυρομάτικα	x	x	x	x	x	x	x	x	30	x	5 ξ.β.	x	30	5
12	Φασόλια συγκαλ/	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
13	Ρύζι	x	15,000	x	11,000 ξ.β.	x	x	x	x	x	x	x	x	15,000	11,000
ΚΟΝΔΥΛΩΔΗ															
1	Πατάτες	x	11,000	x	10,500 ξ.β.	x	24,000	x	63,000	x	33,500	x	94,000	68,500	167,500
2	Σακχαρότευτλα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ, ΣΑΝΟΔΟΤΙΚΑ ΦΥΤΑ															
1	Ελαιοκράμβη	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
2	Ηλιανθος	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
3	Λινάρι για λάδι	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
4	Λινάρι για φυτικές ίνες	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
5	Σόγια για καρπό	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
6	Βαμβάκι σύσπορο	x	25,000	x	x	x	x	x	x	x	6,941	x	2,464	31,941	2,464
7	Κάναβι	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
8	Σησάμι	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
9	Ατρακυλίσ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
10	Καπνός	x	300	x	120 ξ.β.	x	x	x	x	x	x	x	x	300	120
ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ-ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ															
1	Λυκίσκος	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
2	Μαστιχόδενδρα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
3	Γλυκάνισο	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
4	Ρίγανη	x	15	x	1 ξ.β.	x	x	x	x	x	x	13 ξ.β.	x	15	14
5	Δίκταμος	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
6	Κρόκος	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΕΣ															
1	Ηλιανθος	x	x	x	x	x	x	x	x	x	3,400	x	850	3,400	850
ΣΑΝΟΔΟΤΙΚΑ, ΧΟΡΤΟΔΟΤΙΚΑ															
ι Ετήσια															
1	Αραβόσπος	x	160,000	x	150,000 ξ.β.	x	2,200	x	13,100 ξ.β.	x	69,350	x	62,415	231,550	225,515
2	Αραβόσπος για ενσίρωση	x	26,000	x	19,000 ξ.β.	x	x	x	x	x	x	x	x	26,000	19,000
3	Σιτηρά, Μείγμα σιτηρών	103,800	x	19,100 ξ.β.	x	x	6,000	x	3,600 ξ.β.	34,200	x	9,234	x	144,000	31,934
3	Ψυχανθή	x	x	x	x	x	4,000	x	x	x	x	x	x	4,000	-

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
ii Πολυετή															
1	Τριφύλλια, Μηδική	x	195,000	x	195,000	x	20,000	x	x	x	8,000	x	x	223,000	195,000
	Λειμώνες	x	x	x	x	x	5,000	x	x	2,000	x	x	x	7,000	-
	Καλλιεργούμενοι Βοσκότοποι	x	x	x	x	x	30,000	x	x	x	x	x	x	30,000	-
ΝΩΠΑ ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ															
1	Κουνουπίδι, Μπρόκολο	x	900	x	1,200	x	1,500	x	1,300	x	1,700	x	3,400	4,100	5,900
2	Λάχανο (λευκό)	x	2,000	x	2,400	x	3,000	x	6,000	x	1,600	x	3,200	6,600	11,600
3	Σέλινο	x	x	x	x	x	50	x	150	x	x	x	x	50	150
4	Πράσα	x	380	x	250	x	250	x	1,000	x	x	x	x	630	1,250
5	Μαρούλια υπαίθρου	x	620	x	400	x	6,000	x	36 εκ. τμ	x	1,200	x	1,680	7,820	2,080 + 36 εκ. τμ.
6	Μαρούλια υπό κάλυψη	x	x	x	x	x	3,000	x	24 εκ. τμ	x	130	x	280	3,130	280 + 24 εκ. τμ.
7	Ραδίκια	x	250	x	185	x	2,000	x	4,000	x	180	x	252	2,430	4,437
8	Σπανάκι	x	560	x	530	x	1,500	x	3,000	x	290	x	377	2,350	3,907
9	Σπαράγγι	x	4,534	x	1,495	x	x	x	x	x	180	x	45	4,714	1,540
10	Αντίδια	x	x	x	x	x	2,000	x	6,000	x	220	x	308	2,220	6,308
11	Αγκινάρες	50	x	30	x	x	1,000	x	6 εκ. τμ.	x	50	x	100	1,100	130 + 6 εκ. τμ.
12	Τομάτες βιομηχανικές	x	100	x	77	x	3,000	x	24,000	x	8,359	x	74,975.60	11,459	99,052.60
13	Τομάτες νωπές υπαίθρου	x	6,600	x	9,200	x	3,000	x	12,500	x	1,700	x	6,500	11,300	28,200
14	Τομάτες νωπές υπό κάλυψη	x	750	x	5,000	x	2,000	x	20,000	x	900	x	8,400	3,650	33,400
15	Αγγούρια υπαίθρου	x	450	x	400	x	1,500	x	22,5 εκ. τμ	x	x	x	x	1,950	400 + 22,5 εκ. τμ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
16	Αγγούρια υπό κάλυψη	x	200	x	820	x	1,000	x	30 εκ. τμ	x	400	x	4,540		
17	Αγγουράκια υπό κάλυψη	x	x	x	x	x	50	x	1,5 εκ. τμ	x	20	x	70	70	1,5 εκ. τμ.
18	Πεπόνια	x	5,700	x	9,910	x	2,500	x	1,500	x	20	x	100	8,220	11,510
19	Καρπούζια	x	740	x	18,500	x	10,000	x	50,000	x	45,000	x	200,000	55,740	268,500
20	Μελιτζάνες υπαίθρου	x	730	x	481	x	1,500	x	4,000	x	1,300	x	2,535	3,530	7,016
21	Κολοκύθια υπαίθρου	x	1,200	x	1,000	x	2,000	x	6,000	x	1,400	x	2,240	4,600	9,240
22	Κολοκύθες	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
23	Πιπεριές υπαίθρου	x	360	x	210	x	3,000	x	4,500	x	1,600	x	2,275	4,960	6,985
24	Πιπεριές υπό κάλυψη	x	x	x	x	x	600	x	3,000	x	40	x	192	640	3,192
25	Καρότα	x	80	x	63	x	100	x	300	x	x	x	x	180	363
26	Σκόρδα	x	720	x	330	x	700	x	560	x	100	x	100	1,520	990
27	Κρεμμύδια νωπά	x	500	x	300	x	600	x	1,800	x	20	x	24	1,120	2,124
28	Κρεμμύδια ξηρά	x	2,500	x	1,300	x	2,000	x	2,000 ξ.β.	x	1,000	x	2,500 ξ.β.	5,500	5,800
29	Σελινόριζα	x	90	x	55	x	x	x	x	x	45	x	65	135	120
30	Ραπανάκια	x	30	x	26,5	x	x	x	x	x	x	x	x	30	26,5
31	Μπιζέλια, Αρακάς νωπός	x	100	x	65	x	1,500	x	3,000	x	140	x	70	1,740	3,135
32	Φασολάκια νωπά	x	2,510	x	1,640	x	x	x	x	x	2,800	x	3,080	5,310	4,720
33	Αμπελοφάσουλα νωπά	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
34	Παντζάρια	x	90	x	93	x	500	x	1,500	x	120	x	120	710	1,713
35	Σέσκουλα	x	60	x	35	x	300	x	300	x	x	x	x	360	335

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
36	Βλίτα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
37	Κουκιά νωπά	x	300	x	130	x	300	x	600	x	180	x	73	780	803
38	Μπάμιες	x	220	x	140	x	500	x	300	x	50	x	37	770	477
39	Άνηθος	x	x	x	x	x	50	x	50	x	x	x	x	50	50
40	Μαϊντανός	x	x	x	x	x	50	x	50	x	x	x	x	50	50
41	Μελιτζάνες υπό κάλυψη	x	x	x	x	x	x	x	x	x	50	x	325	50	325
42	Λοιπά Υπαίθρου	x	210	x	120	x	x	x	x	x	x	x	x	210	120
43	Λοιπά Θερμοκηπίου	x	10	x	7	x	x	x	x	x	x	x	x	10	7
	Μανιτάρια καλλιεργούμενα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΟΠΩΡΕΣ															
ΜΗΛΟΕΙΔΗ															
1	Μήλα	100	115	300	700	44	464	16	1,600	x	200	x	218	923	2,834
2	Αχλάδια	130	500	260	1,000	67	300	20	900	x	300	x	228	947	2,408
3	Κυδώνια	x	x	x	x	38	26	30	26	x	x	x	x	64	56
ΠΥΡΗΝΟΚΑΡΠΑ															
1	Ροδάκινα	1	165	3	460	x	60	x	90	x	150	x	180	376	733
2	Βερίκοκα	x	120	x	310	x	60	x	100	x	180	x	220	360	630
3	Κεράσια	25	x	160	x	x	650	x	600	x	525	x	630	1,200	1,230
4	Βύσσινα	x	x	x	56	x	50	x	45	x	x	x	x	50	101
5	Δαμάσκηνα νωπά	x	700	x	x	10	20	10	24	x	x	x	x	730	34
6	Δαμάσκηνα ξηρά	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
7	Νεκταρίνια	x	70	x	250	x	50	x	120	x	80	x	86	200	456
8	Κορόμηλα	x	5	x	90	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
ΑΚΡΟΔΡΥΑ															
1	Καρύδια	3,000	x	950 ξ.β.	x	3,300	3,600	1,000	1,500	1,900	x	560	x	11,800	4,010
2	Φουντούκια	x	30	x	7 ξ.β.	x	x	x	x	x	x	x	x	30	7
3	Αμύγδαλα	3,600	x	1,300 ξ.β.	x	x	x	x	x	300	x	155 ξ.β.	x	3,900	1,455
4	Κάστανα	600	x	400 ξ.β.	x	x	x	x	x	470	x	117 ξ.β.	x	1,070	517
5	Φιστίκια	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ															
1	Φράπες, Grapefruit	x	6	x	12	x	80	x	80	x	x	x	x	86	92
2	Λεμόνια	x	2,000	x	30	x	37,000	x	74,000	x	800	x	2,500	39,800	76,530
3	Πορτοκάλια	x	25,000	x	11,500	x	6,000	x	18,000	x	22,500	x	55,800	53,600	85,300
4	Μανταρίνια Satsuma	x	480	x	1,500	x	100	x	250	x	x	x	x	580	1,750
5	Μανταρίνια Κλημεντίνες	x	x	x	x	x	400	x	1,000	x	1,600	x	3,000	2,000	4,000
6	Νεράντζια	x	8	x	25	x	3,000	x	4,500	x	40	x	80	3,048	4,605
7	Κίτρα	x	1	x	2,5	x	75	x	112	x	x	x	x	75	112
8	Kumquat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΠΩΡΕΣ															
1	Φραγκοστάφυλα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
2	Σμέουρα	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
3	Φράουλες υπαίθρου	x	510	x	900	x	150	x	420	x	120	x	300	780	1,620
4	Φράουλες υπό κάλυψη	x	x	x	x	x	4,000	x	15,200	x	7,000	x	24,500	11,000	39,700
5	Σύκα νωπά	x	x	x	560	25	55	25	80	x	x	x	x	80	665
6	Σύκα ξηρά	x	x	x	4,000	x	x	x	x	x	x	x	x	-	4,000

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ «ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

α/α	ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ	Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΑΧΑΪΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		Π.Ε. ΗΛΕΙΑΣ		ΠΔΕ	
		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		Έκταση (στρ.)		Παραγωγή (tn)		ΣΥΝΟΛΑ	
		Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Ξηρική	Ποτιστική	Έκταση	Παραγωγή
7	Ακτινίδια	x	2,500	x	7,500	x	10	x	10	x	35	x	31	2,545	7,541
8	Αβοκάντο	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
9	Μπανάνες	x	x	x	27	x	x	x	x	x	x	x	x	-	27
10	Μουριές	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
11	Ρόδια	x	500	x	50	x	x	x	x	x	x	x	x	500	50
12	Χαρούπια	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	-
ΑΜΠΕΛΙΑ															
1	Σταφύλια για κρασί Προστ. Γεωργ. Ένδειξης (ΠΓΕ)	x	x	x	x	20,000	25,370	18,000	38,000	x	x	x	x	45,370	48,000
2	Σταφύλια για κρασί Προστ. Ονομ. Προελ. (ΠΟΠ)	x	x	x	x	6,470	5,000	5,500	7,500	x	x	x	x	11,470	13,000
3	Σταφύλια κοινών κρασάμπελων	x	1,100	x	15	x	x	x	x	24,056	3,909	29,655	5,080	29,065	34,750
4	Επιτραπέζια σταφύλια	x	x	x	x	x	1,050	x	3,100	322	30	419	36	1,402	3,555
5	Σταφύλια για σταφίδα	x	x	x	x	49,541	5,000	12,000	1,500	28,055	x	25,452	x	82,596	38,952
ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΑ															
1	Ελιές για λάδι	ΚΑΝΟΝΙΚΟΙ	ΔΙΑΣΠΑΡΤΟΙ	x	x	166,670	36,700	21,000	5,100	408,300	x	10,500	x	751,556	36,600
		93,000	46,886												
2	Ελιές βρώσιμες	ΚΑΝΟΝΙΚΟΙ	ΔΙΑΣΠΑΡΤΟΙ	x	x	30	240	20	180	6,000	x	140	x	311,192	340
		129,036	175,886												

Πηγές:

1. Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιεργειών, Έτος αναφοράς: 2010
2. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε. Αχαΐας, Τμήμα Ζωικής & Φυτικής Παραγωγής, Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιεργειών, Έτος αναφοράς: 2010
3. Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Τμήμα Φυτικής και Ζωικής Παραγωγής, Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιεργειών, Έτος αναφοράς: 2010

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Σχέδιο Καταστατικού²⁴
Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας για την Αγροδιατροφική Σύμπραξη της
Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

---

²⁴ Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Ιούλιος 2011

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ
ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑ:**

**«ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΣΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ...»**

Στις... .. σήμερα ... συνήλθαν οι κάτωθι υπογράφωντες:

1.

συνμόνυσαν και απέδεχθησαν αμοιβαίως την ίδρυση αστικής μη
κερδοσκοπικής εταιρείας, κατά τα άρθρα 741-784 του Αστικού Κώδικα, η οποία θα
δημοσιευθεί νομίμως κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 784 Αστικού Κώδικα και υπό
τους κάτωθι όρους και συμφωνίες:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Ιδρύεται Αστική Εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την εταιρική
επωνυμία «ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΜΠΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ...».

Άρθρο 2

ΕΔΡΑ

Έδρα της ανωτέρω μνηστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας ορίζεται ... .

Άρθρο 3

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η εταιρεία έχει διάρκεια είκοσι (20) ετών από την ημέρα καταχώριστος του
παρόντος στα βιβλία εταιρειών του κατά τόπον αρμοδίου Πρωτοδικείου .....

μπορεί όμως να περικταθεί πριν από την λήξη της με την κενική κλεισιμότητα και πλημμία του άρθρου 9 παρ. 9.

Άρθρο 4 ΣΚΟΠΟΣ

Οι σκοποί της επαιρείας είναι:

Α) Η παροχή γνωμοδοτήσεων προς το την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση ... αναφορικά με την προσθήκη των τοπικών γεωργικών προϊόντων υψηλής εμπορικής και διατροφικής αξίας στο αντίστοιχο «Καλάθι της Περιφέρειας ...», το οποίο συνιστά γενικό επιχειρησιακό σχέδιο για την υποστήριξη της παραγωγής, τυποποίησης, μεταποίησης, διάδοσης και εν γένει εμπορίας των σχετικών προϊόντων στην τοπική και περιφερειακή αγορά, την εθνική και τη διεθνή.

Για το σκοπό της τυποποίησης των προϊόντων στις τοπικές αγορές (έξνοδεχικά, εστιατόρια, αλυσίδες λιανικής πώλησης, λαϊκές και δημοτικές αγορές, δημοπρατήρια αγροτικών προϊόντων κ.λπ.) συνάπτε συμφωνίες με τους αντίστοιχους συλλογικούς φορείς ή τις μεμονωμένες επιχειρήσεις για τους τρόπους προώθησης των τοπικών προϊόντων σε κάθε δραστηριότητα των παραπάνω επιχειρήσεων.

Επίσης οργανώνει την ενημέρωση των καταναλωτών για τα πλεονεκτήματα κάθε παραγόμενου είδους διατροφής, συμμετέχει σε εθνικές και διεθνείς εκθέσεις και προγράμματα προώθησης των προϊόντων εθνικής ή κοινοτικής προέλευσης.

Προχωρά σε διμερείς επιφυές σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο με αντίστοιχους φορείς, επιχειρήσεις, περιφέρειες ή άλλες εθνικές ή υπερεθνικές οντότητες για την προώθηση των προϊόντων της οικείας περιφέρειας.

Β) Η διατύπωση προτάσεων και εισηγήσεων προς κάθε αρμόδιο και ενδιαφερόμενο αποδεκτική αναφορικά με τα κίνητρα υποστήριξης και την αξιοποίηση των εθνικών και κοινοτικών πόρων με σκοπό την ανάπτυξη και προώθηση των σχετικών με το «Καλάθι της Περιφέρειας» πολιτικών.

Άρθρο 5

ΜΕΣΑ

Για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού η επιχείρηση προτίθεται να αναπτύξει με εξής δραστηριότητες:

Α) Τη συνεχή ενημέρωση και επιμόρφωση κάθε αρμόδιου και ενδιαφερόμενου υποδέκτη, με συνέδρια, σεμινάρια, διαλέξεις και συναντήσεις.

Β) Τη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με ελληνικά και ξένα ιδρύματα με συνέργειες αντικείμενο, καθώς και με κρατικά ιδρύματα και οργανισμούς στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης.

Γ) Την ανάληψη πρωτοβουλιών, τη διενέργεια επιστημονικών και ενημερωτικών εκδηλώσεων, την παροχή πάσης φύσεως εντύπων και διαδικτυακών αναρτήσεων με σκοπό την υποστήριξη και διάδοση των σχετικών με το «Καλάθι της Περιφέρειας» πολιτιών.

Δ) Την εκπόνηση μελετών και ερευνητικών προγραμμάτων με σκοπό τη διαφήμιση και διάδοση των αγροτικών προϊόντων που έχουν περιληφθεί στο «Καλάθι της Περιφέρειας».

Άρθρο 6

ΜΕΛΗ

Μέλη της εταιρείας μπορούν να είναι τα ανωτέρω συμβαλλόμενα (δραστά) μέλη της εταιρείας, τα οποία εκπροσωπούνται νόμιμα.

Για την κληρονομιά των μελών απαιτείται η υποβολή αίτησης του εκάστοτε ενδιαφερομένου στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, το οποίο την αποδέχεται πρόσον κατά την κρίση του συντρέχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις και ιδίως η συνάφεια με το αντικείμενο και τις καλλιέργειες του «Καλαθιού της Περιφέρειας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η περιουσία της εταιρείας αποτελείται από τις εισφορές των εταίρων που ανέρχονται στο βασικό κεφάλαιο των ..... (.....) ευρώ. Για το σχηματισμό των

ανώτερη κεφαλαιού κεφάλαιον σήμερα όλοι οι συμβαλλόμενοι εταίροι στο ταμείο της εταιρείας το ποσό των ... (...) ευρώ έκαστος.

Άρθρο 8

ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εκτός από την εισφορά των εταίρων για το σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου, πόροι της εταιρείας μπορεί να είναι και:

- α. Η εισφορά εγγραφής νέων μελών.
  - β. Η ετήσια εισφορά των μελών.
  - γ. Έκτακτες εισφορές που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση και το Δ.Σ.
  - δ. Συνδρομές των μελών της εταιρείας, ως και των υποστηρικτών της.
  - ε. Κάθε πρόσοδος από την εν γένει λειτουργία της, ως από διαλέξεις και σεμινάρια, τα οποία θα διοργανώνει η εταιρεία μόνη είτε συμπράττοντας με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που έχουν ίδιο ή παρεμφερή με την εταιρεία σκοπό.
  - στ. Κάθε πρόσοδος επ'αχρηγήσεις εθνικών και κοινοτικών αρχών ή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού και Δημοσίου Δικαίου (Βιομηχανιών, Ινστιτούτων, και Εμπορικών Οργανισμών) ως και του Ελληνικού Κράτους και της ΕΟΚ.
  - ζ. Τυχόν χορηγίες προς την εταιρεία από ιδιώτες.
  - η. Κάθε δωρεά, κληρονομιά ή κληροδοσία υπό της εταιρείας.
- Πάντως το σύνολο των εσόδων της εταιρείας από κάθε πηγή θα διατίθεται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της και δεν θα δινύμνται σε καμία περίπτωση στους εταίρους ως κέρδος, γιατί είναι μη κερδοσκοπική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Άρθρο 9

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η γενική συνέλευση των μελών της εταιρείας είναι το ανώτατο όργανό της και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την εταιρεία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσπούν και τους απόντες ή διαφωνούντες εταίρους.

Η γενική συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίσει για:

- α) κάθε τροποποίηση του καταστατικού
- β) παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας
- γ) ακλόγη των μελών του διοικητικού συμβουλίου
- δ) σύνοψη ελέγχτων
- ε) έγκριση του ισολογισμού και της έκθεσης διαχείρισης.

Η γενική συνέλευση συγκυλούμενη πάντοτε από το διοικητικό συμβούλιο, συνέρχεται τακτικά στην έδρα της εταιρείας, μια φορά το χρόνο και μάλιστα μέσα στην πρώτη εξεμηνία από τη λήξη της κάθε εταιρικής χρήσης.

Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συγκυλεί σε έκτακτη συνεδρίαση τη γενική συνέλευση των μελών της εταιρείας, όταν κρίνει σκόπιμο.

Η γενική συνέλευση πρέπει να καλείται είκοσι (20) τουλάχιστων ημέρες πριν από τη ορισθείσα για τη συνεδρίαση με προσκλήσεις που αποστέλλονται προς τα μέλη της, υπολογιζόμενων και των εξαιρετέων ημερών. Σε περίπτωση επανειληπτικής γενικής συνέλευσης, ή εξομολογμένης προς αυτήν, η πιο πάνω προθεσμία συντέμνεται στο μισό.

Η πρόκληση των μελών σε γενική συνέλευση αναφέρει τη χρονολογία, την ημέρα, την ώρα και το οίκημα όπου θα συνέλθει η συνέλευση και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια.

Δικαίωμα παράστασης στη γενική συνέλευση τακτική ή έκτακτη έχει κάθε μέλος που έχει εκπληρώσει τις ταμειακές του υποχρεώσεις.

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όταν παρευρίσκονται σε αυτήν τουλάχιστον τα 1/3 των μελών της εταιρείας.

Αν δεν υπάρξει απαρτία κατά την πρώτη συνεδρίαση της συνέρχεται επανειληπτική συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της μεταγενέστερης συνεδρίασης, προσκαλούμενη πριν από δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες, η οποία είναι σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα στα θέματά της ανεξάρτητα από τον αριθμό των παρόντων.

Εξαιρετικά προκειμένου περί αποφάσεων που αφορούν:

- α) παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας και

β) τροποποίηση του πλεόντος καταστατικού, η γενική συνέλευση βήσκειται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά μέλη της εταιρείας, οι δε αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των, των παρόντων μελών αυτής.

Άρθρο 10

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η εταιρεία διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από επτά μέλη: Τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα, τον Ταμία και τρεις Συμβούλους.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται από τη γενική συνέλευση για διετή θητεία. Αυτοί είναι τακτικά μέλη και επανεκλέγονται ανεπιόριστα.

Και ύστεραση το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο που θα διοικήσει την εταιρεία μέχρι την πρώτη τακτική γενική συνέλευση, που θα συνέλθει το Δεκέμβριο του έτους 2011 ορίζεται με το παρόν και απαρτίζεται από τα κάτωθι μέλη:

1. ...

Το διοικητικό συμβούλιο μόλις εκλεγεί συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα και εκλέγει Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γραμματέα, Ταμία, και τρεις Συμβούλους.

Το Δ.Σ. μπορεί με απόφασή του η οποία λαμβάνεται ομόφωνα από όλα τα μέλη του να αναθέτει αρμοδιότητες σε έναν ή περισσότερους εταιρείους.

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου:

α) Προϊστάται των συνεδριάσεων του, εκδίδει και επικυρώνει με την υπογραφή του αντίγραφα και αποσπάσματα από τα εις χείρας της εταιρείας πρωτότυπα, κάθε φύσης έγγραφα και αντίγραφα και αποσπάσματα από τα λογιστικά βιβλία της εταιρείας, βιβλία πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων, έχει δε και κάθε άλλη αρμοδιότητα και απόνεμαται σε άνευ με διατάξεις του παρόντος καταστατικού ή και με αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

β) Εκπροσωπεί την εταιρεία ενώπιον οιαδήποτε τρίτου, ήτοι ενώπιον Δικαστηρίων, Δημόσιων Ταμείων και Κρατικών Οργανισμών, Τραπεζών και Ιδιωτικών Επιχειρήσεων.

7) Ο αντιπρόεδρος αναπληρώνει τον πρόεδρο, όταν απουσιάζει ή κωλύεται, σε όλες τις αρμοδιότητές του, των δε αντιπρόεδρου, οι οριζόμενες κάθε φορά από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα.

8) Ο γραμματέας τηρεί τα βιβλία πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων της εταιρείας, διατηρεί το αρχείο και διεξάγει την αλληλογραφία της εταιρείας.

9) Ο ταμίας ενεργεί την οικονομική διαχείριση της εταιρείας. Εισηγείται τον προϋπολογισμό και απολογισμό κάθε χρήσης. Φροντίζει για τη σωστή και νόμιμη τήρηση των βιβλίων της εταιρείας και γενικά διακεφαλαιώνει κάθε πρόβλημα οικονομικής φύσης. Υπογράφει τις πάσης φύσεως συμβάσεις της εταιρείας με οποιονδήποτε τρίτο, δεσμεύον την εταιρεία με μόνη την υπογραφή του κάτωθι της εταιρικής επωνυμίας, εκδίδει, αποδέχεται, οπισθογραφεί συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγήν και τραπεζικές επιταγές, πάντοτε κάτωθι της εταιρικής επωνυμίας, της εταιρείας δεσμευομένης δια της υπογραφής οιασδήποτε άλλου. Τον ταμία απουσιάζοντα ή κωλύομενο αναπληρεί ο οριζόμενος εκάστοτε από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας αναπληρωτής αυτού.

10) Οι πρόεδροι διεξάγουν την επικοινωνία της εταιρείας με κάθε είδους φορείς (Βιομηχανία, Πανεπιστήμια, Ε.Ε.Κ.), επισκορούν το γραμματέα στην τήρηση του αρχείου της εταιρείας, είναι υπεύθυνοι της οργάνωσης και λειτουργίας των επιτροπών ή των ομάδων εργασίας που θα συσταθεί το διοικητικό συμβούλιο για τη μελέτη και επεξεργασία των προενημέρων θεμάτων της εταιρείας.

11) Αν για οποιονδήποτε λόγο κενωθεί θέση συμβούλου, επιτρέπεται όπως να απομένοντα μέλη του Δ.Σ. αν είναι τουλάχιστον τρεις, εκλέξουν προσωρινά αντικαταστάτη του για το υπόλοιπο της θητείας του. Η εκλογή αυτή, υποβάλλεται για έγκριση στην αμέσως επόμενη γενική συνέλευση. Οι πράξεις του συμβούλου, που εκλέχθηκε με τον τρόπο αυτό, θεωρούνται έγκυρες, όστω και αν η εκλογή του δεν εγκριθεί από τη γενική συνέλευση.

12) Το διοικητικό συμβούλιο συνεδρεύει στην έδρα της εταιρείας όποτε το απαιτούν οι ανάγκες της εταιρείας, συγκινημένο από τον πρόεδρό του ή το νόμιμο αναπληρωτή του ή με αίτηση δύο (2) μελών του διοικητικού συμβουλίου, υπεχρωμένου του προέδρου, στην τελευταία αυτή περίπτωση να συγκαλέσει

διοικητικό συμβούλιο μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παράδοση της σχετικής αίτησης, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει και τα θέματα που θα συζητηθούν.

13) Απών σύμβουλος μπορεί να εκπροσωπείται από άλλα σύμβουλα. Κάθε σύμβουλος μπορεί να εκπροσωπηθεί μόνο έναν επώνυμο σύμβουλο.

14) Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρίσταται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό πέντε (5) τουλάχιστον μέλη του.

15) Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων συμβούλων.

16) Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου πιστοποιούνται με πρακτικά, που γράφονται στο, για το σκοπό αυτό, τηρούμενο βιβλίο και υπογράφονται από τον πρόεδρο και τους συμβούλους που παραστήθηκαν αυτοπρόσωπα κατά τη συνεδρίαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ – ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΜΟΡΦΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Άρθρο 11

Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνη διάρκεια αρχομένη την πρώτη (1η) Ιανουαρίου και λήγουσα την τριακοστή πρώτη (31η) Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, οπότε κλείνονται και ισολογίζονται τα βιβλία της εταιρείας και καταρτίζεται ο προϋπολογισμός της επόμενης εταιρικής χρήσης. Ο προϋπολογισμός και ισολογισμός εγκρίνονται από τους εταίρους στην επίσημη τακτική συνέλευση κατά τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία.

Άρθρο 12

ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η εταιρεία δεν είναι κερδοσκοπική και επομένως καμία διανομή κερδών δεν γίνεται προς τα μέλη της είτε κατά τη διάρκεια είτε μετά τη λήση της εταιρείας. Τα τυχόν, πέραν της επιφοράς των εταίρων, καθαρά κέρδη της εταιρείας για κινόνων λόγο δεν διατίθενται μεταξύ των εταίρων αλλά τοποθετούνται για την πραγμάτευση

των σκοπών της εταιρείας τόσο κατά τη διάρκεια όσο και κατά τη λύση της εταιρείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 13

Η εταιρεία λύνεται με την πάροδο της διάρκειάς της ή εάν επέλθει αδυναμία ως προς την εκπλήρωση του σκοπού της.

Η εταιρεία επίσης μπορεί να λυθεί και προ της παρέλευσης του χρόνου διάρκειάς της κατόπιν απόφασης της γενικής συνέλευσης των εταίρων με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 9 παρ. 9.

Σε περίπτωση θανάτου, δικαστικής απαγορεύσεως, απεχθήσεως, εταίρου ή καταγγελίας υπό εταίρο, η εταιρεία δεν λύνεται αλλά συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών εταίρων.

Μετά τη λύση της εταιρίας ακολουθεί η εκκαθάριση. Χρήη εκκαθαριστών της εταιρείας εκτελούν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της, εκτός αν η γενική συνέλευση αποφασίσει διαφορετικά. Οι εκκαθαριστές αφού εξοφλήσουν τα χρεώ της εταιρείας εκπαιδούνται για τη διάθεση του τυχόν απομείνοντος υπολοίπου για τους σκοπούς της εταιρείας σύμφωνα με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Άρθρο 14

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Κάθε θέμα που προβλέπεται από το παρόν καταστατικό διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 741-784 Α.Κ.

Από σημείωση και συναρπαστική οι συμβαλλόμενοι και υπέγραψαν το συμφωνητικό αυτό που αποτελεί και το καίριο της ιδιότητας με το παρόν εταιρεία.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΠ-ΠΓΕ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Α/Α	ΠΡΟΪΟΝ	ΕΝΔΕΙΞΗ	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΧΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ (ΚΓ) *
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ					
1	ΑΥΓΟΤΑΡΑΧΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΠΟΠ			
2	ΦΕΤΑ	ΠΟΠ	√	1. ΜΠΑΚΟΧΡΗΣΤΟΣ Π. & ΣΙΑ Ο.Ε. 2. ΔΕΛΦΟΙ Α.Ε. 3. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε. 4. ΑΦΟΙ ΚΑΤΕΦΙΔΗ ΧΡΗΣΤΟΥ Ο.Ε.Β.Ε. 5. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ Α.Β.Ε.Ε. 6. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ Α.Ε. 7. ΔΥΤΙΚΗ ΣΤΑΧΤΙΑΡΗΣ Α.Β.Ε.Ε. 8. ΚΑΡΕΛΑΚΗ ΝΙΚΗ 9. ΚΟΡΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ 10. ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ 11. ΓΡΑΤΣΑΝΗΣ Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ 12. ΝΙΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2.944.110,40

3	ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑ	ΠΟΠ	√	1.ΤΥΡΟΚΑΜ Α.Β.Ε.Ε. ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΗ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ ΜΠΟΥΤΣΩΛΗ 2.ΠΕΤΡΑΤΟΣ ΜΗΝΑΣ 3.ΖΑΓΚΑΣ ΚΟΣΜΑΣ 4.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ Α.Β.Ε.Ε. 5.ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ Α.Ε. 6.ΝΑΚΑΣ Ν. ΚΑΙ ΥΙΟΙ Ο.Ε. 7.ΔΕΛΦΟΙ Α.Ε. 8.ΓΡΑΤΣΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ 9.ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε. 10. ΚΑΡΟΥΣΟΣ ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΣ 11. ΚΟΡΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ 12.ΓΡΑΤΣΑΝΗΣ Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	977.777
4	ΘΡΟΥΜΠΑ ΘΑΣΟΥ	ΠΟΠ	√	1. ΓΑΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΒΕΕ	1029
5	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΠΟΠ	√	1. ΓΑΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΒΕΕ	157.665,96
6	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΛΑΚΩΝΙΑ	ΠΓΕ	√	1. ΓΑΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΒΕΕ	36.264,84
7	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΗΤΕΙΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΟΠ	√	1. ΓΑΙΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΒΕΕ	218.482,66
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ					
1	ΦΕΤΑ	ΠΟΠ	√	ΧΕΛΜΟΣ Α.Ε. 2. ΕΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ 3. ΜΕΝΕΓΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ & ΥΙΟΣ Ο.Ε. 4. ΜΑΚΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ 5. ΚΑΠΩΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ 6. ΑΒΙΓΑΛ Α.Ε. 7. ΜΗΛΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ 8. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. Α.Ε. 9. ΤΟΜΑΡΑΣ Β. ΚΩΝ/ΝΟΣ	6.021.177
ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ					

1	ΦΕΤΑ	ΠΟΠ	√	1. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΙΤΣΑ 2. ΗΛ-ΒΙ-ΓΑΛ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ ΒΑΣ. Α.Β.Ε.Ε. 3. ΑΝΤΙΟΧΟΣ Π. ΚΩΝ. & ΣΙΑ Ο.Ε. 4. ΑΦΟΙ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΙ Β. Ο.Ε. 5. ΡΑΠΑΚΟΥΛΙΑΣ ΚΩΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε. 6. ΕΓΝΗΛ Ε.Π.Ε. 7. ΜΠΟΥΡΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ 8. ΜΠΙΛΙΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ & ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ο.Ε. 9. ΚΑΓΚΕΛΑΡΗΣ ΔΗΜ. ΚΩΝ/ΝΟΣ	1.325.683
2	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΠΟΠ	√	1. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	25.991
3	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΟΛΥΜΠΙΑ	ΠΓΕ	√	1. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	δεν τυποποίησε ελαιόλαδο την περίοδο 2009-2010
4	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΗΤΕΙΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΟΠ	√	1. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	20.649
5	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΡΟΚΕΕΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΠΟΠ	√	1. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	17.863
6	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙ ΧΑΝΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΟΠ	√	1. ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΕΝΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	14.434
* Τα ανωτέρω στοιχεία για τα ελαιόλαδα και τη Θρούμπα Θάσου αφορούν παραχθείσες ποσότητες για το έτος 2010, ενώ για τα τυριά αφορούν παραχθείσες ποσότητες για το έτος 2009					

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, 2011

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΠ-ΠΓΕ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Α/Α	ΠΡΟΪΟΝ	ΕΝΔΕΙΞΗ	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΥΓΟΤΑΡΑΧΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΠΟΠ	0
2	ΦΕΤΑ	ΠΟΠ	30
3	ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑ	ΠΟΠ	12
4	ΘΡΟΥΜΠΑ ΘΑΣΟΥ	ΠΟΠ	1
5	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑ	ΠΟΠ	2
6	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΛΑΚΩΝΙΑ	ΠΓΕ	1
7	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΗΤΕΙΑ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΟΠ	1
8	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΟΛΥΜΠΙΑ	ΠΓΕ	1
8	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΡΟΚΕΕΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΠΟΠ	1
9	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙ ΧΑΝΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ	ΠΟΠ	1

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, 2011

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ & ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΕΤΟΣ 2008)**Πίνακας 7: Εισαγωγές & εξαγωγές προϊόντων φυτικής παραγωγής που παράγονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατά αύξουσα σειρά αξίας Εμπορικού Ισοζυγίου (Έτος 2008)**

Προϊόν	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Εμπορικό Ισοζύγιο	
	Αξία (χιλ. €)	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (χιλ. €)	Ποσότητα (τόνοι)	Αξία (χιλ. €)	Ποσότητα (τόνοι)
Αραβόσιτος (ανάλεστος & άλευρα)	129.869,2		10.484,3		-119.384,9	
Πατάτες	58.435,6	142.328,3	7.529,1	25.276,1	-50.906,4	-117.052,2
Λεμόνια & γλυκολέμονα	49.278,9	52.153,0	3.467,9	4.381,7	-45.811,0	-47.771,3
Κριθάρι (ανάλεστο)	45.424,5	194.217,0	431,1	938,5	-44.993,4	-193.278,5
Μήλα (και χυμοί μήλων)	33.172,4		11.967,3		-21.205,2	
Φασόλια	18.387,7	17.587,7	661,4	456,3	-17.726,3	-17.131,4
Αμύγδαλα	30.893,4	9.586,3	13.931,8	3.870,5	-16.961,6	-5.715,8
Αχλάδια	20.720,4	21.277,6	5.109,9	6.296,0	-15.610,5	-14.981,6
Καρύδια	19.382,8	4.279,9	3.887,4	943,3	-15.495,4	-3.336,6
Τομάτα Νωπή	15.291,2	15.736,7	1.944,8	4.162,5	-13.346,4	-11.574,2
Φουντούκια	10.622,4	2.624,8	1.028,7	224,5	-9.593,7	-2.400,4
Φακή	8.341,6	11.927,9	201,3	226,4	-8.140,2	-11.701,5
Σκόρδα, Πράσα κτλ.	4.627,1	4.385,9	880,4	1.006,6	-3.746,8	-3.379,3
Ρεβίθια	3.756,7	4.287,2	61,7	37,5	-3.695,0	-4.249,7
Βρώμη (ανάλεστη)	3.160,2	14.816,9	57,2	235,6	-3.103,0	-14.581,3
Κράμβες	3.594,1	4.641,4	516,1	1.303,2	-3.078,1	-3.338,2
Αραχίδα (Φιστίκι)	12.046,2	2.926,0	4.213,2	1.432,9	-7.833,0	-1.493,1
Κουκιά και Λαθούρια	1.137,6	1.925,5	47,4	42,7	-1.090,2	-1.882,8
Μπιζέλια	918,5	1.595,7	3,6	2,1	-914,9	-1.593,6
Χυμός Τομάτας	795,9	1.167,4	25,2	27,9	-770,6	-1.139,5
Λοιπά Βρώσιμα Όσπρια	264,3	584,2	1,9	1,1	-262,4	-583,1
Σικάλη	21,9	34,7	0,0		-21,9	-34,7
Σιτάλευρα	10.135,9	19.966,5	11.711,2	21.382,0	1.575,3	1.415,4
Μανταρίνια, Κλημεντίνες & παρόμ. υβριδ. Εσπεριδ.	3.143,0		15.165,3		12.022,4	
Όινοι	41.664,6		55.640,5		13.975,9	
Ρύζι	21.224,6		41.941,5		20.717	
Λοιπά Λαχανικά	86.909,6		111.747,4		24.837,8	
Σταφίδα	5.650,3	6.499	31.017	19.906,5	25.366,7	13.407,1
Καρπούζια & Πεπόνια	3.318,6	4.616,9	30.968,0	130.354,3	27.649,4	125.737,4
Άλλο Ελαιόλαδο	3.837,3	1.288,6	38.494,8	25.383,5	34.657,5	24.095,0
Σπάρτι Σκληρό (ανάλεστο)	20.613,3	45.089,3	91.910,8	268.363,6	71.297,5	223.274,3
Πορτοκάλια (και χυμοί)	31.012,6		102.916,5		71.903,9	
Σταφύλια Νωπά	6.974,8	5.603,8	106.236,8	75.697,3	99.262,0	70.093,5
Καπνός	123.661,1	42.357,3	260.302,5	75.955,1	136.641,4	33.597,8
Ελιές Επιτραπέζιες	6.570,9	4,8	218.649,5	93,1	212.078,6	88,3
Παρθένο Ελαιόλαδο	3.884,3	1.528,0	220.050,2	70.657,9	216.166,0	69.129,9
Βαμβάκι	8.003,6		235.602,2		227.598,6	
Βερίκοκα, Κεράσια, Ροδάκινα	5.260,8	3.257,5	240.738,7	291.173,6	235.477,9	287.916,1

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, 2011

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ & ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΕΤΟΣ 2008)

Πίνακας 8: Εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων ζωικής παραγωγής που παράγονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατά αύξουσα σειρά αξίας Εμπορικού Ισοζυγίου (Έτος 2008)

Προϊόν	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Εμπορικό Ισοζύγιο
	Αξία (χιλ. €)	Αξία (χιλ. €)	Αξία (χιλ. €)
Βόειο κρέας	432.867,5	7.257,7	-425.609,8
Χοιρινό κρέας	378.869,9	6.982,0	-371.887,9
Γάλα και γαλακτοκομικά (εκτός από βούτυρο, τυρί)	349.983,3	72.900,1	-277.083,2
Τυριά	406.394,6	198.329,1	-208.065,6
Κρέας πουλερικών	138.146,0	14.272,1	-123.874,0
Ζώντα Βοοειδή	52.856,0	37,7	-52.818,3
Βούτυρο	33.782,1	903,0	-32.879,1
Αιγοπρόβειο κρέας	42.143,3	12.631,6	-29.511,6
Ζώντα Αιγοειδή	19.303,5	68,8	-19.234,6
Αυγά πτηνών	17.503,9	2.412,1	-15.091,8
Ζώντα Πουλερικά	5.749,9	2.465,5	-3.284,4
Ζώντα Χοιροειδή	3.093,6	2.584,5	-509,1
Ψάρια και παρασκευάσματα αυτών, Οστρακοειδή και Μαλακόστρακα	316.153,4	441.136,3	124.982,9

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, 2011

Βιβλιογραφία

- Επιτροπή των Περιφερειών, 88^η Σύνοδος Ολομέλειας της 27^{ης} και 28^{ης} Ιανουαρίου 2011, *Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: «Τοπικά συστήματα τροφίμων» (διερευνητική γνωμοδότηση)*, 2011/C 104/01.

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών *«Η ΚΓΠ με χρονικό ορίζοντα το 2020: Η αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων όσον αφορά τη διατροφή, τους φυσικούς πόρους και το έδαφος»*, Βρυξέλλες 18 Νοεμβρίου 2010, Com (2010) 672 τελικό.
Διαθέσιμο από:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0672:FIN:el:PDF>

- Καλτσής Ιωάννης και Τσίνας Δημήτρης, *«Συστήματα Ποιότητας Και Πιστοποίηση Πρωτογενούς Παραγωγής»*, (FCS consulting – Food Chain Service 2)

- Καλοφώνου Μαρία, *Συνοπτική Παρουσίαση του Αγροτικού Τομέα στην Ελλάδα: Δυνατότητες και Προοπτικές*, ΙΣΤΑΜΕ Ανδρέας Παπανδρέου, Policy Brief - Κείμενα Δημόσιας Πολιτικής, Τεύχος 15, Ιούνιος 2011 (διαθέσιμο από http://www.istame.gr/files/PDFs/2011/POLICY_BRIEFS/policy_brief_tefxos15_Jun2011_agrotiko_kalofonou_final.pdf)

- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε. Αχαΐας, Τμήμα Ζωικής & Φυτικής Παραγωγής, *Εκτιμήσεις Έκτασης – Παραγωγής Καλλιερχειών, Έτος αναφοράς: 2010*

- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, *Σχόλια Διαβούλευσης για το «Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»*
Διαθέσιμα από:
<http://www.pde.gov.gr/gr/enimerosi/diabloleuseis/item/261-kalathi-proionton-perifereias-dytikis-elladas.html>

- Προγραμματική Περίοδος 2007-2013, *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων*, Αθήνα 2007
Διαθέσιμο από:
http://www.dytikiellada-peloponnisos- ionio.gr/elibrary/Episimo_Keimeno_EP_DEPIN.pdf

- Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης «Ηλεκτρονικό Καλάθι Αγροτικών Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων, <http://www.opengov.gr/γραατ/?p=194>
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γραφείο Υπουργού, «Ομάδα Εργασίας ΚΑΠ 2013» - Συμπεράσματα και Πρόσφατες Εξελίξεις, Οκτώβριος 2010
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γεν. Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής και Διεθνών Σχέσεων, 2011, Συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα με θέμα «Καλάθι Γεωργικών Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», Αθήνα, 04/03/2011
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δ/νση Μεταποίησης Τυποποίησης & Ποιοτικού Έλεγχου Προϊόντων Φυτικής Παράγωγης, Ενημερωτικό συνοπτικό σημείωμα με θέμα «Καλάθι Γεωργικών Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας», Αθήνα, 24/02/2011
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Σχέδιο Νόμου «Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών και άλλες διατάξεις», Κεφάλαιο Α', Ενιαίο Μητρώο Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων, Εφοδίων και Εισροών.
Διαθέσιμο από:
http://www.agronews.gr/component/option,com_docman/Itemid.../lang,el/
- InBNews, Άρθρο "Γλυκό καρυδάκι σε... πιάτο ευρωπαϊκό"
Διαθέσιμο από:
<http://www.sigmalive.com/inbusiness/special+reports/98206>
- Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Ε., «Καθορισμός προδιαγραφών σήμανσης αξιοθέατων, μνημείων, υποδομών ερμηνείας περιβάλλοντος, διαδρομών και σήμανσης των επενδύσεων με το λογότυπο του Τοπικού Προγράμματος».
Διαθέσιμο από:
http://www.aneth.gr/Leader4/prok_1/Parartima_D.pdf
- Υπομνήματα Υπηρεσιακών Παραγόντων Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλοακαρνανίας, Αχαΐας και Ηλείας για το «Καλάθι Προϊόντων Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»